

Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima

Zakon je objavljen u "Službenom listu CG", br. 33/2012 i 58/2014.

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se pravila saobraćaja na putevima, obaveze učesnika i drugih subjekata u saobraćaju, ograničenje saobraćaja, saobraćajna signalizacija, oznake, znaci i naredbe kojih se moraju pridržavati učesnici u saobraćaju, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozači za upravljanje vozilima, uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila, posebne mjere koje se preduzimaju u saobraćaju i druga pravila i mjere kojima se obezbjeđuje bezbjednost saobraćaja na putevima.

Član 2

Saobraćaj podrazumijeva kretanje vozila i lica na putevima, čije se bezbjedno i nesmetano odvijanje obezbjeđuje u skladu sa ovim zakonom.

Član 3

Vozilom u saobraćaju može upravljati lice koje ispunjava uslove, u skladu sa ovim zakonom.

Član 4

Vozilo koje učestvuje u saobraćaju mora da ispunjava propisane tehničke uslove, da bude tehnički ispravno i registrovano, u skladu sa ovim zakonom.

Član 5

Lica sa invaliditetom uživaju posebnu zaštitu u saobraćaju, u skladu sa ovim zakonom.

Član 6

Svi izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

Član 7

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- 1) **put** je svaka površina na kojoj se trajno odvija saobraćaj;
- 2) **javni put** je površina od opšteg značaja za saobraćaj koju svako može slobodno da koristi, pod uslovima propisanim zakonom, koja je proglašena za javni put;
- 3) **nekategorisani put** je površina koja se koristi za saobraćaj po bilo kom osnovu i koja je dostupna većem broju korisnika (seoski, poljski i šumski putevi, putevi na nasipima za odbranu od poplava, parkirališta i sl.);
- 4) **autoput** je javni put namijenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila, sa ili bez priključnih vozila, sa fizički odvojenim kolovoznim trakama za saobraćaj iz suprotnih smjerova, sa najmanje dvije saobraćajne trake po smjeru i jednom zaustavnom trakom za svaki smjer, bez ukrštanja u nivou sa drugim putevima i željezničkim ili tramvajskim prugama, sa potpunom kontrolom pristupa, na koji se može uključiti ili isključiti samo određenim i posebno izgrađenim javnim putem i kao takav je obilježen propisanim saobraćajnim znakom;
- 5) **put rezervisan za saobraćaj motornih vozila** je javni put po kojem mogu saobraćati samo motorna vozila, sa ili bez priključnih vozila i koji je kao takav označen propisanim saobraćajnim znakom;
- 6) **međunarodni put** je javni put koji je međunarodnim ugovorom svrstan u mrežu međunarodnih puteva;
- 7) **magistralni put** je javni put koji povezuje gradove ili važnija privredna područja; sastavni djelovi magistralnog puta su i izgrađeni priključci izvedeni u širini putnog pojasa;
- 8) **regionalni put** je javni put koji povezuje centre lokalne zajednice i druga mjesta od posebnog značaja; sastavni djelovi regionalnog puta su i izgrađeni priključci izvedeni u širini putnog pojasa;
- 9) **lokalni put** je javni put koji povezuje sela i naselja na teritoriji jedinice lokalne samouprave (u daljem tekstu: opština) ili se nadovezuje na odgovarajuće puteve susjedne opštine, a od značaja je za saobraćaj na teritoriji te opštine. Lokalni putevi su i pristupni putevi koji povezuju željezničke stanice, pomorske luke, vazдушna pristaništa, turistička mjesta, kulturne i istorijske spomenike i slične objekte sa drugim javnim putevima;
- 10) **državni put** je javni put namijenjen saobraćajnom povezivanju regija i značajnih naselja u državi, kao i van nje. Državni putevi su: autoputevi, magistralni i regionalni putevi;
- 11) **zemljani put** je put bez izgrađenog kolovoznog zastora, pa i kad na priključku na drugi put ima izgrađen kolovozni zastor;
- 12) **protivpožarni put** je posebno obilježeni uzdužni dio puta oko stambenih objekata, garažnih prostora, sportskih i drugih poslovnih objekata na kojima je zabranjeno zaustavljanje i parkiranje vozila;
- 13) **ulica** je javni put u naselju koji saobraćajno povezuje djelove naselja;
- 14) **kolovoz** je dio površine puta namijenjen prvenstveno za saobraćaj vozila;
- 15) **kolovozna traka** je uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila u jednom smjeru, sa jednom ili više saobraćajnih traka;
- 16) **saobraćajna traka** je obilježeni ili neobilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen za saobraćaj jednog reda vozila;

17) **biciklistička staza** je izgrađena saobraćajna površina namijenjena za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom koja se proteže duž kolovoza i koja je od njega odvojena i obilježena propisanim saobraćajnim znakom;

18) **biciklistička traka** je dio kolovoza namijenjen za saobraćaj bicikala i bicikala sa motorom koji se proteže duž kolovoza i obilježen je uzdužnom linijom na kolovozu;

19) **saobraćajna traka za spora vozila** je uzdužni dio kolovoza kojim se moraju kretati spora vozila, koja se kreću brzinom manjom od određene, da ne bi ometala saobraćaj drugih vozila;

20) **saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje vozila** je obilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen isključivo za zaustavljanje vozila koja se zbog neočekivanih razloga moraju zaustaviti (neispravnost, nesposobnost vozača za upravljanje vozilom i sl.);

21) **saobraćajna traka za uključivanje** je dio kolovoza namijenjen za uključivanje vozila u saobraćaj sa sporednog puta, odnosno drugih prilaznih puteva sa objekata pored puta (benzinske pumpe, parkirališta, motela i sl.);

22) **saobraćajna traka za isključivanje** je dio kolovoza namijenjen za isključivanje vozila iz saobraćaja na putu;

23) **saobraćajna traka za vozila javnog prevoza putnika** je saobraćajna traka namijenjena isključivo za kretanje vozila javnog prevoza putnika, a ona može biti izgrađena tako da po njoj mogu saobraćati tramvaji;

24) **traka za parkiranje** je obilježeni uzdužni dio kolovoza namijenjen za zaustavljanje i parkiranje vozila;

25) **traka za pješake** je uzdužni dio kolovoza koji je namijenjen za kretanje pješaka;

26) **traka za odvajanje** je dio puta kojim su fizički odvojeni smjerovi kolovoza i kojim se obilježava dio kolovoza na kojem je saobraćaj zabranjen;

27) **ivični pojas** je dio puta namijenjen obilježavanju ivica kolovoza;

28) **pješačka staza** je put koji je propisanom saobraćajnom signalizacijom obilježen i namijenjen isključivo za kretanje pješaka;

29) **pješačka zona** je saobraćajna površina namijenjena isključivo za kretanje pješaka, a drugi učesnici u saobraćaju je mogu koristiti samo kad je to dozvoljeno saobraćajnim znakom;

30) **pješački prelaz** je dio površine kolovoza namijenjen za prelaženje pješaka preko kolovoza, obilježen oznakama na kolovozu i/ili odgovarajućim saobraćajnim znakom;

31) **pješačko ostrvo** je uzdignuta ili na drugi način obilježena površina koja se nalazi na kolovozu i koja je određena za privremeno zadržavanje pješaka koji prelaze preko kolovoza, ulaze ili izlaze iz vozila za javni prevoz putnika;

32) **bankina** je dio javnog puta koji obezbjeđuje bočnu stabilnost kolovozne konstrukcije i služi za postavljanje saobraćajne signalizacije i opreme puta;

33) **naselje** je prostor na kome se redovi ili grupe zgrada nalaze sa jedne ili sa obje strane puta, dajući mu izgled ulice i čije su granice označene saobraćajnim znakovima za obilježavanje naseljenih mjesta;

34) **raskrsnica** je dio kolovoza na kome se ukrštaju, spajaju ili razdvajaju putevi u istom nivou;

35) **raskrsnica sa kružnim tokom saobraćaja** je raskrsnica sa ostrvom i kružnom smjernom trakom na kojoj se odvija saobraćaj u smjeru suprotnom kretanju kazaljke na satu;

36) **trotoar** je posebno uređena saobraćajna površina namijenjena za kretanje pješaka, koja nije u istom nivou sa kolovozom ili je od kolovoza odvojena na drugi način;

37) **parkiralište** je dio puta namijenjen, uređen i označen prvenstveno za parkiranje vozila, koji se sastoji od jednog ili više parking mjesta;

38) **parking mjesto** je označeni dio parkirališta isključivo namijenjen za parkiranje jednog vozila;

39) **trg** je javna površina namijenjena kretanju i okupljanju pješaka koja je definisana urbanističkim planovima i proglašena od strane organa opštine;

40) **tramvajska baštica** je posebno urađeni dio puta namijenjen isključivo za kretanje tramvaja;

41) **autobusko stajalište** je posebno izgrađen prostor pored kolovoza ili dio površine kolovoza namijenjen zaustavljanju autobusa radi ulaska i izlaska putnika, koji je obilježen saobraćajnim znakom;

42) **zona smirenog saobraćaja** je obilježeni dio puta, ulice ili dio naselja u kojem kolovoz koriste pješaci i vozila;

43) **vozilo** je svako prevozno sredstvo namijenjeno za kretanje po putu, osim dječijih prevoznih sredstava, prevoznih sredstava na sopstveni ili motorni pogon za lica sa invaliditetom ili starija lica, ako se ne kreću brzinom većom od brzine čovjeka pri normalnom hodu;

44) **bicikl** je vozilo sa najmanje dva točka koje se pokreće snagom vozača, odnosno putnika, koja se pomoću pedala ili ručica prenosi na točak, odnosno točkove;

45) **vozilo na motorni pogon** je svako vozilo koje se pokreće snagom sopstvenog motora, osim vozila koja se kreću po šinama;

46) **motorno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje je prvenstveno namijenjeno za prevoz lica i tereta na putevima ili koje služi za vuču priključnih vozila namijenjenih za prevoz lica i tereta, osim vozila za prevoz lica i tereta koje se kreću po šinama, bicikla sa motorom, traktora i drugog vozila na motorni pogon koje nije prvenstveno namijenjeno za prevoz lica i tereta;

47) **moped** je motorno vozilo sa dva točka čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kad vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem, ne prelazi 50 cm³ ili sa motorom čija najveća trajna nominalna snaga ne prelazi 4 kW kad vozilo ima električni pogon;

48) **laki tricikl** je motorno vozilo sa tri točka čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa pogonom na benzin, ne prelazi 50 cm³ ili čija najveća efektivna snaga motora ne prelazi 4 kW kad vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 4 kW kad vozilo ima električni pogon;

49) **motocikl** je motorno vozilo sa dva točka ili sa tri točka asimetrično raspoređena u odnosu na srednju podužnu ravan vozila (motocikl sa bočnim sjedištem), čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, prelazi 45 km/h ili sa motorom čija radna zapremina motora kad vozilo ima motor sa unutrašnjim

sagorijevanjem prelazi 50 cm³ ili sa motorom čija najveća trajna nominalna snaga prelazi 4 kW kad vozilo ima električni pogon;

50) **teški tricikl** je motorno vozilo sa tri točka, simetrično raspoređena u odnosu na srednju podužnu ravan vozila, čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, prelazi 45 km/h ili sa motorom čija radna zapremina motora kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa pogonom na benzin prelazi 50 cm³ ili čija najveća efektivna snaga motora prelazi 4 kW kada vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora prelazi 4 kW kada vozilo ima električni pogon;

51) **laki četvorocikl** je motorno vozilo sa četiri točka, čija masa ne prelazi 350 kg, što ne uključuje masu baterija vozila sa električnim pogonom, čija najveća konstruktivna brzina, bez obzira na način prenosa, ne prelazi 45 km/h, pri čemu radna zapremina motora, kad vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa pogonom na benzin, ne prelazi 50 cm³, ili čija najveća efektivna snaga motora ne prelazi 4 kW kad vozilo ima motor sa unutrašnjim sagorijevanjem sa drugom vrstom pogonskog goriva ili čija najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 4 kW kad vozilo ima električni pogon;

52) **teški četvorocikl** je motorno vozilo sa četiri točka, osim lakog četvorocikla, čija masa ne prelazi 400 kg ako je vozilo namijenjeno za prevoz putnika, odnosno 550 kg ako je vozilo namijenjeno za prevoz tereta, što ne uključuje masu baterija vozila sa električnim pogonom, čija najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora ne prelazi 15 kW;

53) **vozilo za prevoz putnika** je motorno vozilo čija je masa veća od 400 kg i čija je najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora veća od 15 kW i namijenjeno je za prevoz putnika;

54) **putničko vozilo** je motorno vozilo namijenjeno za prevoz putnika koje pored sjedišta za vozača ima još najviše osam sjedišta;

55) specijalno putničko vozilo je motorno vozilo koje je po konstrukciji, uređajima i opremi namijenjeno za prevoz putnika kojima su potrebni posebni uslovi (za stanovanje- kampovanje, za ustanovu za pružanje hitne pomoći, za servis, za prevoz lica sa invaliditetom, za obuku vozača, za prevoz novca, i sl.);

56) **autobus** je motorno vozilo za prevoz putnika koje ima više od devet mjesta za sjedenje, uključujući i mjesto za vozača;

57) **zglobni autobus** je motorno vozilo sastavljeno od dva ili više odvojenih djelova koji su međusobno povezani zonom koja omogućava prelazak lica iz jednog u drugi dio autobusa;

58) **trolejbus** je autobus koji se preko provodnika napaja električnom energijom koju koristi za svoj pogon;

59) **tramvaj** je šinsko vozilo namijenjeno za prevoz putnika, koje se kreće po šinama i koje radi napajanja pogonskog motora električnom energijom ostvaruje kontakt za električnim vodom;

60) **teretno vozilo** je motorno vozilo čija je masa veća od 550 kg i čija je najveća efektivna snaga, odnosno najveća trajna nominalna snaga motora veća od 15 kW, a namijenjeno je za prevoz tereta;

61) **specijalno teretno vozilo** je motorno vozilo koje je po konstrukciji, uređajima i opremi namijenjeno i opremljeno samo za prevoz određenih tereta (vozilo za prevoz tečnosti ili gasova, vozilo sa rashladnom komorom, vozilo sa nadgradnjom za prevoz

stoke, vozilo sa nadgradnjom za prevoz drveta, vozilo sa nadgradnjom za prevoz vozila, vozilo sa nadgradnjom za prevoz betona u tečnom stanju, vozilo sa nadgradnjom sa medicinskom opremom, vozilo za prevoz stakla i sl.);

62) **radno vozilo** je motorno vozilo specijalne konstrukcije, uređaja i opreme za obavljanje određenih radnih operacija (autodizalica, motorno vozilo sa hidrauličnom korpom za obavljanje poslova na visini, vozilo za pranje ulica, vozilo radionica, vozilo za sakupljanje i odvoz smeća, vozilo za gašenje požara, vozilo za čišćenje snijega i sl.);

63) **vozilo pod pratnjom** je vozilo kojem je dodijeljena pratnja policijskih ili vojnih motornih vozila koji imaju uređaje za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova za vrijeme dok se ti znakovi daju;

64) **vozila sa prvenstvom prolaza** su vozila hitne pomoći, vatrogasna vozila, policijska, vojna vozila i službena vozila inspekcije za drumski saobraćaj koja obavlja poslove iz nadležnosti organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja (u daljem tekstu: inspekcija za drumski saobraćaj), kad posebnim uređajima daju svjetlosne i zvučne signale;

65) **vojno vozilo** je svako borbeno i neborbeno vozilo i drugo vozilo koje je registrovano u skladu sa posebnim propisima organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane, kao i svako drugo propisno obilježeno vozilo dok se, po osnovu izvršenja materijalne obaveze, nalazi na korišćenju kod organa državne uprave nadležnog za poslove odbrane;

66) **skup vozila** je međusobno povezana grupa od jednog vučnog i najmanje jednog priključnog vozila, koji u saobraćaju učestvuju kao cjelina;

67) **turistički voz** je skup vozila koji čine vučno vozilo i priključna vozila, namijenjena za prevoz putnika u parkovima, hotelsko-turističkim i sličnim naseljima, na površini na kojoj se ne obavlja saobraćaj i putu na kome se saobraćaj obavlja u turističke svrhe i čija najveća konstruktivna brzina kretanja ne prelazi 20 km/h, a čija ukupna dužina ne može biti veća od dužine propisane za autobus sa prikolicom;

68) **traktor** je vozilo na motorni pogon konstruisano da vuče, potiskuje ili nosi traktorske priključke, odnosno da služi za pogon takvih priključaka ili za vuču priključnih vozila;

69) **radna mašina** je vozilo na motorni pogon koje je namijenjeno za obavljanje određenih radova i koje na ravnom putu ne može razviti brzinu veću od 45 km/h (bager, buldožer, grejder, skreper, utovarivač, kombajn, valjak, viljuškar, finišer i sl.);

70) **motokultivator** je vozilo na motorni pogon sa jednom osovinom čija snaga motora ne prelazi 12 KW, a konstruisano je tako da vuče, potiskuje ili nosi razne zamjenjive priključke i oruđa, a koji služe za obavljanje različitih poslova ili vuču priključnog vozila;

71) **tegljač** je teretno vozilo namijenjeno za vuču poluprikolica;

72) **vučeno vozilo** je vozilo koje se vuče vozilom na motorni pogon;

73) **priključno vozilo** je vozilo namijenjeno da bude vučeno od vozila na motorni pogon, bilo da je konstruisano kao prikolica ili poluprikolica;

74) **vučno vozilo** je vozilo na motorni pogon koje vuče priključno vozilo;

75) **priključno vozilo za traktor** je priključno vozilo koje je namijenjeno da bude vučeno isključivo od strane traktora;

76) **prikolica** je priključno vozilo konstruisano tako da ukupnu masu prenosi preko svojih osovin na kolovoz;

77) **poluprikolica** je priključno vozilo bez prednje osovine, konstruisano tako da se svojim prednjim dijelom oslanja na vučno vozilo (tegljač);

78) **laka prikolica** je priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 750 kg;

79) **traktorski priključak** je zamjenjivo oruđe koje služi obavljanju poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova, koje traktor vuče, gura ili nosi;

80) **priključak za izvođenje radova** je izmjenljivo oruđe koje služi obavljanju poljoprivrednih, šumskih ili drugih radova i koje se u svrhu izvođenja radova postavlja ili priključuje na motorno vozilo;

81) **zaprežno vozilo** je vozilo koje vuče upregnuta životinja;

82) **kolona vozila** je niz od tri ili više vozila koja su prekinula kretanje da bi postupila po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj ili se kreću jedno za drugim istom saobraćajnom trakom u istom smjeru čiji je način kretanja međusobno uslovljen, a između njih ne može ući drugo vozilo bez ometanja;

83) **napušteno vozilo** je motorno vozilo na putu ili drugoj javnoj površini koje nema registarsku tablicu, nije registrovano i o kome se niko ne stara;

84) **registrovano vozilo** je vozilo koje je upisano u evidenciju vozila i za koje je izdata saobraćajna dozvola, registarske tablice ;

85) **starodobno vozilo (oldtajmer)** je motorno vozilo proizvedeno prije 30 i više godina, koje je radi očuvanja istorijskog naslijeđa i tehničke kulture sačuvano ili ponovo sastavljeno u izvornom obliku i koje se ne koristi u svakodnevnom saobraćaju;

86) **masa vozila** je masa praznog vozila sa punim rezervoarima goriva, propisanom opremom i priborom;

87) **nosivost vozila** je masa do koje se vozilo može opteretiti prema deklaraciji proizvođača, pri čemu se u tu masu računa i vertikalno opterećenje koje vozilo prima od priključnog vozila;

88) **najveća dozvoljena masa** je zbir mase vozila i nosivosti vozila;

89) **ukupna masa vozila** je masa vozila i masa kojom je vozilo opterećeno (masa putnika i tereta);

90) **najveća dozvoljena ukupna masa vozila, odnosno skupa vozila** je najveća masa opterećenog vozila, odnosno skupa vozila, koji je nadležni državni organ propisao kao najveću dozvoljenu;

91) **ukupna masa skupa vozila** je masa opterećenog skupa vozila (masa putnika i tereta);

92) **najveća dozvoljena masa skupa vozila** je zbir najvećih dozvoljenih masa vozila koja čine skup, umanjen za vertikalno opterećenje koje vozilo prima od priključnog vozila;

93) **osovinsko opterećenje** je dio ukupne mase vozila u horizontalnom položaju kojim osovina vozila opterećuje kolovoz u stanju mirovanja vozila;

94) **prepravka vozila** je promjena konstruktivnih karakteristika vozila kojim se mijenja namjena ili vrsta ili deklarirane tehničke karakteristike vozila ili deklarirane karakteristike uređaja i sklopova vozila;

95) **popravka vozila** je dovođenje vozila, odnosno uređaja i sklopova u ispravno stanje;

96) **katadiopter** je svjetlosno signalni uređaj koji služi za označavanje vozila;

97) **učesnik u saobraćaju** je lice koje na bilo koji način učestvuje u saobraćaju;

98) **vozač** je lice koje na putu upravlja vozilom;

98a) **mladi vozač** je vozač do 24 godine života;

98b) **vozač početnik** je vozač koji ima manje od 12 mjeseci vozačkog iskustva;

99) **pješak** je lice koje učestvuje u saobraćaju, a ne upravlja vozilom, niti se prevozi u vozilu ili na vozilu, lice koje sopstvenom snagom vuče ili gura ručna kolica, zaprežno vozilo ili vozilo na motorni pogon, dječije prevozno sredstvo, bicikl, moped ili pokretna kolica za lica sa invaliditetom i lice u pokretnoj stolici za nemoćna lica koju pokreće sopstvenom snagom ili snagom motora, ako se pri tome kreću brzinom čovječjeg hoda, kao i lice koje klizi klizaljka, skijama, sankama ili se vozi na koturaljkama, skejtbordu i sl.;

100) **gonič, vodič ili jahač životinja** je lice koje goni životinju ili krdo ili vodi životinju namijenjenu vuči ili prenosu tereta ili je jaše;

101) **javni prevoz** je prevoz putnika i tereta koji je pod jednakim uslovima dostupan svim korisnicima prevoznih usluga i vrši se u komercijalne svrhe;

102) **linijski prevoz** je prevoz putnika koji se vrši na određenim relacijama, prema unaprijed utvrđenom i objavljenom redu vožnje, za koji se plaća unaprijed utvrđena cijena, a putnici se ukrcavaju i iskrcavaju na prethodno utvrđenim autobuskim stanicama i stajalištima;

103) **zaustavljanje vozila** je svaki prekid kretanja vozila na putu u trajanju do pet minuta, osim prekida koji se vrši da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;

104) **parkiranje vozila** je prekid kretanja vozila u trajanju dužem od pet minuta, osim prekida koji se vrši da bi se postupilo po znaku ili pravilu kojim se reguliše saobraćaj;

105) **saobraćajni tok** je istovremeno kretanje više vozila kolovozom u istom smjeru;

106) **mijenjanje saobraćajne trake** je prelaženje vozilom iz jedne u drugu saobraćajnu traku namijenjenu za saobraćaj u istom smjeru zbog prestrojavanja ili bržeg kretanja;

107) **mimoilaženje** je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji dolazi iz suprotnog smjera;

108) **preticanje** je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji se kreće kolovozom u istom smjeru;

109) **obilazjenje** je prolaženje učesnika u saobraćaju pored drugog učesnika u saobraćaju koji se ne pomjera, objekta ili prepreke na kolovozu;

110) **propuštanje** je radnja koju učesnik u saobraćaju preduzima kako bi omogućio kretanje drugog učesnika u saobraćaju koji ima prvenstvo prolaza, tako da ne dođe do promjene dotadašnjeg načina kretanja učesnika u saobraćaju koji ima prvenstvo prolaza, odnosno do njihovog kontakta;

111) **polukružno okretanje** je okretanje vozila za 180° iz dotadašnjeg smjera kretanja radi uključivanja u suprotni saobraćajni tok;

112) **odstojanje vozila** je uzdužna udaljenost između najjisturenijih tačaka vozila koja su zaustavljena jedno iza drugog na istoj saobraćajnoj traci ili se kreću jedno iza drugog istom saobraćajnom trakom;

113) **rastojanje vozila** je najkraća bočna udaljenost između najjisturenijih tačaka vozila koja su zaustavljena ili se kreću u dvije ili više saobraćajnih traka namijenjenih za kretanje vozila u istom smjeru, kao i bočna udaljenost između vozila prilikom preticanja, obilaženja ili mimoilaženja i udaljenost između najjisturenije tačke na

bočnoj strani vozila i neke linije, saobraćajnog znaka ili drugog predmeta ili objekta na putu ili pored puta;

114) **prestrojavanje vozila** je zauzimanje takvog položaja vozilom na saobraćajnoj traci i na takvoj udaljenosti od raskrsnice ili drugog mjesta na putu iz kojeg se na siguran način može izvesti naredna radnja vozilom (skretanje, okretanje, zaustavljanje i sl.);

115) **vidljivost** je odstojanje na kojem učesnik u saobraćaju može jasno vidjeti kolovoz;

116) **preglednost** je odstojanje na kojem učesnik u saobraćaju, s obzirom na fizičke prepreke, može u uslovima normalne vidljivosti jasno vidjeti drugog učesnika u saobraćaju, odnosno druge moguće prepreke;

117) **uslovi smanjene vidljivosti** postoje ako zbog nepovoljnih atmosferskih ili drugih prilika (magla, snijeg, kiša, prašina, dim i sl.) vozač ne može jasno da uoči druge učesnike u saobraćaju na udaljenosti od najmanje 200 m na putu izvan naselja, odnosno od najmanje 100 m na putu u naselju;

118) **vožnja noću** je vožnja u vrijeme od zalaska do izlaska sunca;

119) **nesigurno ponašanje učesnika u saobraćaju** podrazumijeva ponašanje koje, zbog neiskustva, neznanja, uticaja alkohola, droge ili drugih razloga, onemogućava učesnika u saobraćaju da vlada svojim postupcima ili vozilom u saobraćaju;

120) **ugrožavanje saobraćaja** je postupanje učesnika u saobraćaju kojim se prouzrokuje opasna situacija koja može dovesti do saobraćajne nezgode;

121) **saobraćajna nezgoda** je događaj koji se dogodio na putu ili je započeo na putu, u kojem je učestvovalo najmanje jedno vozilo u pokretu i u kojem je jedno ili više lica povrijeđeno ili poginulo ili je preminulo u roku od 30 dana od posljedica te saobraćajne nezgode ili je nastala materijalna šteta;

122) **materijalna šteta u saobraćajnoj nezgodi** je šteta nastala na vozilima koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi ili na objektima, saobraćajnim znakovima, signalizaciji i opremi na putu;

123) **učesnik u saobraćajnoj nezgodi** je svako lice koje je svojim ponašanjem doprinijelo nezgodi ili svako ko u nezgodi pretrpi štetu, tjelesnu povredu ili zbog posljedica nezgode izgubi život;

124) **otežano odvijanje saobraćaja na putu** podrazumijeva saobraćaj koji se, zbog lošeg stanja, preglednosti i vidljivosti puta, atmosferskih prilika, gustine saobraćaja, načina vožnje i drugih razloga ne može normalno odvijati;

125) **normalno odvijanje saobraćaja** podrazumijeva saobraćaj koji se odvija u skladu sa propisima o bezbjednosti saobraćaja;

126) **evropski izveštaj o saobraćajnoj nezgodi** je propisani obrazac koji učesnici u saobraćajnoj nezgodi popunjavaju nakon saobraćajne nezgode sa manjom materijalnom štetom;

127) **instruktor vožnje** je vozač motornog vozila koji je ovlašćen da obavlja praktičnu obuku kandidata za vozača vozila u saobraćaju na putu;

128) **član ispitne komisije** je lice koje u ispitnoj komisiji za vozački ispit utvrđuje da li je kandidat stekao potrebna znanja i vještine za samostalno i bezbjedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu;

129) **saobraćajna signalizacija** je sistem sredstava, uređaja i oznaka za regulisanje i usmjeravanje saobraćaja;

130) **saobraćajni znak** je znak kojim se, upotrebom grafičkih ili svjetlosnih ili brojčanih ili slovničkih oznaka ili drugih simbola, učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnosti na putu, stavljaju im se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze, odnosno daju obavještenja potrebna za bezbjedno kretanje po putu;

131) **saobraćajna dozvola** je javna isprava koja daje pravo na korišćenje vozila u saobraćaju za vrijeme njenog važenja;

132) **registarska tablica** je oznaka na vozilu kojom se označava da je vozilo upisano u registar vozila;

133) **vozačka dozvola** je javna isprava kojom se licu daje pravo da u saobraćaju na putu upravlja vozilom određene kategorije na određeno vrijeme;

134) **međunarodna vozačka dozvola** je javna isprava koja se izdaje na osnovu važeće vozačke dozvole, koja licu daje pravo da upravlja vozilom van teritorije Crne Gore;

135) **psihoaktivna supstanca** je vrsta droge, lijeka na kome je naznačeno da se ne smije upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje, kao i druga hemijska materija koja može uticati na psihofizičku sposobnost učesnika u saobraćaju (osim alkohola).

II. OVLAŠĆENJA I OBAVEZE KOJIMA SE OBEZBJEĐUJE BEZBJEDNOST SAOBRAĆAJA

Član 8

Kontrolu i regulisanje saobraćaja na putevima vrši organ uprave nadležan za policijske poslove (u daljem tekstu: nadležni organ).

Izuzetno, kontrolu i regulisanje saobraćaja vojnih vozila na putevima mogu da vrše i vojna lica koja odredi organ državne uprave nadležan za poslove odbrane.

Na dijelu puta na kojem se izvode radovi regulisanje saobraćaja mogu vršiti i druga lica ovlašćena ovim zakonom.

Član 9

Opština, kad vrši poslove iz sopstvene nadležnosti, reguliše saobraćaj na svom području u skladu sa ovim zakonom, tako što određuje:

- 1) puteve sa pravom prvenstva prolaza;
- 2) puteve sa jednosmjernim i dvosmjernim saobraćajem;
- 3) postavljanje horizontalne, vertikalne i svjetlosne signalizacije;
- 4) ograničenja brzine kretanja vozila;
- 5) prostor za kretanje pješaka, bicikala, turističkog voza, zaprežnih vozila i prostor za gonjenje i vođenje životinja;
- 6) prostore za parkiranje vozila, zabrane parkiranja i mjesta ograničenog parkiranja;
- 7) zone smirenog saobraćaja;
- 8) postavljanje i održavanje zaštitnih ograda za pješake na opasnim mjestima;
- 9) pješačke zone, bezbjedne pravce za kretanje učesnika i posebne tehničke mjere za bezbjednost pješaka u blizini obrazovnih, zdravstvenih i drugih ustanova, igrališta i drugih sličnih objekata;
- 10) uklanjanje dotrajalih i napuštenih vozila, u skladu sa zakonom;

11) kontrolu parkiranja vozila na mjestima na kojima je parkiranje vremenski ograničeno;

12) uslove kretanja vozila za snabdijevanje u zonama smirenog saobraćaja i pješačkim zonama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kad se saobraćaj uređuje na dijelu državnog puta, potrebna je i saglasnost organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Saglasnost iz stava 2 ovog člana izdaje se na osnovu saobraćajnog projekta i sprovedenog postupka izmjene postojećeg stanja saobraćajne signalizacije i opreme, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javni putevi.

Prilikom određivanja prostora iz stava 1 tačka 6 ovog člana, opština je dužna da obezbijedi mjesta za parkiranje vozila obilježenih znakom pristupačnosti iz člana 18 stav 3 ovog zakona, bez naknade.

Broj mjesta za parkiranje vozila obilježenih znakom pristupačnosti utvrđuje skupština opštine.

Član 10

Učesnik u saobraćaju je dužan da se ponaša na način kojim neće ometati, ugroziti ili povrijediti druge učesnike, kao i da preduzme sve potrebne mjere radi izbjegavanja opasnih situacija nastalih nepropisnim ponašanjem drugih učesnika u saobraćaju.

Licu koje nije sposobno ili je ograničeno sposobno za bezbjedno učešće u saobraćaju, odnosno licu koje se nalazi u situaciji u kojoj mu je potrebna pomoć, učesnik u saobraćaju je dužan da pruži pomoć, osim ako sebe izlaže opasnosti.

Član 11

Saobraćaj na javnom putu može se ograničiti ili zabraniti, ako je to neophodno radi sprečavanja ili otklanjanja opasnosti za učesnike u saobraćaju, sprječavanja oštećenja javnog puta ili izvođenja radova na javnom putu, odnosno kad je neophodno preduzeti hitne mjere koje se ne mogu odlagati.

Član 12

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji obavlja djelatnost proizvodnje, održavanja, stavljanja u promet, popravljanje ili prepravljanje vozila ili uređaja, rezervnih djelova i opreme vozila dužno je da te poslove obavlja prema uslovima neophodnim za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju na putevima.

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji projektuje, gradi, rekonstruiše, održava i upravlja putevima, dužno je da to čini na način koji omogućava bezbjedno odvijanje saobraćaja.

Privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koje obavlja privrednu djelatnost, dužno je da obezbijedi da:

1) vozila kojima raspolažu u saobraćaju na putevima budu tehnički ispravna i da ispunjavaju druge propisane uslove;

2) vozači vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uslove za bezbjedno upravljanje vozilima.

Fizičko lice koje upravlja vozilom dužno je da obezbijedi da njegovo vozilo u saobraćaju na putevima bude tehnički ispravno.

Član 13

Odgovornost za sprovođenje mjera saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja u cilju sticanja znanja, vještina i navika neophodnih za bezbjedno učešće u saobraćaju, unaprjeđivanja i učvršćivanja pozitivnih stavova i ponašanja značajnih za bezbjedno učešće u saobraćaju imaju:

- 1) porodica - za saobraćajno obrazovanje i vaspitanje djece;
- 2) organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja - za donošenje programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama i auto školama, kao i za praćenje realizacije istih;
- 3) organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja - za edukaciju građana o zdravstvenim aspektima bezbjednog ponašanja u saobraćaju;
- 4) organi opštine - za podršku u planiranju i sprovođenju svih mjera i aktivnosti saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja na nivou lokalne samouprave, kao i za preduzimanje posebnih mjera zaštite djece u saobraćaju i zaštite u određenim zonama;
- 5) predškolske ustanove, osnovne i srednje škole - za realizaciju programa saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja djece u okviru svojih nadležnosti;
- 6) stručne i naučne institucije koje se bave bezbjednošću saobraćaja - za unaprjeđenje naučnih osnova sistema saobraćajnog obrazovanja i vaspitanja;
- 7) sredstva javnog informisanja - za informisanje građana u pogledu bezbjednog učestvovanja u saobraćaju i obavještavanju o posljedicama nebezbjednog ponašanja u saobraćaju;
- 8) udruženja i grupe građana koje se bave bezbjednošću saobraćaja, brigom o djeci i omladini da, u skladu sa svojim djelokrugom, učestvuju u saobraćajnom obrazovanju i vaspitanju.

III. PRAVILA SAOBRAĆAJA

1. Opšta pravila

Član 14

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa propisanim pravilima saobraćaja, saobraćajnom signalizacijom i znacima i naredbama koje daje policijski službenik koji vrši kontrolu saobraćaja na putevima (u daljem tekstu: ovlašćeni policijski službenik).

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa saobraćajnom signalizacijom i kad time odstupa od propisanih pravila saobraćaja.

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa u skladu sa svjetlosnim saobraćajnim znakom i kad se značenje tog znaka razlikuje od značenja ostalih saobraćajnih znakova ili pravila saobraćaja.

Učesnik u saobraćaju dužan je da postupa prema znacima, odnosno naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik i kad time odstupaju od propisanih pravila

saobraćaja, značenja saobraćajnog znaka postavljenog na putu ili svjetlosnog saobraćajnog znaka.

Član 15

Zabranjeno je ostavljati na putu vozila koja nijesu u upotrebi, nanositi ili bacati otpatke ili predmete i materije koje mogu ometati ili ugroziti bezbjednost saobraćaja ili zagađivati ili ugroziti okolinu.

Učesnik u saobraćaju je dužan da, bez odlaganja, sa puta ukloni predmet, odnosno materiju koja se na kolovozu našla njegovim činjenjem, kao i predmet, odnosno materiju koja potiče sa vozila kojim upravlja.

Ukoliko je u mogućnosti i ako time ne ometa bezbjednost saobraćaja, učesnik u saobraćaju je dužan da sa kolovoza ukloni predmete i prepreke na koje naiđe, koji ugrožavaju bezbjednost saobraćaja, a ako nije u mogućnosti, dužan je da o tome, bez odlaganja, obavijesti nadležni organ, odnosno privredno društvo ili preduzetnika koje je zaduženo za održavanje puta (u daljem tekstu: upravljač puta).

Učesnik u saobraćaju je dužan da, bez odlaganja, obavijesti nadležni organ o svakom događaju, odnosno pojavi koja ugrožava ili može ugroziti bezbjednost saobraćaja.

Član 16

Vozač je dužan da, s obzirom na brzinu kretanja vozila i druge okolnosti saobraćaja, vozilo drži na takvom odstojanju i rastojanju od drugih vozila, odnosno učesnika u saobraćaju, da ne izaziva opasnost i ne ometa druge učesnike u saobraćaju.

Član 17

Vozač je dužan da obrati pažnju na pješake koji se nalaze na kolovozu ili stupaju na kolovoz ili iskazuju namjeru da stupe na kolovoz i da ne ugrožava njihovu bezbjednost.

Kad prilazi obilježenom pješačkom prelazu, vozač mora upravljati vozilom na način kojim ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i prilagoditi brzinu vozila, tako da u svakoj situaciji može bezbjedno da zaustavi vozilo ispred pješačkog prelaza.

Na dijelu puta na kojem se kreću djeca, lica sa invaliditetom, starija i nemoćna lica ili na kojem je postavljen saobraćajni znak o učešću ovih lica u saobraćaju, vozač je dužan da vozi sa naročitom oprežnošću, tako da može blagovremeno da zaustavi vozilo.

Član 18

Slabovido i slijepo lice koje samostalno učestvuje u saobraćaju kao pješak treba da se kreće uz pomoć bijelog štapa, kao znaka raspoznavanja ili obučenog psa vodiča.

Vozač je dužan da posebnu pažnju obrati na slabovido i slijepo lice iz stava 1 ovog člana.

Radi lakšeg pristupa parkingu, zdravstvenim i obrazovnim ustanovama, državnim organima, organima državne uprave, organima opštine, javnim službama, kulturno-

istorijskim spomenicima, plažama i drugim objektima u zoni morskog dobra i nacionalnim parkovima, lice sa 80% ili više procenata tjelesnog oštećenja ili tjelesnog invaliditeta, odnosno lice kod kojeg je usljed tjelesnog oštećenja ili tjelesnog invaliditeta utvrđena nesposobnost donjih ekstremiteta od 60% ili više procenata, može obilježiti vozilo u kojem se prevozi znakom pristupačnosti.

Znakom pristupačnosti može biti obilježeno i vozilo udruženja lica iz stava 3 ovog člana.

Znak pristupačnosti izdaje organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Lica i udruženja iz st. 3 i 4 ovog člana ne smiju davati na korišćenje znak pristupačnosti drugim licima.

Način označavanja mjesta za parkiranje iz člana 9 stav 4 ovog zakona, način izdavanja i postavljanja znaka pristupačnosti, kao i izgled i sadržaj tog znaka propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost organa državne uprave nadležnih za poslove zdravlja i socijalne i dječje zaštite.

Član 19

Vozač vozila koje se kreće pored vozila za javni prevoz putnika ili autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe zaustavljenog na stajalištu mora da se kreće smanjenom brzinom i na takvom rastojanju da ne ugrožava lica koja u to vozilo ulaze, odnosno izlaze, a po potrebi, i da zaustavi svoje vozilo.

Lice iz stava 1 ovog člana, koje zbog ulaska, odnosno izlaska iz vozila treba da stupi na kolovoz, dužno je da se prethodno uvjeri da stupanjem na kolovoz ne ometa saobraćaj i ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Vozač vozila mora da se zaustavi iza vozila iz stava 1 ovog člana, kad lica koja ulaze, odnosno izlaze iz tog vozila moraju da pređu preko saobraćajne trake, odnosno biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće.

Član 20

Ukoliko se vozilo za organizovani prevoz djece zaustavlja, radi ulaska ili izlaska djece, na putu sa po jednom saobraćajnom trakom u oba smjera, vozači ostalih vozila su dužni da se zaustave dok djeca ulaze ili izlaze iz vozila.

Za vrijeme ulaska i izlaska djece iz vozila za organizovani prevoz djece, vozač tog vozila mora uključiti sve pokazivače pravca.

Vozilo za organizovani prevoz djece mora biti obilježeno posebnim znakom.

Bliži izgled i način postavljanja posebnog znaka za obilježavanje vozila za organizovani prevoz djece propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 21

Vozač je dužan da za vrijeme vožnje u naselju vozilu za javni prevoz putnika ili posebno obilježenom vozilu za organizovani prevoz djece omogući uključivanje u saobraćaj kad to vozilo izlazi sa stajališta koje se nalazi van kolovoza, odnosno sa proširenja saobraćajne trake koja služi kao stajalište.

Vozač vozila za javni prevoz putnika ili posebno obilježenog vozila za organizovani prevoz djece dužan je da pomoću pokazivača pravca blagovremeno najavi svoju namjeru da se uključi u saobraćaj i da to uključivanje izvrši na način kojim se ne ugrožavaju drugi učesnici u saobraćaju.

Član 22

Vozač ne smije za vrijeme vožnje koristiti telefonski uređaj.

Vozač ne smije da koristi audio, odnosno video uređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih učesnika u saobraćaju, niti da preduzima druge radnje koje ometaju njegovu pažnju prilikom upravljanja vozilom.

Lice koje se prevozi vozilom ne smije da ometa vozača u upravljanju vozilom, niti da utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja.

Zabrana iz stava 1 ovog člana ne odnosi se na vozače vozila sa prvenstvom prolaza i vozila pod pratnjom.

Član 23

U vozilu se u saobraćaju na putu ne smije koristiti niti nalaziti uređaj, odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja.

Zabranjeno je stavljati u promet ili reklamirati uređaje i sredstva iz stava 1 ovog člana.

Član 24

Vozač i putnici u motornom vozilu u kojem su ugrađeni, odnosno postoje mjesta za ugradnju sigurnosnih pojaseva dužni su da u saobraćaju na putu koriste sigurnosni pojas na način koji je predvidio proizvođač vozila.

U putničkom vozilu mora se nalaziti jedan odgovarajući prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama, a u teretnom vozilu ili autobusu dva takva prsluka, kad učestvuju u saobraćaju.

U putničkom i teretnom vozilu, kad učestvuju u saobraćaju, mora se nalaziti jedan komplet prve pomoći, a u autobusu dva kompleta prve pomoći.

Sadržaj kompleta iz stava 3 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Član 25

U motornom vozilu na prednjem sjedištu ne smije da se prevozi dijete mlađe od 12 godina, kao ni lice koje zbog dejstva alkohola, psihoaktivnih supstanci ili iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima.

Dijete do pet godina starosti mora se prevoziti u bezbjednosnom sjedištu, odnosno korpi koja je za vozilo pričvršćena sigurnosnim pojaskom vozila ili posebnim kopčama u vozilu, osim u vozilima za javni prevoz putnika.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, dijete do tri godine može se prevoziti na prednjem sjedištu, ukoliko se prevozi u bezbjednosnom sjedištu, odnosno korpi koja je za vozilo pričvršćena sigurnosnim pojasom vozila ili posebnim kopčama u vozilu koja je okrenuta suprotno pravcu kretanja vozila, kad vozilo nema ili je isključen bezbjednosni vazdušni jastuk.

Dijete u bezbjedonosnom sjedištu, odnosno korpi iz st. 2 i 3 ovog člana mora biti vezano.

Član 26

Vozač ne smije naglo da mijenja brzinu vožnje, osim u slučaju izbjegavanja neposredne opasnosti.

Vozač koji namjerava da pomjeri vozilo udesno ili ulijevo, promijeni saobraćajnu traku, pretiče, obilazi, zaustavi, skrene, okrene se polukružno, vozi unazad, prestroji se ili da izvrši drugu sličnu radnju, takvu radnju može da otpočne samo ako se uvjerio da to može da učini na bezbjedan način.

Nakon što se uvjerio da može da otpočne željenu radnju, vozač je dužan da druge učesnike u saobraćaju jasno i blagovremeno obavijesti o tome, dajući im znak pomoću pokazivača pravca ili odgovarajući znak rukom ako pokazivači ne postoje. Vozač koji pokazivačem pravca daje propisani znak, taj znak mora davati za svo vrijeme vršenja radnje vozilom, a po izvršenoj radnji mora prestati sa davanjem tog znaka.

2. Uključivanje vozila u saobraćaj

Član 27

Vozač može da se uključi vozilom u saobraćaj na putu sa površine na kojoj se ne vrši saobraćaj ili sa mjesta na kojem je vozilo bilo zaustavljeno ili parkirano samo ako se uvjerio da time neće ometati ostale učesnike u saobraćaju i ako je o tome na propisan način obavijestio druge učesnike u saobraćaju.

Kad se vozač uključuje u saobraćaj iz dvorišta, garaže ili sa druge površine, u uslovima nedovoljne preglednosti ili vidljivosti, dužan je da bezbjedno uključenje izvede uz pomoć lica koje se nalazi na pogodnom mjestu van vozila i koje mu daje odgovarajuće znakove.

Vozač iz stava 2 ovog člana dužan je da propusti sva vozila i pješake koji se kreću saobraćajnom površinom na koju se uključuje.

Vozač koji se vozilom sa zemljanog puta, gradilišta i sličnih površina uključuje na kolovoz sa asfaltnim zastorom, neposredno prije uključivanja na kolovoz mora zaustaviti vozilo i ukloniti blato sa točkova.

Vozač je dužan da ukloni blato sa kolovoza sa asfaltnim zastorom koje je nanio točkovima vozila kojim upravlja.

3. Kretanje vozila po putu

Član 28

Za kretanje vozila vozač mora da koristi površinu namijenjenu za saobraćaj one vrste vozila kojim upravlja, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Vozač vozila koji se kreće površinom koja nije namijenjena za saobraćaj te vrste vozila, ako je ovim zakonom to dozvoljeno, obavezan je da upravlja vozilom sa posebnom pažnjom.

Član 29

Vozilo se kreće desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja.

Vozač je dužan da vozilo u kretanju drži što bliže desnoj ivici kolovoza i na tolikoj udaljenosti od te ivice da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uslove saobraćaja i na stanje i karakteristike puta, ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i ne izlaže sebe opasnosti.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, na putu u naselju sa najmanje dvije saobraćajne trake za isti smjer, vozač može da se kreće vozilom saobraćajnom trakom koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza, ako time ne ometa vozila koja se kreću iza vozila kojim on upravlja.

Odredba stava 3 ovog člana ne odnosi se na vozača teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, vozača vozila koje na ravnom putu ne može razviti brzinu veću od 40 km/h i na vozača vozila koje nije motorno vozilo, osim na dijelu puta ispred raskrsnice ili drugog mjesta na kojem vozilo skreće ulijevo, odnosno kad vrši preticanje ili obilaženje.

Član 30

Na putu za saobraćaj vozila u oba smjera, na kojem postoje najmanje četiri saobraćajne trake, vozač ne smije vozilom da se kreće, odnosno prelazi na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

Na putu za saobraćaj vozila u oba smjera, na kojem postoje tri saobraćajne trake, vozač ne smije vozilom da se kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu kolovoza u pravcu kretanja vozila.

Na putu na kojem su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge, vozač ne smije vozilom da se kreće kolovoznom trakom namijenjenoj za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera.

Na putu za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozač ne smije vozilom da se kreće u zabranjenom smjeru.

Član 31

Kretanje vozilom unazad dozvoljeno je na kratkom dijelu puta, stranom kolovoza kojom se do tada vozilo kretalo unaprijed ako se time ne ugrožavaju niti ometaju drugi učesnici u saobraćaju.

Za vrijeme kretanja vozila unazad na vozilu moraju biti uključeni svi pokazivači pravca.

Kad se vozač vozilom kreće unazad dužan je da zaustavi svoje vozilo i propusti vozilo koje dolazi iza njegovog vozila.

Kretanje vozila unazad nije dozvoljeno na nepreglednom dijelu puta, u uslovima smanjene vidljivosti, u tunelu, na dijelu puta gdje je zabranjeno zaustavljanje i na prelazu preko željezničke pruge i kad se vozilom ulazi sa sporednog puta na put sa prvenstvom prolaza.

Član 32

Vozač ne smije naglo da uspori brzinu kretanja vozila, osim u slučaju izbjegavanja neposredne opasnosti.

Vozač koji naglo uspori brzinu kretanja vozila dužan je da to učini na način kojim neće ugroziti, odnosno ometati vozače koji se kreću iza njega.

Član 33

Tramvajskom bašticom, odnosno saobraćajnom trakom namijenjenom za kretanje vozila za javni prevoz putnika dozvoljen je saobraćaj vozila sa prvenstvom prolaza i vozila pod pratnjom.

Član 34

Za vožnju bicikla, gdje ne postoji posebna staza, odnosno traka, može da se koristi kolovoz u širini do jednog metra od desne ivice kolovoza.

4. Brzina

Član 35

Vozač je dužan da brzinu kretanja vozila prilagodi karakteristikama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini saobraćaja i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo može blagovremeno zaustaviti pred svakom preprekom koju pod datim okolnostima može da vidi ili predvidi, odnosno da vozilom upravlja na način kojim ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Ako vozač vozi sporo, tako da ometa normalno odvijanje saobraćaja ili se usljed toga iza vozila kojim upravlja formira kolona vozila, dužan je da na prvom odgovarajućem mjestu omogući vozilima koja se kreću iza da bezbjedno preteknu, obiću ili prođu pored vozila kojim upravlja.

Brzina kretanja motornih vozila na putu, pod normalnim uslovima saobraćaja, ne smije da se ograniči saobraćajnim znakom ispod 40 km/h.

Član 36

Na putu u naselju vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od 50 km/h, odnosno brzinom većom od brzine dozvoljene postavljenim saobraćajnim znakom za cijelo naselje ili njegov dio.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, na putu u naselju, čiji saobraćajno-tehnički elementi to omogućavaju, može da se saobraćajnim znakom dozvoli kretanje vozilom brzinom i do 80 km/h.

Član 37

Na putu van naselja vozač ne smije vozilom da se kreće brzinom većom od:

- 1) 130 km/h na autoputu;
- 2) 100 km/h na putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila;
- 3) 80 km/h na ostalim putevima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, brzina kretanja pojedinih vozila na autoputu dodatno se ograničava na:

- 1) 100 km/h za autobuse, osim za autobuse za organizovani prevoz djece;
- 2) 90 km/h za motorna vozila najveće dozvoljene mase veće od 3.500 kg i sva motorna vozila koja vuku priključno vozilo bez kočnica.

Vozač na putu iz stava 1 ovog člana ne smije da se kreće brzinom većom od brzine određene saobraćajnim znakom.

Član 37a

Mladi vozač i vozač početnik ne smije upravljati vozilom na putu brzinom većom od 70 km/h, odnosno na autoputu 100 km/h, niti mopedom brzinom većom od 40 km/h.

Član 38

Brzina kretanja vozila na putevima prema vrsti vozila ograničava se na:

- 1) 80 km/h - za autobuse i autobuse sa lakom prikolicom, teretna vozila čija najveća dozvoljena masa nije veća od 7.500 kg i motorna vozila koja vuku prikolicu za stanovanje;
- 2) 70 km/h - za autobuse za organizovani prevoz djece, zglobne autobuse bez mjesta za stajanje, teretna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 7.500 kg, teretna vozila sa priključnim vozilom i za teretna vozila koja prevoze opasne materije;
- 3) 60 km/h - za teretna vozila koja prevoze opasne materije klase 6.1 - otrovi;
- 4) 50 km/h - za trolejbuse i autobuse sa priključnim vozilom za prevoz lica, gradske autobuse, autobuse i trolejbuse koji, pored ugrađenih sjedišta, imaju i određena mjesta za stajanje;
- 5) 40 km/h - za vozilo koje vuče drugo neispravno vozilo i za traktore, odnosno 30 km/h kad se u priključnom vozilu koje vuče traktor prevozi najmanje jedno lice;
- 6) 20 km/h - za turistički voz i radnu mašinu na kojoj se prevoze lica.

Kad upravlja motornim vozilom, odnosno vozilom na motorni pogon iz stava 1 ovog člana, vozač je dužan da poštuje brzinu kretanja propisanu stavom 1 ovog člana za pojedine vrste vozila i na putu na kojem je ovim zakonom ili postavljenim saobraćajnim znakom dozvoljena veća brzina.

Motorno vozilo iz stava 1 tač. 1 do 4 ovog člana i priključno vozilo iz stava 1 tač. 2 i 4 ovog člana, osim vojnog vozila, mora na lijevoj polovini zadnje strane na vidnom

mjestu imati oznaku u obliku kruga žute boje, oivičenog crvenom ivicom, u kojem je crnom bojom ispisan broj koji označava najveću dozvoljenu brzinu kretanja vozila.

5. Skretanje

Član 39

Vozač vozila koji skreće udesno dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom saobraćajnom trakom koja se proteže uz desnu ivicu kolovoza, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Vozač vozila koji skreće ulijevo dužan je da skretanje izvrši krećući se krajnjom lijevom saobraćajnom trakom koja se proteže uz središnju liniju i uz zamišljeni ili obilježeni luk koji spaja dvije središnje linije bočnih kolovoza, odnosno saobraćajnom trakom koja se proteže uz lijevu ivicu puta sa jednosmjernim saobraćajem, osim ako saobraćajnim znakom na putu nije drukčije određeno.

Vozač vozila koji skreće udesno dužan je da propusti vozilo koje se kreće sa njegove desne strane saobraćajnom trakom za vozila za javni prevoz putnika.

6. Prvenstvo prolaza

Član 40

Na raskrsnici ili u susretu sa drugim vozilom vozač je dužan da propusti vozilo koje nailazi sa njegove desne strane.

Vozač vozila koji na raskrsnici skreće ulijevo dužan je da propusti vozilo koje, dolazeći iz suprotnog smjera na raskrsnici zadržava pravac kretanja ili skreće udesno, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Izuzetno od st. 1 i 2 ovog člana, vozilo koje se kreće po šinama u svim slučajevima ima prvenstvo prolaza, bez obzira na to sa koje mu strane vozilo nailazi, osim ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

Vozač koji ulazi vozilom na put koji je saobraćajnim znakom označen kao put sa prvenstvom prolaza dužan je da propusti sva vozila koja se kreću tim putem.

Vozač je dužan da propusti sva vozila koja se kreću putem na koji se uključuje i kad taj put nije saobraćajnim znakom označen kao put sa prvenstvom prolaza, ako vozilom ulazi sa zemljanog puta na put sa asfaltnim zastorom ili ako na put ulazi sa površine na kojoj se ne vrši saobraćaj.

Vozač koji prilikom skretanja vozila presijeca biciklističku stazu ili traku dužan je da propusti vozila koja se kreću stazom, odnosno trakom.

7. Saobraćaj na raskrsnici

Član 41

Vozač koji se približava raskrsnici dužan je da prilagodi vožnju uslovima saobraćaja na raskrsnici, kao i da vozi brzinom pri kojoj može da se zaustavi i propusti vozila koja na raskrsnici imaju prvenstvo prolaza.

Vozač je dužan da, na dovoljnoj udaljenosti ispred raskrsnice, vozilom izvrši preostrojanje i zauzme položaj na saobraćajnoj traci predviđenoj za prolazak kroz raskrsnicu u smjeru u kojem želi da nastavi kretanje.

Član 42

Vozač ne smije vozilom da uđe u raskrsnicu, iako ima prvenstvo prolaza ili mu je uređajem za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova (u daljem tekstu semafor) to dozvoljeno, ako će se zbog gustine saobraćaja zaustaviti na raskrsnici ili pješačkom prelazu i time ometati ili onemogućiti saobraćaj vozila, odnosno kretanje pješaka.

Član 43

Vozač koji je vozilom ušao u raskrsnicu na kojoj je saobraćaj regulisan semaforom može da napusti raskrsnicu ne čekajući da svjetlosnim saobraćajnim znakom saobraćaj bude otvoren u pravcu kojim namjerava da produži kretanje, pod uslovom da propusti sve učesnike u saobraćaju koji se kreću pravcem u kome je saobraćaj otvoren.

8. Polukružno okretanje

Član 44

Vozač ne smije da vrši polukružno okretanje vozila u tunelu, na mostu, vijaduktu, podvožnjaku, nadvožnjaku, kao i u uslovima smanjene vidljivosti, odnosno na mjestu gdje je nedovoljna preglednost, na dijelu puta koji nema dovoljnu širinu za polukružno okretanje vozila, kao i na mjestima gdje je to saobraćajnim znakom zabranjeno.

9. Mimoilaženje

Član 45

Prilikom mimoilaženja vozač je dužan da sa svoje lijeve strane ostavi dovoljno rastojanja između svog vozila i vozila sa kojim se mimoilazi, a po potrebi i da vozilo pomjeri ka desnoj ivici kolovoza.

Prilikom mimoilaženja sa pješakom, vozač je dužan da drži bezbjedno rastojanje između vozila i pješaka, tako da ne ugrožava pješaka.

Ukoliko zbog prepreke na putu ili drugih učesnika u saobraćaju vozač ne može da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da uspori kretanje svog vozila i da ga, po potrebi, zaustavi da bi propustio vozilo iz suprotnog smjera.

Ukoliko je zbog nedovoljne širine puta ili prepreke mimoilaženje onemogućeno, vozač kojem je to, s obzirom na karakteristike i stanje puta i okolnosti saobraćaja, lakše da izvede, dužan je da se prvi zaustavi i, po potrebi, kretanjem unazad ili na drugi način, pomjeri svoje vozilo i na putu zauzme položaj koji omogućava mimoilaženje.

Kad na raskrsnici vozila dolaze iz suprotnih smjerova i skreću ulijevo, vozač mimoilazi vozilo iz suprotnog smjera tako što ga propušta sa svoje desne strane.

Član 46

Na dijelu puta sa velikim uzdužnim nagibom, na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, vozač vozila koje se kreće niz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo na pogodnom mjestu ako primijeti da mu uz nagib u susret ide drugo vozilo.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozač koji se kreće uz nagib dužan je da zaustavi svoje vozilo ako ispred sebe ima pogodno mjesto za zaustavljanje koje omogućava bezbjedno mimoilaženje i ako bi, u slučaju da tako ne postupi, mimoilaženje zahtijevalo kretanje unazad jednog od vozila.

Na dijelu puta iz stava 1 ovog člana, kad jedno od vozila koja se mimoilaze mora da se kreće unazad, kretaće se unazad:

- 1) vozilo koje se susrelo sa vozilom koje vuče priključno vozilo;
- 2) teretno vozilo koje se susrelo sa autobusom;
- 3) vozilo koje se susrelo sa vozilom više vrste, a ako se mimoilaze vozila iste vrste - vozilo koje se kreće niz nagib, osim ako je, s obzirom na uslove i položaj vozila na putu, lakše da to učini vozač vozila koje se kreće uz nagib.

U smislu stava 3 tačka 3 ovog člana, vozila se klasifikuju od niže ka višoj vrsti na sljedeći način: moped, motocikl, tricikl i četvorocikl, putničko vozilo, traktor, radna mašina, teretno vozilo, autobus i skup vozila.

10. Preticanje i obilaženje

Član 47

Preticanje i obilaženje vrši se sa lijeve strane vozila koje se pretiče ili obilazi.

Preticanje mora da se vrši sa desne strane ako je vozilo na kolovozu zauzelo takav položaj i njegov vozač daje znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo.

Vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza ne smije da se pretiče sa lijeve strane.

Na putu na kojem postoje najmanje dvije saobraćajne trake namijenjene za saobraćaj vozila u istom smjeru, brže kretanje vozila u jednoj traci od kretanja vozila u drugoj traci ne smatra se preticanjem.

Na putu u naselju na kojem postoje najmanje dvije saobraćajne trake namijenjene za saobraćaj vozila u istom smjeru, prolaženje sa desne strane vozila koje se ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom ne smatra se preticanjem.

Član 48

Vozač kome je dat znak za preticanje dužan je da pomjeri svoje vozilo ka desnoj ivici kolovoza.

Vozač ne smije da povećava brzinu kretanja vozila dok ga drugo vozilo pretiče.

Član 49

Preticanje ili obilaženje vozač može da vrši samo ako time ne ometa normalno kretanje vozila koja dolaze iz suprotnog smjera i kad na putu ima dovoljno prostora za bezbjedno izvođenje radnji.

Vozač ne smije da vrši preticanje ili obilaženje kad time može ugroziti druge učesnike u saobraćaju.

Vozač ne smije vozilom da započne preticanje ili obilaženje:

- 1) kolone vozila;
- 2) ako je vozač koji se kreće iza njega otpočeo preticanje;
- 3) ako je vozač ispred njega na istoj saobraćajnoj traci dao znak za preticanje ili obilaženje;
- 4) ako bi time ugrozio bezbjednost saobraćaja ili ometao saobraćaj iz suprotnog smjera;
- 5) ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne bi mogao da se vrati u saobraćajnu traku kojom se kretao bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju;
- 6) saobraćajnom trakom za prinudno zaustavljanje vozila;
- 7) na početku prevoja, na prevoju, ispred i u nepreglednoj krivini, osim na kolovozu sa najmanje dvije saobraćajne trake za kretanje vozila u istom smjeru;
- 8) u tunelu;
- 9) vozila koje se približava pješačkom prelazu ili ga prelazi;
- 10) vozila koje se zaustavilo ili zaustavlja radi propuštanja pješaka na pješačkom prelazu;
- 11) neposredno ispred i na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge;
- 12) vozila pod pratnjom;
- 13) saobraćajnom trakom za spora vozila;
- 14) na mjestu gdje je to zabranjeno saobraćajnom signalizacijom;
- 15) na način da prelazi vozilom preko neisprekidane uzdužne linije pri čemu koristi saobraćajnu traku namijenjenu za kretanje vozila iz suprotnog smjera.

Obilaženje zaustavljene kolone na putu je zabranjeno ako se vozač nakon obilaženja ne bi mogao bezbjedno uključiti na saobraćajnu traku namijenjenu kretanju vozila u smjeru u kojem se kreće.

Izuzetno, obilaženje u slučaju iz stava 3 tačka 15 ovog člana dozvoljeno je pod uslovima iz stava 1 ovog člana.

Vozač koji pretiče dužan je da svoje vozilo drži na potrebnom rastojanju i odstojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa niti ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Član 50

Poslije preticanja ili obilaženja jednog ili više vozila vozač je dužan, čim bude moguće da to učini bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju, da vozilom ponovo zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja, odnosno obilaženja.

Član 51

Vozač ne smije da pretiče drugo vozilo neposredno ispred raskrsnice ili na raskrsnici koja nije sa kružnim tokom saobraćaja.

Neposredno ispred raskrsnice i na raskrsnici, u slučaju kad se kreće putem sa prvenstvom prolaza, vozač može da pretiče:

- 1) vozilo koje skreće ulijevo, a pretiče ga sa desne strane;
- 2) vozilo koje skreće udesno, ali da pri tom svojim vozilom ne prelazi na dio kolovoza namijenjen za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera;
- 3) vozilo koje se kreće raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima koje daje ovlašćeni policijski službenik;
- 4) bicikl, moped ili motocikl.

Član 52

Ako se na sredini kolovoza nalazi površina koja nije namijenjena za saobraćaj vozila, objekat ili uređaj, vozila moraju da ih obilaze sa desne strane.

Površine, objekti ili uređaji iz stava 1 ovog člana koji se nalaze na sredini puta sa jednosmjernim saobraćajem mogu da se obilaze sa obje strane, ako saobraćajnim znakom nije drukčije određeno.

11. Zvučni i svjetlosni znaci upozorenja

Član 53

Vozač je dužan da upotrijebi zvučni znak upozorenja kad to zahtijevaju razlozi bezbjednosti saobraćaja, i to:

- 1) na putu zbog upozorenja drugom učesniku u saobraćaju, ako bi bez tog znaka postojala opasnost nastanka saobraćajne nezgode;
- 2) ako se pored kolovoza nalazi dijete koje ne obraća pažnju na kretanje vozila;
- 3) na putu van naselja prije ulaska u nepreglednu i uzanu krivinu ili dolaska na prevoj gdje je mimoilaženje otežano.

Vozač je dužan da davanje zvučnog znaka upozorenja svede na neophodnu mjeru.

Vozač ne smije da upotrebljava zvučni znak upozorenja promjenljive frekvencije, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Član 54

Vozač može noću, umjesto zvučnog znaka upozorenja, da upotrijebi svjetlosni znak upozorenja. Taj znak vozač može da upotrijebi i u naselju prilikom preticanja drugog vozila.

Svjetlosni znak upozorenja vozač može da upotrijebi i danju, ako takav način upozorenja više odgovara uslovima na putu.

Svjetlosni znak upozorenja daje se uzastopnim ili naizmjeničnim paljenjem dugih svijetla, vodeći računa da se time ne zaslepljuju vozači koji dolaze iz suprotnog smjera.

Član 55

Vozač vozila je dužan da na javnom putu uključi sve pokazivače pravca na vozilu, ukoliko je propisana obaveza postojanja takvog uređaja za to vozilo:

- 1) za vrijeme ulaska ili izlaska putnika;
- 2) ako upozorava druge učesnike na opasnost u saobraćaju;
- 3) u uslovima izrazito smanjene vidljivosti (gusta magla, dim i sl.);
- 4) ako je posljednji u koloni vozila koja se zaustavila na putu van naselja, osim ako je kolona zaustavljena zbog postupanja po saobraćajnom znaku ili pravilu saobraćaja;
- 5) ako se kreće unazad;
- 6) ako se zaustavi na kolovozu, osim prilikom parkiranja na obilježenom parkingu, odnosno zbog postupanja po saobraćajnom znaku ili pravilu saobraćaja.

12. Zaustavljanje i parkiranje

Član 56

Vozač ne smije da zaustavi, odnosno parkira vozilo na mjestu na kojem bi ono ugrožavalo bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavljalo smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka.

Izuzetno, vozač vozila označenog znakom pristupačnosti u skladu sa članom 18 stav 3 ovog zakona, može da se zaustavi i na mjestu na kojem je to zabranjeno ovim zakonom, ako time ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju.

Odredbe ovog zakona o zaustavljanju i parkiranju ne primjenjuju se na ovlašćene policijske službenike u obavljanju službene dužnosti, ako bi obaveza poštovanja odredbi o zabrani zaustavljanja ili parkiranja vozila omela uspješno obavljanje službene dužnosti.

Član 57

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo zaustavi na kolovozu, dužan je da preduzme mjere iz čl. 61 i 62 ovog zakona da vozilom ne dovede u opasnost druga vozila i da ga što prije ukloni sa kolovoza.

Ukoliko je vozač zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili iz drugog opravdanog razloga prinuđen da vozilo zaustavi na šinama, dužan je da ga sa šina odmah ukloni. Ako to nije moguće, dužan je da odmah preduzme potrebne mjere da vozači šinskog vozila na vrijeme budu upozoreni na opasnost.

Član 58

Na javnom putu van naselja vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo dužan je da uvijek, kad za to postoji mogućnost, zaustavi ili parkira vozilo van kolovoza.

Vozač koji zaustavlja ili parkira vozilo na javnom putu dužan je da ga zaustavi, odnosno parkira neposredno uz desnu ivicu kolovoza, a na javnom putu na kojem se saobraćaj odvija samo u jednom smjeru, može da ga zaustavi, odnosno parkira uz desnu ili lijevu ivicu kolovoza ukoliko ne ometa nesmetano odvijanje saobraćaja.

Ukoliko se uz desnu ivicu kolovoza nalaze tramvajske ili druge šine, vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo.

Vozač može da zaustavi ili parkira vozilo na mjestima koja se nalaze na sredini kolovoza, samo ako su ta mjesta obilježena saobraćajnim znakom kao mjesta za parkiranje vozila.

Član 59

Prilikom parkiranja vozač je dužan da vozilo parkira na parking mjestu predviđenom za parkiranje te vrste vozila.

Na zaustavljenom ili parkiranom vozilu ne smiju da se otvaraju vrata, ako se time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 60

Vozač ne smije da zaustavi ili parkira vozilo:

1) na pješačkom prelazu i na prelazu biciklističke staze preko kolovoza, kao i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od pet metara od tih prelaza;

2) na prelazu puta preko željezničke pruge, odnosno tramvajskih šina i na rastojanju, odnosno odstojanju manjem od pet metara od prelaza, kao i u blizini željezničke pruge, odnosno tramvajskih šina, ako se time sprječava saobraćaj vozila koja se kreću po šinama;

3) na raskrsnici i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od pet metara od najbliže ivice poprečnog kolovoza;

4) u tunelu, u podvožnjaku, u galeriji, na mostu, na nadvožnjaku;

5) u blizini vrha prevoja ili u krivini gdje je preglednost puta nedovoljna ili se obilaženje vozila ne može izvršiti bez opasnosti;

6) na dijelu puta gdje bi širina slobodnog prolaza od zaustavljenog ili parkiranog vozila do neisprekidane uzdužne linije na kolovozu, suprotne ivice kolovoza ili prepreke na putu bila manja od tri metra;

7) na mjestu na kojem bi zaklanjalo saobraćajni znak;

8) na biciklističkoj stazi, odnosno traci;

9) na stajalištu za vozila za javni prevoz putnika i na odstojanju, odnosno rastojanju manjem od 15 metara ispred i iza oznake na kolovozu kojim je stajalište označeno;

10) na putu na kojem su kolovozne trake fizički odvojene, osim ako je to dozvoljeno saobraćajnim znakom;

11) iznad priključka na vodovodnu mrežu i ulaza u kanalizaciju ili drugu mrežu komunalnih službi;

12) na mjestu na kojem bi se onemogućio pristup drugom vozilu radi parkiranja ili izlazak nekom već parkiranom vozilu;

13) na trotoaru, osim ako je to dozvoljeno (regulisano) saobraćajnom signalizacijom, i ako na trotoaru, kad je vozilo parkirano, ostane slobodan prolaz za pješake najmanje širine 1,6 metara, koji ne smije biti uz ivicu kolovoza;

14) na pješačkoj stazi, odnosno na dijelu trotoara koji je namijenjen za kretanje lica sa posebnim potrebama;

15) na trgu, pješačkoj zoni i protivpožarnom putu;

16) na pristupnoj saobraćajnici, kolskom prolazu između stambenih zgrada, odnosno prolazima u blokovima naselja;

17) na saobraćajnicama van uličnih parkirališta koje povezuju parking prostore i stambene zgrade sa drugim saobraćajnicama;

18) na kolskom ulazu, odnosno izlazu iz zgrade, dvorišta ili garaže;

19) na saobraćajnoj traci za uključivanje, isključivanje, zaustavnoj traci, saobraćajnoj traci za vozila za javni prevoz putnika i tramvajskoj baštici;

20) na parking mjestu koje je dopunskom tablom saobraćajnog znaka ili oznakom na kolovozu obilježeno kao mjesto za parkiranje za vozila za lica sa invaliditetom, ako na vozilu ne posjeduje odgovarajuću naljepnicu;

21) na parking mjestu koje je dopunskom tablom saobraćajnog znaka ili oznakom na kolovozu označeno kao mjesto rezervisano za vozila određenih korisnika, kad vozilo kojim upravlja ne pripada tim vozilima;

22) na površinama na kojima je saobraćajnim znakom zabranjen saobraćaj vozila;

23) na površinama na kojima je saobraćajnim znakom zabranjeno zaustavljanje i/ili parkiranje vozila.

Izuzetno, vozač vozila kojim se obavlja auto taksi prevoz putnika može zaustaviti vozilo na mjestima iz stava 1 tač. 10, 11 12 i 18 ovog člana, kao i u saobraćajnoj traci za vozila za javni prevoz putnika kojom se ne kreću tramvaji i to samo za vrijeme potrebno za ulazak, odnosno izlazak putnika.

Član 61

Vozač je dužan da motorno, odnosno priključno vozilo, osim motocikla bez bočnog sjedišta i mopeda, koje je zaustavljeno na kolovozu obilježi sigurnosnim trouglom:

1) kad je bio prinuđen da vozilo zaustavi na mjestu ili dijelu puta iz člana 60 stav 1 ovog zakona, osim u slučaju iz tačke 21;

2) kad je vozilo zaustavljeno na kolovozu na takvom mjestu da vozači vozila koja se kreću istim smjerom ne mogu ili teško mogu blagovremeno da ga uoče;

3) na putu van naselja, kao i na putu u naselju noću ili u uslovima smanjene vidljivosti kad je mjesto na kojem se vozilo zaustavilo nedovoljno osvijetljeno.

Sigurnosni trougao postavlja se na kolovozu iza zaustavljenog vozila, u vertikalnom položaju i na udaljenosti koja na putu van naselja ne može biti manja od 50 metara, a u naselju 10 metara, na način da vozač koji nailazi iz smjera na kojem je sigurnosni trougao postavljen može blagovremeno da ga uoči i zaustavi svoje vozilo, odnosno da bezbjedno obide zaustavljeno vozilo.

Kad je na putu zaustavljena kolona motornih vozila, sigurnosni trougao se postavlja na način iz stava 2 ovog člana, pri čemu se umjesto jednog, na kolovoz postavljaju dva sigurnosna trougla, jedan pored drugog.

Pored sigurnosnog trougla, na vozilu iz stava 1 ovog člana moraju biti uključeni svi pokazivači pravca.

Ako se vozač nalazi van svog vozila, na kolovozu, dužan je da nosi prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama.

Član 62

Vozač koji ostavlja vozilo na putu, prije nego što napusti vozilo, dužan je da preduzme sve potrebne mjere kojima se sprječava da se vozilo samo pokrene sa mjesta

na kojem je zaustavljeno, odnosno parkirano, kao i da preduzme druge potrebne mjere, i to:

- 1) da obezbjedi vozilo od neovlašćene upotrebe;
- 2) da prekine rad motora;
- 3) da stavi ručicu mjenjača u odgovarajući stepen prenosa i po potrebi aktivira parkirnu kočnicu;
- 4) ako je vozilo ostavljeno na putu sa uzdužnim nagibom - da okrene prednje točkove prema ivičnjaku trotoara ili kolovoza, ako se vozilo ostavlja na nizbrdici, a da okrene prednje točkove prema sredini kolovoza, ako se vozilo ostavlja na uzbrdici;
- 5) da stavi klinaste podmetače pod odgovarajuće točkove vozila ako je na putu sa uzdužnim nagibom ostavljeno vozilo koje po propisima mora imati podmetače;
- 6) da zaključa brave.

13. Vučenje vozila

Član 63

U saobraćaju na putu vozilu na motorni pogon mogu da budu pridodata najviše dva priključna vozila za prevoz tereta, a na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila samo jedno priključno vozilo.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, turistički voz može da ima pridodata najviše tri priključna vozila.

Traktor može da vuče samo priključno vozilo za traktor, a ostala vozila na motorni pogon ne smiju da vuku priključno vozilo za traktor.

Vozilo na motorni pogon može da vuče samo priključno vozilo koje ne umanjuje njegovu stabilnost.

Na putničkom motornom vozilu može biti ugrađen samo uređaj za vuču priključnog vozila koji je zglobno rastavljiv, tako da se nakon korišćenja može demontirati.

Vozilo na motorni pogon opremljeno zglobno rastavljivim vučnim uređajem za vuču priključnog vozila (euro kuka), ako ne vuče priključno vozilo, ne smije učestvovati u saobraćaju sa postavljenim vučnim uređajem.

Priključno vozilo u kojem se prevoze putnici može biti pridodato samo autobusima u javnom gradskom, odnosno prigradskom prevozu.

Član 64

Zabranjeno je vučenje neispravnog vozila na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila.

Ukoliko je razlog za vuču nastao za vrijeme kretanja vozila na motorni pogon po autoputu, odnosno putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, vučenje je dozvoljeno do prvog isključenja sa autoputa, odnosno puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila.

Član 65

Vozilo na motorni pogon može da vuče drugo motorno vozilo samo ako, zbog neispravnosti ili nedostatka pojedinih djelova, ne može samo da se kreće.

Vozilo na motorni pogon ne smije da vuče motocikl, moped kao ni laki ni teški tricikl.

Član 66

Neispravno vozilo na motorni pogon na putu može da se vuče pomoću užeta, krute veze (rude) i oslanjanjem ili vješanjem vozila o vučno vozilo.

Pomoću užeta ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon na kojem je neispravan uređaj za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, teretno vozilo ili autobus.

Krutom vezom ne smije da se vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, niti vozilo na motorni pogon čija je ukupna masa veća od ukupne mase vučnog vozila, ako mu je neispravna radna kočnica.

Ukoliko se vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta ili krute veze, lice koje upravlja vučenim vozilom mora da ima odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče.

Član 67

Za vrijeme vučenja neispravnog vozila na vučnom vozilu moraju biti uključeni svi pokazivači pravca, kao i na vučenom vozilu ukoliko su ispravni. Na oba vozila mora biti postavljen sigurnosni trougao.

Na vozilo na motorni pogon koje vuče drugo vozilo na motorni pogon sigurnosni trougao se postavlja sa prednje, a na vučeno vozilo sa zadnje strane.

Vučenim vozilom zabranjen je prevoz lica, osim vozača koji njime upravlja.

Član 68

Vozilo na motorni pogon može da se vuče noću, kao i danju u slučaju smanjene vidljivosti, isključivo ako na svojoj zadnjoj strani ima uključena zadnja poziciona svijetla ili ako ga vuče vozilo na motorni pogon koje prilikom vučenja koristi žuto rotaciono svijetlo.

Član 69

Odstojanje između vučnog i vučenog motornog vozila, ako se vuče užetom, mora da iznosi od tri do pet metara, a ako se vuče pomoću krute veze, može da iznosi i manje od tri metra.

Vozilo na motorni pogon koje na putu vuče neispravno vozilo ne smije se kretati brzinom većom od 40 km/h.

Član 70

Vučenje teretnog vozila ili skupa vozila, odnosno traktora sa priključnim vozilom, kad su sa teretom, dozvoljeno je samo do prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta, a izuzetno i do prvog mjesta na kojem se može otkloniti neispravnost na vozilu.

14. Upotreba svijetla u saobraćaju

Član 71

Danju, na motornom vozilu za vrijeme vožnje u saobraćaju na putu, moraju da budu uključena oborena svijetla ili dnevna svijetla.

Noću, na motornom vozilu za vrijeme vožnje u saobraćaju na putu, moraju da budu uključena velika svijetla.

Vozač je dužan da, umjesto velikih svijetla, upotrebljava oborena:

- 1) kad pri mimoilaženju sa drugim vozilom ocijeni da svjetlom svog vozila zasljepljuje vozača vozila koje mu dolazi u susret, na odstojanju manjem od 200 m;
- 2) kad ometa vozača vozila ispred njega;
- 3) na putu osvijetljenom uličnom rasvjetom;
- 4) u tunelu;
- 5) ako ometa upravljača šinskog vozila ili plovila;
- 6) za vrijeme magle;
- 7) kad je vozilo zaustavljeno.

Odredbe st. 2 i 3 ovog člana ne odnose se na vozača vozila za koje ne postoji obaveza ugradnje velikih svijetla.

Član 72

Poziciona svijetla moraju biti uključena svo vrijeme kad je uključeno veliko, odnosno oboreno svijetlo, odnosno svijetlo za maglu.

Noću i danju, u uslovima smanjene vidljivosti, na vozilu na putu moraju biti uključena zadnja poziciona svijetla.

Svijetla, odnosno katadiopteri za vrijeme vožnje ne smiju da budu zaklonjeni niti zaprljani u mjeri da su neuočljivi za ostale učesnike u saobraćaju.

Član 73

Za vrijeme magle, na motornom vozilu moraju da budu uključena oborena svijetla, odnosno svijetla za maglu ili obje vrste svijetla.

Zadnje svijetlo za maglu upotrebljava se samo po magli ili u slučaju smanjene vidljivosti.

Član 74

Zaustavljeno ili parkirano vozilo na kolovozu, noću i u uslovima smanjene vidljivosti, mora imati uključena poziciona, odnosno parkirna svijetla.

Na vozilu iz stava 1 ovog člana svijetla ne moraju biti uključena ako se ono nalazi na dijelu puta gdje je ulično osvijetljenje takvo da je vozilo dovoljno vidljivo, na za to posebno obilježenom mjestu.

Član 75

Prilikom kretanja noću ili u uslovima smanjene vidljivosti:

- 1) pješak koji se kreće po kolovozu na javnom putu van naselja mora nositi osvijetljenje ili biti označen reflektujućom materijom;

2) pješak koji na kolovozu vuče ili gura ručna kolica mora da nosi prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama ili na lijevoj strani kolica drži upaljeno najmanje jedno bijelo ili žuto svijetlo koje mora biti uočljivo sa prednje i zadnje strane, osim kad je ulično osvijetljenje takvo da su pješak i kolica vidljivi;

3) lice koje koristi invalidska kolica mora na kolicima da ima uključeno najmanje jedno bijelo ili žuto svijetlo na lijevoj strani koje mora biti uočljivo sa prednje i zadnje strane, osim kad je ulično osvijetljenje takvo da je lice u invalidskim kolicima dovoljno vidljivo;

4) pješaci koji se kreću po kolovozu u organizovanoj koloni, osim pogrebnih ili odobrenih povorki, vojnih ili policijskih jedinica, dužni su da nose prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama ili naprijed drže upaljeno najmanje jedno bijelo ili žuto svijetlo, a na zadnjoj strani svijetlo crvene boje;

5) bicikl mora da ima upaljeno jedno bijelo svijetlo na prednjoj strani i jedno crveno svijetlo na zadnjoj strani;

6) zaprežno vozilo mora da ima upaljeno najmanje jedno bijelo svijetlo na prednjoj strani i najmanje jedno crveno svijetlo na zadnjoj strani. Ova svijetla moraju biti postavljena na uzdužnoj osi vozila ili na njegovoj lijevoj strani, a ako se na zaprežnom vozilu nalazi samo jedno svijetlo, postavlja se na vidnom mjestu na lijevoj strani vozila;

7) vođači i goniči životinja, kad se kreću po kolovozu van naselja, moraju da nose prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama.

15. Odstojanje između vozila

Član 76

Vozač mora da drži potrebno odstojanje od vozila koje se kreće ispred njega, tako da može blagovremeno da uspori ili da se zaustavi, ako vozilo ispred njega uspori ili se zaustavi.

Član 77

Kad se na javnom putu van naselja koji ima samo jednu saobraćajnu traku za saobraćaj vozila u jednom smjeru, tom saobraćajnom trakom kreću jedno za drugim motorna vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je dužina veća od sedam metara, vozač takvog vozila je dužan da, osim kad vrši preticanje ili se priprema za preticanje, između svog i vozila koje se kreće ispred njega drži odstojanje koje omogućava bezbjedno preticanje od strane vozila koja se kreću iza njega.

16. Saobraćaj tramvaja i drugih vozila na šinama

Član 78

Odredbe ovog zakona shodno se primjenjuju i na saobraćaj tramvaja i drugih vozila koja se na putu kreću po šinama, osim ako to ne isključuju konstrukcione osobine tih vozila ili način njihovog kretanja.

17. Saobraćaj motokultivatora, traktora i radnih mašina sa priključcima

Član 79

Motokultivator, traktor i radna mašina mogu u saobraćaju na putu da imaju samo priključke za izvođenje radova shodno njihovoj namjeni, koji moraju biti označeni u skladu sa ovim zakonom.

Radna mašina ne smije u saobraćaju na putu da vuče priključno vozilo.

Noću ili danju, u uslovima smanjene vidljivosti, motokultivator, traktor i radna mašina u saobraćaju na putu moraju imati na prednjoj strani upaljena oborena svjetla za osvijetljavanje puta, a na zadnjoj strani poziciona svjetla i katadiopter.

Motokultivator ili radna mašina koji se na ravnom putu mogu kretati brzinom većom od 20 km/h moraju da imaju stop svjetla.

Oborena svjetla, poziciona svjetla, katadiopteri i stop svjetla iz st. 3 i 4 ovog člana moraju da ispunjavaju uslove i biti postavljeni u skladu sa članom 242 ovog zakona.

Ako motokultivator i radna mašina nemaju svjetlosne signalne uređaje za davanje svjetlosnih znakova (stop svjetla i pokazivače pravca), vozač, odnosno pratilac dužan je da o promjeni pravca kretanja vozila blagovremeno da znak rukom.

Član 80

Motokultivator i radna mašina sa priključnim vozilom moraju u saobraćaju na putu da imaju ispravne uređaje za upravljanje i uređaje za zaustavljanje koji moraju da ispunjavaju uslove iz člana 242 ovog zakona.

Efikasnost djelovanja uređaja za zaustavljanje na vozilima iz stava 1 ovog člana mora biti za radne kočnice najmanje 25%, a za pomoćne kočnice najmanje 15% od propisanog koeficijenta kočenja.

Član 81

Radna mašina koja prelazi granice dozvoljenih dimenzija, ukupne težine ili osovinskog opterećenja može se kretati u saobraćaju na putu samo uz posebnu dozvolu za vanredni prevoz, koja se izdaje u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuju javni putevi.

Član 82

Na motokultivatoru, traktoru ili radnoj mašini se za vrijeme vožnje može nalaziti samo vozač.

Priključnim vozilom koje vuče motokultivator u saobraćaju na putu dozvoljen je prevoz najviše tri lica koja utovaraju ili istovaraju teret ili obavljaju poljoprivredne radove.

Prevoz lica, u smislu stava 2 ovog člana, može se vršiti samo ako motokultivatorom u saobraćaju na putu upravlja lice koje ima važeću vozačku dozvolu.

18. Saobraćaj zaprežnih vozila i gonjenje životinja u saobraćaju

Član 83

Vozač zaprežnog vozila mora imati najmanje 16 godina života.

Vozač zaprežnog vozila je dužan da u saobraćaju na putu zaprežnim vozilom upravlja iz vozila ili da vodi upregnute životinje krećući se pored njih.

Zaprežno vozilo mora da ima uređaje za kočenje koji omogućavaju bezbjedno zaustavljanje zaprežnog vozila.

Zaprežno vozilo koje se kreće iza drugog zaprežnog vozila mora se kretati na odstojanju od najmanje 50 metara, da bi se omogućilo preticanje motornim vozilima.

Za zaprežno vozilo koje se kreće na putu može biti privezana jedna životinja i to sa desne strane zadnjeg dijela vozila.

Zaprežno vozilo ne smije da se ostavlja na putu bez nadzora vozača ili drugog lica sposobnog da kontroliše upregnute životinje.

Član 84

Domaće životinje mogu biti na putu samo u pratnji lica koja su dužna da ih vode i obezbjeđuju da životinje ne ugrožavaju bezbjednost saobraćaja. Na autoputu, putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, magistralnom putu, kao i biciklističkoj stazi nije dozvoljen pristup životinjama, odnosno vođenje životinja.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, za vrijeme sezonske seobe životinja može se dozvoliti gonjenje životinja u stadu ili krdu na magistralnom putu, pri čemu se moraju preduzeti potrebne mjere bezbjednosti.

Ukoliko se životinje iz stava 1 ovog člana prevoze u vozilu, prevoz se mora obavljati na način da se ne ugrožava ili ometa vozač, odnosno ostali učesnici u saobraćaju. Životinje koje se nalaze pored puta moraju biti pod nadzorom ili obezbijeđene tako da ne mogu izaći na put.

Životinje se vode ili gone što bliže desnoj ivici kolovoza na takav način da drugi učesnici u saobraćaju ne budu ugroženi.

Vlasnik, gonič, odnosno vodič životinja ne smije na javnim putevima da hrani, zadržava ili prikuplja životinje, kao i da ih na putu ostavlja bez nadzora.

Jahač ili drugo lice koje vodi životinju dužan je da ukloni sve materije koje je životinja nanijela na put.

Jahači za kretanje mogu koristiti kolovoz puta samo ukoliko to omogućava režim saobraćaja na tom putu.

Na kretanje jahača po kolovozu shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se primenjuju na kretanje bicikla.

Član 85

Preko puta na kojem nema izgrađenih ili određenih prelaza životinje se mogu goniti ili voditi samo na preglednom dijelu puta.

Prelaženje životinja u stadu ili krdu preko magistralnog ili regionalnog puta moraju obezbjeđivati najmanje dva goniča koji se nalaze sa jedne i sa druge strane puta preko kojeg prelaze.

Kad se životinje gone noću u stadu ili krdu, na početku i na kraju stada, odnosno krda mora se nalaziti po jedan gonič, koji je dužan da nosi upaljeno svjetlo vidljivo za

druge učesnike u saobraćaju koji mu dolaze u susret, odnosno koji se kreću iza njega, na udaljenosti od najmanje 150 m.

19. Saobraćaj bicikla, mopeda, motocikla, tricikla i četvorocikla

Član 86

Na magistralnim i regionalnim putevima zabranjena je vožnja bicikla djeci mlađoj od 16 godina života.

Djeca koja su saobraćajnim vaspitanjem u školama i drugim ustanovama za vaspitavanje i obrazovanje osposobljena za vožnju bicikla mogu na lokalnim putevima samostalno upravljati biciklom, ako nijesu mlađa od 14 godina života.

U zoni usporenog saobraćaja, zoni škole i nekategorisanom putu biciklom može upravljati i dijete sa navršениh 11 godina života.

Izuzetno, u zoni usporenog saobraćaja biciklom može da upravlja i dijete mlađe od 11 godina života ako je pod nadzorom lica starijeg od 16 godina života.

Član 87

Vozač bicikla ne smije da se kreće biciklističkom stazom brzinom većom od 35 km/h.

Ukoliko na putu postoji biciklistička traka, vozač bicikla, mopeda i lakog tricikla mora da se kreće desnom biciklističkom trakom u odnosu na smjer kretanja saobraćaja.

Na biciklističkoj stazi za saobraćaj u oba smjera vozila, vozač bicikla mora da se kreće desnom stranom u smjeru kretanja vozila.

Ako se dva ili više vozača bicikla, mopeda, tricikla i motocikla kreću u grupi, dužni su da se kreću jedan za drugim.

Član 88

Vozač bicikla, mopeda, tricikla i motocikla mora da upravlja vozilom na način kojim se ne umanjuje stabilnost vozila i ne ometaju drugi učesnici u saobraćaju, a naročito ne smije da:

- 1) ispušta upravljač iz ruku;
- 2) sklanja noge sa pedala;
- 3) se pridržava za drugo vozilo;
- 4) vodi, vuče ili potiskuje druga vozila, odnosno životinje, osim da vuče priključno vozilo za bicikl, dopusti da vozilo kojim upravlja bude vučeno ili potiskivano, prevozi predmete koji mogu da ga ometaju tokom upravljanja, na oba uva upotrebljava slušalice za audio uređaje;
- 5) vozi na jednom točku.

Član 89

Vozač i putnik motocikla, mopeda, tricikla i četvorocikla moraju za vrijeme vožnje nositi na glavi zakopčanu homologovanu zaštitnu kacigu, na način utvrđen deklaracijom proizvođača kacige.

Vozač i putnik iz stava 1 ovog člana ne smiju, umjesto zaštitne kacige za ovu kategoriju vozila, koristiti zaštitne kacige za bicikliste ili druge namjene.

Zaštitnu kacigu za vrijeme vožnje na magistralnom i regionalnom putu, na glavi mora nositi vozač bicikla.

Vozač bicikla koji se kreće kolovozom na javnom putu izvan naselja dužan je noću i danju u slučaju smanjene vidljivosti koristiti prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama.

Vozač bicikla, mopeda, tricikla, odnosno motocikla ne smije da prevozi lice koje je pod uticajem alkohola, odnosno psihoaktivnih supstanci ili koje iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima.

Na magistralnom i regionalnom putu zabranjeno je vršiti obuku za vožnju bicikla.

Bliže uslove koje moraju da ispunjavaju zaštitne kacige koje koriste vozači, odnosno lica koja se prevoze na motociklu, mopedu, triciklu i četvorociklu propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 90

Bicikl, moped i motocikl u saobraćaju na putu mogu da imaju priključno vozilo sa dva točka namijenjeno za prevoz tereta, priključeno tako da je obezbijeđena stabilnost vozila u kojem ne smiju da se prevoze putnici. Priključno vozilo ne smije biti šire od jednog metra, a na zadnjoj lijevoj strani mora imati poziciono svijetlo crvene boje ili trouglasti katadiopter ako ga vuče bicikl.

20. Kretanje pješaka

Član 91

Pješak ne smije iznenada da stupi na kolovoz, da se kreće i zadržava na kolovozu, osim u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Ukoliko se pješak kreće po kolovozu na putu van naselja, mora da se kreće što bliže lijevoj ivici kolovoza u smjeru kretanja suprotno od kretanja vozila, na način kojim ne ometa ili ne sprječava saobraćaj vozila.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, pješak može da se kreće uz desnu ivicu kolovoza samo kad je takvo kretanje za njega bezbjednije (nepregledna krivina, provalija, usjek, odron i sl.).

Pješak koji učestvuje u saobraćaju u kolicima za lica sa invaliditetom ili se vozi na koturaljkama, skejtbordu i slično ne smije da se pridržava za vozilo u pokretu.

Na putu koji nema trotoar ili drugu površinu namijenjenu za kretanje pješaka, pješaci mogu koristiti za kretanje kolovoz u širini najviše do jednog metra od ivice kolovoza.

Kad se kreću kolovozom pješaci su dužni da se kreću jedan za drugim, osim lica koje vodi dijete mlađe od sedam godina starosti, pri čemu dijete mora biti bliže ivici kolovoza.

Pješak koji gura ručna kolica, bicikl, moped ili motocikl, lice sa invaliditetom koje se kreće u invalidskim kolicima, moraju se kretati uz desnu ivicu kolovoza u smjeru kretanja.

Član 92

Na putu koji ima trotoar ili drugu površinu namijenjenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pješaka, pješak je dužan da se kreće tim površinama.

Radi obilaženja neke prepreke na trotoaru, pješak je dužan da, prije stupanja na kolovoz, obrati pažnju na udaljenost i brzinu kretanja vozila koje mu se približava i da se prethodno uvjeri da stupanjem na kolovoz ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Član 93

Kolona pješaka koja se kolovozom kreće pod kontrolom vodiča (organizovana kolona pješaka) mora se kretati uz desnu ivicu kolovoza u smjeru kretanja.

Organizovana kolona pješaka ne smije da onemogućava normalno odvijanje saobraćaja niti da bude duža od 100 metara, osim pogrebne i odobrene kolone ili policijske ili vojne jedinice.

Ukoliko se kolovozom kreće više organizovanih kolona pješaka, odstojanje između pojedinih kolona mora biti najmanje 30 metara.

Član 94

Pješak je dužan da preko kolovoza ili biciklističke staze prelazi pažljivo i najkraćim putem, nakon što se uvjeri da to može učiniti na bezbjedan način.

Prilikom prelaska preko kolovoza pješak ne smije da razgovara mobilnim telefonom niti da ima slušalice na ušima.

Na putu sa pješačkim prelazom ili posebno izgrađenim prelazom, odnosno prolazom za pješake, pješak je dužan da se prilikom prelaženja puta kreće tim prelazom, odnosno prolazom, ako od njega nije udaljen više od 100 metara.

Član 95

Na pješačkom prelazu na kojem je saobraćaj pješaka regulisan svjetlosnim saobraćajnim znacima pješak je dužan da postupa u skladu sa tim znacima.

Na pješačkom prelazu, na kojem je saobraćaj pješaka regulisan znacima koje daje ovlašćeni policijski službenik, pješak može da prelazi kolovoz samo kad je datim znakom dozvoljen prolaz.

Na pješačkom prelazu, na kojem saobraćaj nije regulisan svjetlosnim saobraćajnim znacima ni znacima koje daje ovlašćeni policijski službenik, pješak je dužan da se prije stupanja na pješački prelaz, prethodno uvjeri da kolovoz može da pređe na bezbjedan način i da time ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Pješak koji namjerava da pređe preko kolovoza na mjestu na kojem ne postoji pješački prelaz ne smije da stupi na kolovoz ako time ometa saobraćaj vozila.

Član 96

Pješak ne smije stupiti ni kretati se po kolovozu autoputa ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila.

Zabrana iz stava 1 ovog člana ne važi za:

- 1) ovlašćenog policijskog službenika tokom obavljanja službene dužnosti;
- 2) lice koje obavlja uviđaj saobraćajne nezgode ili učestvuje u uviđaju;
- 3) radnika koji obavlja radove na putu;
- 4) lice koje obavlja poslove na otklanjanju posljedica saobraćajne nezgode ili neispravnosti na vozilu i teretu;
- 5) lice koje pruža hitnu medicinsku ili prvu pomoć;
- 6) inspektora za puteve za vrijeme obavljanja službene dužnosti, kao i na radnike upravljača puta;
- 7) vozača vozila koje je prinudno zaustavljeno.

Lica iz stava 2 ovog člana, kao i mjesta na kojima ta lica preduzimaju radnje moraju biti obilježena, na način da se omogući bezbjednost svih učesnika u saobraćaju.

21. Obaveze vozača prema pješacima

Član 97

Ako je saobraćaj na pješačkom prelazu regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima ovlašćenog policijskog službenika, vozač je dužan da vozilo zaustavi ispred pješačkog prelaza kad mu je datim znakom zabranjen prolaz, a ako mu je na takvom prelazu datim znakom dozvoljen prolaz, vozač je dužan da propusti pješaka koji je već stupio na pješački prelaz.

Ako se pješački prelaz iz stava 1 ovog člana nalazi na ulazu na bočni put, vozač koji skreće na taj put dužan je da skretanje izvrši na bezbjedan način i da propusti pješaka koji je već stupio ili stupa na pješački prelaz ili pokazuje namjeru da će stupiti na pješački prelaz, a po potrebi, da zaustavi svoje vozilo.

Ako na pješačkom prelazu saobraćaj nije regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova niti znacima policijskih službenika, vozač je dužan da prilagodi brzinu vozila tako da u svakoj situaciji koju vidi ili ima razloga da predvidi može bezbjedno da zaustavi vozilo ispred pješačkog prelaza i propusti pješaka koji je već stupio ili stupa na pješački prelaz ili pokazuje namjeru da će stupiti na pješački prelaz.

Vozač koji skreće na bočni put na čijem ulazu ne postoji pješački prelaz dužan je da propusti pješake koji su već stupili ili stupaju na kolovoz.

Ako su u slučajevima iz st. 1 do 4 ovog člana pješaci djeca, nemoćna lica, slijepa lica koja se kreću uz upotrebu bijelog štapa i/ili psa vodiča, lica sa invaliditetom koja se kreću u invalidskim kolicima ili za kretanje koriste druga ortotičko-protetička pomagala, vozač je obavezan da zaustavi vozilo i da ih propusti.

Vozač ne smije vozilom da presijeca organizovanu kolonu pješaka koja se kreće po kolovozu.

22. Saobraćaj na prelazu puta preko željezničke pruge

Član 98

Na prelazu puta preko željezničke pruge vozač je dužan da propusti šinsko vozilo koje se kreće po željezničkoj pruzi.

Vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge dužan je da kretanje vozila prilagodi tako da ga može zaustaviti ispred uređaja za zatvaranje saobraćaja na prelazu ili ispred uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno da može da zaustavi vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu.

Član 99

Učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave ispred prelaza puta preko željezničke pruge, ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja spušten, ako je taj uređaj počeo da se spušta ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno kad im je svjetlosnim saobraćajnim znakom, kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou bez branika, zabranjen prolaz.

Član 100

Ispred prelaza puta preko željezničke pruge u istom nivou, na kojem su postavljeni svjetlosni saobraćajni znakovi, učesnici u saobraćaju dužni su da se zaustave kad se pojavi crveno trepćuće svjetlo ili crveno neprekidno svjetlo.

Učesnici u saobraćaju koji prelaze preko željezničke pruge u istom nivou dužni su da to čine sa potrebnom oprežnošću i kad svjetla na prelazu nijesu upaljena.

Na prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou, na kojem nema uređaja za zatvaranje saobraćaja, niti uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, učesnici u saobraćaju mogu da pređu preko željezničke pruge nakon što se prethodno zaustave i uvjere da prugom ne nailazi voz ili neko drugo vozilo koje se kreće po šinama.

23. Saobraćaj na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila

Član 101

Autoputem i putem rezervisanim za saobraćaj motornih vozila dozvoljeno je kretanje samo motocikla, tricikla, četvorocikla, putničkog vozila, autobusa i teretnog vozila, sa ili bez priključnog vozila.

Autoputem i putem rezervisanim za saobraćaj motornih vozila ne smiju se kretati vozila iz stava 1 ovog člana čija je najveća konstruktivna brzina manja od 50 km/h.

Određbe st. 1 i 2 ovog člana ne odnose se na policijska i vojna vozila.

Član 102

Na autoput, odnosno put rezervisan za saobraćaj motornih vozila, vozač može da se uključi, odnosno isključi samo prilaznim putem namijenjenim za uključenje na taj put, odnosno isključenje sa puta.

Vozač koji se motornim vozilom uključuje u saobraćaj na autoput ili put rezervisan za saobraćaj motornih vozila dužan je da:

1) koristi saobraćajnu traku za uključivanje, kad takva traka postoji u produžetku priključnog puta i da se u saobraćaj uključi dajući znak pokazivačem pravca, na način kojim ne ugrožava saobraćaj vozila;

2) propusti vozila koja se kreću po tom putu, ako na mjestu na kojem se uključuje u saobraćaj na autoputu ne postoji posebna traka za uključivanje.

Vozač koji se vozilom isključuje iz saobraćaja sa autoputa ili puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila dužan je da vozilom blagovremeno zauzme položaj na krajnjoj desnoj saobraćajnoj traci i da što prije pređe na saobraćajnu traku za isključivanje, ako takva traka postoji na ulazu u priključni put.

Član 103

Na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa više saobraćajnih traka namijenjenih kretanju više vozila u jednom smjeru, vozač motornog vozila mora se kretati krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim ako je zauzeta vozilima koja se kreću manjom brzinom od brzine kretanja njegovog vozila.

Saobraćajnom trakom za prinudno zaustavljanje vozila zabranjeno je kretanje vozila. Izuzetno od stava 2 ovog člana, vozila pod pratnjom i vozila sa prvenstvom prolaza mogu se kretati saobraćajnom trakom za prinudno zaustavljanje vozila kad su ostale saobraćajne trake zauzete vozilima.

Na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa tri ili više saobraćajnih traka namijenjenih za saobraćaj vozila u jednom smjeru, vozači teretnih vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija je dužina veća od sedam metara mogu da koriste samo dvije saobraćajne trake koje se prostiru uz desnu ivicu kolovoza.

Vozač vozila iz stava 4 ovog člana, na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa dvije saobraćajne trake namijenjene za kretanje vozila u jednom smjeru, mora se kretati krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim ako je zauzeta vozilima koja se kreću manjom brzinom od brzine kretanja njegovog vozila.

U slučaju zastoja saobraćaja na autoputu, na kojem ne postoji saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje vozila, vozači su dužni da ostave slobodan prostor za prolaz vozila pod pratnjom i vozila sa prvenstvom prolaza, na način što će vozači koji se nalaze u desnoj saobraćajnoj traci zauzeti položaj uz desnu ivicu saobraćajne trake, a vozači koji se nalaze u lijevoj saobraćajnoj traci zauzeti položaj uz lijevu ivicu saobraćajne trake, tako da omoguće nesmetani prolaz ovih vozila.

Član 104

Na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila vozač ne smije da zaustavlja i parkira motorno vozilo, osim na mjestima koja su za to posebno uređena i obilježena.

Na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila vozač ne smije da vrši polukružno okretanje vozilom niti da se kreće vozilom unazad.

Vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu ili iz drugih razloga prinuđen da zaustavi vozilo na kolovozu autoputa ili puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila, dužan je da ga zaustavi na saobraćajnoj traci za prinudno zaustavljanje vozila i da preduzme potrebne mjere da vozilo što prije ukloni sa kolovoza, a ako nema saobraćajne trake za prinudno zaustavljanje vozila, dužan je da ga do uklanjanja sa kolovoza obilježi u skladu sa ovim zakonom.

24. Vozila pod pratnjom

Član 105

Vozilo pod pratnjom je vozilo kome je dodijeljena pratnja policijskih ili vojnih vozila kad daju posebne zvučne i svjetlosne znake. Kao vozilo pod pratnjom smatra se i samo policijsko ili vojno vozilo kad daje posebne zvučne i svjetlosne znake.

Posebni svjetlosni i zvučni znaci vozila pod pratnjom su crveno i plavo trepćuće svijetlo koja se naizmenično pale (u daljem tekstu: crveno i plavo svijetlo) i zvučni znak promjenljive frekvencije (u daljem tekstu: sirena).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozilo pod pratnjom može davati samo posebne svjetlosne znake bez sirene, ako je omogućena dovoljna vidljivost tog vozila i bezbjednost učesnika u saobraćaju, osim kad se vozilo pod pratnjom kreće brzinom većom od dozvoljene na tom dijelu puta.

Radi bolje vidljivosti, vozilo pod pratnjom može, pored trepćućih svijetla, davati i svjetlosni znak upozorenja iz člana 54 ovog zakona.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova iz st. 1 i 2 ovog člana mogu se ugrađivati i postavljati samo na vozilima iz stava 1 ovog člana, namijenjenim da vrše pratnju.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova iz st. 1 i 2 ovog člana, mogu se upotrebljavati samo na vozilima iz stava 1 ovog člana, kad ta vozila vrše pratnju.

Vozila pod pratnjom imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila koja se kreću raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znacima ovlašćenog policijskog službenika kad im je tim znakovima zabranjen prolaz.

Na vozila iz stava 7 ovog člana ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, propuštanju pješaka, zabrani presijecanja kolone pješaka, zabrani preticanja i obilaženja vozila i zabrani korišćenja uređaja za komunikaciju, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Član 106

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo, odnosno vozila pod pratnjom, dužan je da propusti ta vozila, da im omogući mimoilaženje i preticanje, odnosno obilaženje i, po potrebi, da ukloni vozilo sa kolovoza ili da se zaustavi, kao i da se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje, odnosno da kretanje nastavi tek kad prođu sva vozila pod pratnjom.

Pješak ne smije da stupi na kolovoz, odnosno dužan je da se skloni sa kolovoza da bi omogućio nesmetan prolaz vozilima pod pratnjom.

Na međusobno pravo prvenstva prolaza vozila iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

25. Vozila sa prvenstvom prolaza

Član 107

Vozilo sa prvenstvom prolaza je policijsko vozilo, vojno vozilo, vozilo hitne medicinske pomoći, vatrogasne službe, odnosno službeno vozilo inspekcije za drumski saobraćaj kad daju posebne zvučne i svjetlosne znake.

Vozila sa prvenstvom prolaza su i vozila ministarstva nadležnog za izvršenje krivičnih sankcija kad prevoze lica lišena slobode, kad daju posebne zvučne i svjetlosne znake.

Posebni svjetlosni i zvučni znaci vozila sa prvenstvom prolaza su najmanje jedno plavo trepćuće ili rotaciono svijetlo (u daljem tekstu: plavo svijetlo) i sirena.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, vozilo sa prvenstvom prolaza može davati samo posebne svjetlosne znake bez sirene, ako je omogućena dovoljna vidljivost tog vozila i bezbjednost učesnika u saobraćaju, osim kad se vozilo sa prvenstvom prolaza kreće brzinom većom od dozvoljene na tom dijelu puta i ako bi upotreba sirene onemogućila ili omela uspješno izvršenje službenog zadatka.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znaka mogu se ugrađivati i postavljati samo na vozilima iz st. 1 i 2 ovog člana i člana 105 stav 1 ovog zakona.

Uređaji za davanje posebnih zvučnih i svjetlosnih znakova mogu se upotrebljavati samo na vozilima iz st. 1 i 2 ovog člana i člana 105 stav 1 ovog zakona, kad je to neophodno za efikasno i bezbjedno izvršenje službene radnje koja ne trpi odlaganje.

Vozila sa prvenstvom prolaza imaju prvenstvo prolaza u odnosu na sva druga vozila, osim u odnosu na vozila pod pratnjom i vozila koja se kreću raskrsnicom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ili znakovima ovlašćenog policijskog službenika, kad im je tim znakovima zabranjen prolaz i na njih se ne primjenjuju odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, propuštanju pješaka, zabrani presijecanja kolone pješaka, zabrani preticanja i obilaženja vozila i zabrani korišćenja uređaja za komunikaciju, pod uslovom da ne ugrožavaju bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Na policijska vozila sa ugrađenim uređajima za utvrđivanje prekršaja u saobraćaju na kojima nema posebnih uređaja za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o poštovanju saobraćajnih znakova na putu, ograničenju brzine, zabrani preticanja i obilaženja vozila, kad neposredno prate vozilo kojim je učinjen prekršaj.

Član 108

Vozač koji na putu susretne ili ga sustigne vozilo, odnosno vozila sa prvenstvom prolaza, dužan je da propusti ta vozila, da im omogući mimoilaženje i preticanje, odnosno obilaženje, a po potrebi da ukloni vozilo sa kolovoza ili se zaustavi, kao i da

se pridržava naredbi koje mu daju lica iz pratnje, odnosno da kretanje nastavi kad ova vozila prođu.

Kad vozilo sa prvenstvom prolaza obezbjeđuje prolaz vozilima koja se kreću iza njega, ostali učesnici u saobraćaju imaju obavezu da postupaju prema tim vozilima kao prema vozilima sa prvenstvom prolaza.

Lice koje upravlja vozilom sa prvenstvom prolaza dužno je da vodi računa o bezbjednosti ostalih učesnika u saobraćaju.

Pješak ne smije da stupi na kolovoz, odnosno dužan je da se skloni sa kolovoza da bi omogućio nesmetan prolaz vozilima sa prvenstvom prolaza.

Na međusobno pravo prvenstva prolaza vozila iz stava 1 ovog člana primjenjuju se odredbe ovog zakona o prvenstvu prolaza.

Član 109

Kad policijsko vozilo sa prvenstvom prolaza daje istovremeno i svjetlosni znak upozorenja, vozač vozila koje se kreće neposredno ispred policijskog vozila koje daje te znake, mora odmah bezbjedno da zaustavi svoje vozilo uz desnu ivicu kolovoza, a po mogućnosti van kolovoza.

Vozač vozila koje se kreće neposredno iza policijskog vozila ili službenog vozila inspekcije za drumski saobraćaj koje daje posebne zvučne i svjetlosne znake dužan je da postupi po znacima i naredbama ovlašćenog policijskog službenika i inspektora za drumski saobraćaj, odnosno da prati policijsko vozilo i vozilo inspekcije za drumski saobraćaj do pogodnog mjesta i da se bezbjedno zaustavi iza navedenih vozila.

Na policijskim vozilima i službenim vozilima inspekcije za drumski saobraćaj, osim uređaja iz člana 105 stav 2 i člana 107 stav 3 ovog zakona, mogu se ugraditi i uređaji na kojima se izriču ili ispisuju naredbe i obavještenja vozačima koji se kreću ispred ili iza.

26. Upotreba žutog rotacionog ili trepćućeg svijetla

Član 110

Vozilo koje se upotrebljava prilikom izvođenja radova, odnosno aktivnosti na putu, a naročito za gradnju, održavanje puteva, električnih, telekomunikacionih i drugih uređaja i instalacija, pružanje pomoći na putu, za premještanje, odnosno uklanjanje oštećenih, neispravnih i na nedozvoljenom mjestu parkiranih vozila, kao i za održavanje komunalnog reda, mora da ima uključeno žuto rotaciono ili trepćuće svijetlo, dok se ti radovi, odnosno aktivnosti obavljaju na kolovozu ili u blizini kolovoza.

U saobraćaju na putu, uključeno žuto rotaciono ili trepćuće svijetlo mora da ima:

- 1) vozilo koje prelazi propisane dimenzije, odnosno vozilo na kojem teret prekoračuje dozvoljene dimenzije i vozilo koje prati takav prevoz kad je to određeno u dozvoli za vanredni prevoz;
- 2) traktor noću, u uslovima smanjene vidljivosti i kad ima priključke za izvođenje radova na najisturenijoj tački tih uređaja;
- 3) radna mašina noću i u uslovima smanjene vidljivosti.

Žuto trepćuće ili rotaciono svjetlo može da se upotrebljava na vozilu kao upozorenje na prinudno zaustavljeno vozilo, saobraćajnu nezgodu, priredbu na putu ili drugu prepreku na putu.

Vozač koji se susretne sa vozilom na kojem su uključena žuta rotaciona ili trepćuća svijetla dužan je da poveća opreznost i prilagodi brzinu i način kretanja svog vozila.

Upotreba žutog rotacionog ili trepćućeg svijetla dozvoljena je samo u slučajevima propisanim ovim zakonom.

27. Prevoz tereta na vozilu

Član 111

U saobraćaju na putu vozilo ne smije da se optereti:

1) preko nosivosti upisane u saobraćajnu dozvolu, odnosno preko najvećeg osovinskog opterećenja pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila;

2) preko osovinskog opterećenja propisanog tehničkim normativima za vozila ili najveće dozvoljene ukupne mase;

3) preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta utvrđene saobraćajnim znakom;

4) tako da vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije za pojedine vrste vozila (dužina, širina i visina).

Teret na vozilu mora da bude smješten i obezbjeđen tako da prilikom vožnje ostaje u položaju postavljenom prilikom utovara, na način da ne:

1) ugrožava bezbjednost učesnika u saobraćaju i ne nanosi štetu putu i objektima na putu;

2) umanjuje stabilnost vozila i ne otežava upravljanje vozilom, kao i da ne utiče na funkcionisanje i korišćenje sklopova i djelova vozila;

3) umanjuje preglednost vozaču;

4) pada i ne rasipa se sa vozila po putu, odnosno ne vuče se po putu;

5) zaklanja svijetla, registarske tablice i druge propisane oznake na vozilu;

6) zagađuje životnu sredinu.

Teret u rasutom stanju, osim na priključnom vozilu za traktor, mora da bude prekriven.

Pravno lice, preduzetnik, odnosno fizičko lice, koji vrše prevoz tereta, dužni su da prilikom utovara i prevoza tereta poštuju pravila iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Član 112

Teret na motornom vozilu može da pređe najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila do jedan metar.

Teret na vozilu ne smije da pređe najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila za više od 1/6 svoje dužine, a najviše za 1,5 metar, pri čemu teret preostalim dijelom dužine mora biti oslonjen na tovarni prostor.

Ukoliko teret na vozilu prelazi najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila, mora biti označen u skladu sa ovim zakonom. Kod teretnih i priključnih vozila teret se označava propisanom tablom u skladu sa ovim zakonom, kod ostalih vozila crvenom tkaninom,

a u uslovima smanjene vidljivosti crvenim svjetlom ili reflektujućom materijom crvene boje.

Ukoliko teret na vozilu bočno prelazi za više od 0,40 m spoljnu ivicu prednjeg ili zadnjeg svjetla za označavanje vozila, spoljna ivica tereta na vozilu mora biti označena svjetlom i katadiopterom koji sa prednje strane daju bijelo svjetlo, a sa zadnje strane crveno svjetlo.

Pod najudaljenijom tačkom iz st. 1 do 4 ovog člana smatra se dimenzija vozila.

Vozilo sa teretom iz st. 1 do 4 ovog člana ne smije da premašuje najveće dozvoljene dimenzije za tu vrstu vozila.

Član 113

Vozila koja su namijenjena za izvođenje radova van puta kad u saobraćaju na putu imaju instalirana oruđa za izvođenje radova, koja nijesu sklop vozila već izmjenljivo sredstvo za rad, moraju biti označena u skladu sa članom 110 stav 1 ovog zakona.

Utovar ili istovar tereta na putu mora se obavljati tako da ne ometa, odnosno ne ugrožava, ostale učesnike u saobraćaju.

28. Vanredni prevoz

Član 114

Kretanje po putu vozila, odnosno skupa vozila koja ne ispunjavaju uslove u pogledu dimenzija (dužina, širina i visina), najveće dozvoljene ukupne mase ili osovinskog opterećenja, odnosno vozilo koje sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije (dužina, širina i visina) za pojedine vrste vozila predstavlja vanredni prevoz.

Vanredni prevoz se vrši na osnovu dozvole koja se izdaje u skladu sa posebnim zakonom kojim se uređuju javni putevi.

29. Prevoz lica vozilima

Član 115

U motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u saobraćaju na putu dozvoljeno je prevoziti onoliko lica koliko je označeno u saobraćajnoj dozvoli, na mjestima koja su za to predviđena.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u teretnom vojnom, odnosno policijskom vozilu mogu se prevoziti lica u prostoru za smještaj tereta.

Na priključnom vozilu koje vuče traktor može se prevoziti najviše pet lica, a u tovarnom prostoru motokultivatora mogu se prevoziti najviše tri lica.

Lica iz stava 3 ovog člana koja se prevoze u tovarnom prostoru ne smiju stajati, sjedjeti na stranicama karoserije, na nestabilnom teretu ili teretu koji prelazi visinu tovarnog sanduka. Lica koja nijesu navršila 14 godina života mogu se prevoziti samo u pratnji punoljetnog lica.

Teretno vozilo kojim se prevozi više od pet lica u prostoru za smještaj tereta mora imati: sjedišta pričvršćena za pod karoserije široka najmanje 0,45 m, stranice na karoseriji visoke najmanje 1,20 m, stranicu na zadnjoj strani karoserije visoku

najmanje 1,20 m, čvrst spoljašnji naslon visok najmanje 1,20 m na zadnjim sjedištima i na sjedištima duž ivice karoserije ako su njene stranice niže od 1,20 m, nosač cerade i ceradu sa dva otvora za ventilaciju, jedan na prednjoj, a drugi na zadnjoj strani, kao i stepenice za ulazak i izlazak lica.

Ukupna težina lica koja se prevoze u teretnom vozilu, u prostoru za smještaj tereta, ne smije da pređe 70% nosivosti vozila.

Autobus za prevoz lica u javnom gradskom i prigradskom prevozu putnika mora imati dva do šest sjedišta najbližih ulazu rezervisanih za lica sa invaliditetom.

Član 116

U zatvorenom prostoru vozila koje se ne može otvoriti iznutra ne mogu se prevoziti lica.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, u policijskim, vojnim i vozilima organa za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija mogu se prevoziti lica samo za službene potrebe.

U priključnom vozilu za stanovanje (kamp prikolica) ne smiju se prevoziti lica.

Član 117

Vozač bicikla stariji od 18 godina može na biciklu prevoziti dijete do osam godina starosti, ako je na biciklu ugrađeno posebno sjedište, prilagođeno visini i težini djeteta i čvrsto spojeno sa biciklom i ako dijete na glavi nosi zakopčanu zaštitnu kacigu.

Dijete mlađe od 12 godina ne smije se prevoziti na mopedu, motociklu, triciklu i četvorociklu.

Motocikl može da ima bočno sjedište za prevoz putnika.

Član 118

Za vrijeme kretanja vozila ne smije se uskakati u vozilo, iskakati iz vozila, otvarati vrata, naginjati se van vozila, isturati djelove tijela iz vozila i voziti se na spoljnim djelovima vozila ili na traktorskim prikolicama.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, na spoljnim djelovima vozila i priključnog vozila mogu se voziti lica koja obavljaju poslove svog radnog mjesta u vezi sa namjenom vozila (vatrogasne službe, komunalne službe, elektrodistribucije ili drugih djelatnosti), ako je na tom vozilu ugrađena platforma za stajanje ili sjedenje ili posebni držači za ovu namjenu.

Ukoliko se na vozilu iz stava 2 ovog člana prevoze lica, brzina kretanja ne smije biti veća od 30 km/h.

Član 119

Vrata vozila nije dozvoljeno držati otvorena tokom kretanja vozila, niti je dozvoljeno započeti kretanje ukoliko vrata nijesu zatvorena.

Vozač ne smije započeti kretanje vozila dok putnici bezbjedno ne uđu, odnosno izađu iz vozila.

U vozilu kojim se vrši javni prevoz putnika zabranjeno je pušenje i razgovor sa vozačem.

Član 120

Turistički voz može da se kreće samo po trasi koju je odredio nadležni organ jedinice lokalne samouprave.

Turističkim vozom smije upravljati samo vozač koji ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilima "B+E" kategorije.

Bliže uslove u pogledu korišćenja i tehničkih karakteristika turističkog voza propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

30. Probna vožnja

Član 121

Za probnu vožnju pri kojoj se, radi ispitivanja novoproducenog ili prepravljeno motornog, odnosno priključnog vozila, mora odstupiti od pravila o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisanih ovim zakonom potrebno je odobrenje nadležnog organa.

Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stava 1 ovog člana sadrži: podatke o vozilu (vrsta, marka, tip i identifikacioni broj šasije vozila), svrhu probe, ime i prezime vozača koji će upravljati i broj njegove vozačke dozvole, podatke o licima koja će se za vrijeme vožnje nalaziti u vozilu, naziv puta i relaciju na kojoj se probna vožnja obavlja, vrijeme izvođenja i naznačenje pravila o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisanih ovim zakonom od kojih će se odstupati za vrijeme vožnje.

Ako bi se probnom vožnjom mogli oštetiti put ili putni objekti, odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se uz prethodno pribavljenu saglasnost organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Odobrenjem iz stava 1 ovog člana određuje se sadržaj i način probne vožnje, mjere bezbjednosti, odnosno mjere obezbjeđenja koje organizator mora preduzeti o svom trošku, mjere koje mora preduzeti prilikom ispitivanja novoproducenih motornih i priključnih vozila, pravila o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisanih ovim zakonom od kojih se odstupa tokom probne vožnje, imena lica koja obavljaju ispitivanje prilikom probne vožnje, kao i vrijeme u kojem će se obavljati probna vožnja, koje ne može biti duže od tri mjeseca. Odobrenje se može izdati za vozilo na kojem se vrši ispitivanje.

Probna vožnja može se obaviti samo u vrijeme i na način koji su određeni odobrenjem iz stava 1 ovog člana.

Motorno vozilo kojim se obavlja probna vožnja, pored registarskih, odnosno probnih tablica, mora biti na prednjem i zadnjem dijelu posebno obelježeno natpisom "PROBNA VOŽNJA".

Troškove nadležnog organa i organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja nastale usljed održavanja probne vožnje snosi pravno, odnosno fizičko lice koje obavlja probnu vožnju.

IV. SPORTSKE I DRUGE PRIREDBE ILI AKTIVNOSTI NA PUTU

Član 122

Sportske i druge priredbe, kao i druge aktivnosti na putu mogu da se vrše na osnovu odobrenja nadležnog organa.

Ako se radi održavanja sportskih i drugih priredbi ili radi obavljanja drugih aktivnosti na putu zabranjuje saobraćaj na području jedne opštine, odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se uz prethodnu saglasnost nadležnog organa opštine na čijem se području saobraćaj zabranjuje, a ako se saobraćaj zabranjuje na području dvije ili više opština ili na državnim putevima, odobrenje se izdaje uz saglasnost organa uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Član 123

Nadležni organ neće izdati odobrenje iz člana 122 ovog zakona ako za druge učesnike u saobraćaju nije obezbijeđen zaobilazni put.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, održavanje automobilske, motociklističke ili biciklističke trke može se odobriti i kad na određenom putnom pravcu nema zaobilaznog puta.

Zahtjev za izdavanje odobrenja podnosi organizator sportske i druge priredbe ili određenih aktivnosti na putu (u daljem tekstu: organizator), najkasnije 15 dana prije održavanja sportske i druge priredbe ili obavljanja aktivnosti.

Zahtjev za izdavanje odobrenja sadrži: naziv organizatora sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu, ime i prezime odgovornog lica za bezbjednost sportske ili druge priredbe ili aktivnosti, put (relaciju i mjesto) na kojem će se održati, vrijeme održavanja, sa satnicom svih karakterističnih obilježja, mjere koje će organizator preduzeti radi obezbjeđenja učesnika sportske ili druge priredbe ili aktivnosti i gledalaca, program sportske ili druge priredbe ili druge aktivnosti, kalendar i pravila takmičenja (elaborat). Uz zahtjev se prilaže saglasnost organa nadležnog za poslove saobraćaja, primjerak identifikacionih oznaka lica koja obezbeđuju sportsku ili drugu priredbu ili drugu aktivnost i oznake vozila koja prate učesnike priredbe.

Član 124

Nadležni organ odbiće zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti ako organizator ne može da sprovede mjere za obezbjeđenje učesnika i gledalaca.

Nadležni organ može odbiti zahtjev za održavanje sportske ili druge priredbe ili obavljanja određenih aktivnosti na putu, ako njeno organizovanje podrazumijeva obustavljanje saobraćaja na važnim putnim pravcima ili ako bi se priredbom, odnosno aktivnošću u većoj mjeri ugrožavao ili ometao saobraćaj na putu.

Član 125

Odobrenje iz člana 122 stav 1 ovog zakona, pored ostalog, sadrži:

- 1) mjere koje organizator mora preduzeti za obezbjeđenje učesnika i gledalaca;

2) obavezu organizatora da o mjerama ograničavanja ili zabrane saobraćaja obavijesti javnost putem medija, najkasnije 48 sati prije početka sportske ili druge priredbe, odnosno aktivnosti.

Član 126

Organizator ne smije početi sa održavanjem sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako nije preduzeo mjere obezbjeđenja određene u odobrenju.

Ako organizator nije u mogućnosti da preduzme, odnosno sprovede mjere za obezbjeđenje učesnika i gledalaca u toku priredbe, nadležni organ koji je izdao odobrenje može odrediti potreban broj ovlašćenih policijskih službenika radi preduzimanja, odnosno sprovođenja tih mjera. U tom slučaju troškove preduzimanja tih mjera snosi organizator priredbe, u skladu sa cjenovnikom usluga koje nadležni organ pruža fizičkim i pravnim licima, u skladu sa ovim zakonom.

Nadležni organ zabraniće održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu kada utvrdi da organizator nije preduzeo sve mjere obezbjeđenja određene u odobrenju.

Član 127

Organizator je dužan da prekine održavanje sportske, odnosno druge priredbe ili aktivnosti, ako:

- 1) su ugroženi učesnici ili gledaoci;
- 2) se u većoj mjeri naruši javni red i mir;
- 3) nastanu okolnosti zbog kojih bi bio odbijen zahtjev za izdavanje odobrenja za održavanje priredbe ili aktivnosti;
- 4) organizator ne sprovede određene mjere bezbjednosti;
- 5) to zahtijevaju drugi razlozi bezbjednosti.

Ako organizator ne postupi u skladu u stavom 1 ovog člana, nadležni organ će narediti da se priredba ili aktivnost na putu prekine.

Član 128

Takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti mogu pratiti samo vozila obilježena posebnom oznakom koju određuje organizator. Primjerak oznake organizator dostavlja nadležnom organu, najkasnije pet dana prije početka priredbe.

Član 129

Po završetku sportske, odnosno druge priredbe ili aktivnosti na putu organizator je dužan da odmah, a najkasnije u roku od 24 sata:

- 1) ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 2) postavi na put saobraćajnu signalizaciju, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti;
- 3) popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni prilikom održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti.

Ako organizator ne postupi u skladu sa stavom 1 ovoga člana, nadležni organ će preduzeti odgovarajuće mjere da se uklone, odnosno postave saobraćajni znakovi i druge oznake, predmeti i objekti na putu.

Troškove uklanjanja i postavljanja saobraćajne signalizacije, predmeta i objekata na putu, kao i troškove popravke oštećenja puta i objekata na putu koji su nastali održavanjem priredbe, odnosno obavljanjem aktivnosti na putu snosi organizator.

V. POSEBNI USLOVI I OGRANIČENJE SAOBRAĆAJA

Član 130

Nadležni organ može na javnom putu ili dijelu javnog puta, određenim danima ili u određenom vremenskom razmaku, zabraniti ili ograničiti saobraćaj svih ili pojedinih kategorija vozila kad je to neophodno za sprječavanje ili otklanjanje opasnosti za učesnike u saobraćaju ili kad to nalažu razlozi održavanja javnog reda i mira ili zbog nesmetanog odvijanja saobraćaja, odnosno ako se osnovano očekuje da će se saobraćaj odvijati otežano.

Ograničenja, odnosno zabrane iz stava 1 ovog člana moraju biti obilježeni odgovarajućim saobraćajnim znakovima na putu, o čemu javnost mora biti blagovremeno obaviještena.

Član 131

Brzina kretanja motornih vozila ili određenih kategorija vozila na određenom putu ili dijelu puta, kao i brzina kretanja motornih vozila određenim danima (vikend, državni ili vjerski praznici i sl.) ili u određenom periodu može se ograničiti samo kad to zahtijevaju razlozi bezbjednosti saobraćaja, odnosno ako se može osnovano očekivati da će se saobraćaj otežano odvijati u vrijeme za koje se ograničenje određuje.

Ograničenje brzine iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za unutrašnje poslove (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 132

Za vrijeme zimskih uslova na putu obavezna je upotreba zimske opreme za vozila koja učestvuju u saobraćaju.

Za pojedine vrste i kategorije vozila na određenom putu ili dijelu puta, u određeno vrijeme, obaveza upotrebe zimske opreme može se utvrditi bez obzira da li na tom putu postoje zimski uslovi.

Zimski uslovi na putu podrazumijevaju postojanje snijega, leda ili poledice na putu.

Vremenski period i put, odnosno djelove puta na kojima je obavezna upotreba zimske opreme u smislu stava 1 ovog člana, kao i vrijeme, put, odnosno djelove puta i kategorije vozila za koja je obavezna upotreba zimske opreme u smislu stava 2 ovog člana, naredbom propisuje Ministarstvo po prethodno pribavljenom mišljenju organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

VI. SAOBRAĆAJNA SIGNALIZACIJA

1. Opšta pravila

Član 133

Javni putevi moraju da se obilježe saobraćajnom signalizacijom, kojom se učesnici u saobraćaju upozoravaju na opasnost koja im prijete na putu, odnosno dijelu puta, na ograničenja, zabrane i obaveze kojih se učesnici u saobraćaju moraju pridržavati i daju potrebna obavještenja za bezbjedno i nesmetano odvijanje saobraćaja u skladu sa zakonom kojim se propisuju javni putevi.

Saobraćajnom signalizacijom moraju da se obilježe i opasnosti privremenog karaktera, naročito one koje nastanu usljed iznenadnog oštećenja ili onesposobljavanja puta, kao i privremena ograničenja i privremene zabrane u saobraćaju, a ta signalizacija se mora ukloniti čim prestanu razlozi zbog kojih je postavljena.

Učesnici u saobraćaju dužni su da se pridržavaju ograničenja, zabrana i obaveza izraženih saobraćajnom signalizacijom i da postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Učesnici u saobraćaju su dužni da na mjestima, odnosno dionicama puta koje su označene znakovima opasnosti, svoje kretanje prilagode opasnostima na koje ih znakovi upozoravaju.

Član 134

Saobraćajnu signalizaciju čine saobraćajni znakovi, oznake na kolovozu i trotoaru, semafori, svjetlosne i druge oznake na putu.

Saobraćajna signalizacija se postavlja i održava tako da učesnici u saobraćaju mogu na vrijeme i lako da ih uoče danju i noću i da blagovremeno postupe u skladu sa njihovim značenjem.

Saobraćajna signalizacija mora se ukloniti, dopuniti ili zamijeniti, ako njeno značenje ne odgovara izmijenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtjevima bezbjednosti saobraćaja.

Sadržaj, oblik, boja i veličina saobraćajne signalizacije mora da bude ista u svim vremenskim uslovima, pri dnevnom svijetlu i pri osvjetljavanju farovima.

Saobraćajna signalizacija mora da bude osvjetljena ili izrađena od reflektujućih materija.

Član 135

Na saobraćajnoj signalizaciji i na njenom nosaču zabranjeno je postavljanje bilo čega što nije u vezi sa značenjem same signalizacije.

Zabranjeno je neovlašćeno postavljati, uklanjati, oštetiti i izmijeniti značenja saobraćajne signalizacije, kao i opreme puta.

Ne smiju se postavljati table, znakovi, svjetla, stubovi ili drugi slični predmeti kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene saobraćajne signalizacije.

Zabranjeno je postavljati predmete koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na saobraćajnu signalizaciju ili zasljepljuju

učesnike u saobraćaju ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja može ugroziti bezbjednost saobraćaja.

2. Saobraćajni znakovi

Član 136

Saobraćajni znakovi su znakovi opasnosti, znakovi izričitih naredbi i znakovi obavještenja. Uz saobraćajni znak može biti postavljena dopunska tabla koja je sastavni dio saobraćajnog znaka i koja bliže određuje njegovo značenje.

Znakovi opasnosti služe da se učesnici u saobraćaju upozore na opasnost koja im prijete na određenom mjestu, odnosno dijelu puta i da se obavijeste o prirodi te opasnosti.

Znakovi izričitih naredbi učesnicima u saobraćaju na putu stavljaju do znanja zabrane, ograničenja i obaveze kojih se moraju pridržavati.

Znakovi obavještenja služe da pruže učesnicima u saobraćaju potrebna obavještenja o putu kojim se kreću i druga obavještenja koja im mogu biti korisna.

Ukoliko bezbjednost saobraćaja ili saobraćajno-tehnički uslovi to zahtijevaju, učesnicima u saobraćaju određeni saobraćajni znakovi, odnosno poruke mogu biti prenijete putem znakova koji u cijelini ili dijelimično mogu da mijenjaju sadržaj.

Na znakovima sa sadržajem poruka koji se može promijeniti, poruke mogu biti stalno aktivirane ili se aktiviraju prema potrebi i uslovima saobraćaja na putu.

Oblik, sadržaj, veličinu, uslove i način postavljanja saobraćajnih znakova propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost Ministarstva.

3. Semafori

Član 137

Za regulisanje saobraćaja i označavanje radova i prepreka na putu upotrebljavaju se i semafori koji emituju svjetlosne saobraćajne znakove.

Svjetlosni saobraćajni znakovi su svijetla crvene, žute, zelene, odnosno bijele boje.

Svijetlo koje daju svjetlosni saobraćajni znakovi iz st. 1 i 2 ovog člana može biti postojano (neprekidno) ili trepćuće (prekidajuće).

Član 138

Semaforima se reguliše kretanje vozila svijetlima crvene, žute i zelene boje.

Izuzetno, na prelazu puta preko željezničke pruge saobraćaj vozila se reguliše samo svijetlima crvene boje, a na mjestima gdje se reguliše pristup vozila, dvobojn timer svijetlima crvene i zelene boje.

Kretanje tramvaja i vozila za javni prevoz putnika po putu može biti regulisano i svjetlosnim saobraćajnim znakovima bijele boje.

Kretanje pješaka preko kolovoza se reguliše dvobojn timer svijetlima crvene i zelene boje.

Član 139

Na semaforima sa trobojnim svijetlima svijetla su u obliku kruga, odnosno sa simbolom jedne ili više strelica.

Semafori sa trobojnim svijetlima u obliku kruga služe za regulisanje kretanja vozila na putu, odnosno raskrsnici.

Semafori sa trobojnim svijetlima sa simbolom jedne, odnosno dvije strelice služe za regulisanje kretanja vozila po smjerovima na raskrsnici.

Na semaforima sa trobojnim svijetlima sa simbolom jedne ili više strelica crveno i žuto svijetlo su u obliku kruga sa simbolima crne boje u obliku jedne ili više strelica, dok je zeleno svijetlo u obliku jedne ili više strelica u krugu crne boje.

Član 140

Na semaforima sa trobojnim svijetlima, svijetla se postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje. Ako je semafor postavljen iznad saobraćajne trake, svijetla mogu biti postavljena po horizontalnoj osi, jedno pored drugog i to: crveno lijevo, žuto u sredini, a zeleno desno.

Član 141

Za regulisanje kretanja bicikala na biciklističkim trakama ili stazama mogu se upotrebljavati semafori sa trobojnim svijetlima.

Svijetla na semaforu iz stava 1 ovog člana su crvene, žute i zelene boje, na kojima se svijetla postavljaju po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno gore, žuto u sredini, a zeleno dolje.

Crveno i žuto svijetlo su u obliku kruga sa simbolom bicikla crne boje, a zeleno svijetlo je sa simbolom bicikla smješteno u krugu crne boje.

Na prelasku biciklističke staze za kretanje vozila iz stava 1 ovog člana preko kolovoza mogu se koristiti uređaji za regulisanje kretanja pješaka, ako se staza nalazi uz obilježeni pješački prelaz.

Član 142

Na semaforima sa trobojnim svijetlima:

- 1) crveno i zeleno svijetlo ne smiju da budu uključena istovremeno;
- 2) žuto svijetlo može da bude uključeno kao postojano samostalno svijetlo u intervalu od prestanka zelenog do pojave crvenog svijetla ili istovremeno sa crvenim svijetlom prije uključjenja zelenog svijetla ili kao samostalno trepćuće svijetlo;
- 3) zeleno svijetlo može biti trepćuće.

Član 143

Na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova, svjetlosni saobraćajni znakovi imaju za učesnike u saobraćaju sljedeća značenja:

- 1) crveno svijetlo - zabrana prolaza;
- 2) zeleno svijetlo - slobodan prolaz;

3) žuto svjetlo - zabrana prolaza, osim za vozila koja se, u trenutku kad se žuto svjetlo pojavi, nalaze na tolikoj udaljenosti od svjetlosnog znaka da se ne mogu na bezbjedan način zaustaviti, a za ostale učesnike - zabrana prolaza, osim za pješake koji su već počeli da prelaze kolovoz;

4) žuto svjetlo upaljeno istovremeno sa crvenim svjetlom je upozorenje učesnicima u saobraćaju na skori prestanak zabrane prolaza i na pojavu zelenog svjetla;

5) žuto trepćuće svjetlo obavezuje sve učesnike u saobraćaju da se kreću uz povećanu opreznost, pri čemu moraju poštovati postavljenu saobraćajnu signalizaciju, odnosno pravila prvenstva prolaza kroz raskrnicu;

6) zeleno trepćuće svjetlo je upozorenje učesnicima u saobraćaju na skori prestanak slobodnog prolaza i na pojavu žutog, odnosno crvenog svjetla.

Vozač ne smije proći svjetlosni saobraćajni znak iz stava 1 ovog člana kad mu je tim znakom zabranjen prolaz.

Član 144

Ako je semaforu za regulisanje saobraćaja na raskrsnici dodat jedan ili više dopunskih znakova u obliku zelene strelice, vozač može vozilom da prođe svjetlosni znak i da krene u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom i za vrijeme dok je upaljeno crveno ili žuto svjetlo, pri čemu ne smije da ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi i mora da propusti pješake koji prelaze preko kolovoza.

Ako zeleno svjetlo na semaforu ima oblik strelice, vozač vozilom smije da se kreće samo u pravcu koji pokazuje strelica.

Član 145

Za regulisanje pristupa vozila upotrebljavaju se semafori sa dvobojn timer svjetlima. Svjetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svjetlo gore, a zeleno svjetlo dolje, odnosno po horizontalnoj osi, jedno pored drugog: crveno svjetlo lijevo, a zeleno svjetlo desno.

Svjetla iz stava 1 ovog člana imaju sljedeće značenje: crveno svjetlo-zabranjen pristup, a zeleno svjetlo-dozvoljen pristup. Svjetla ne mogu da budu uključena istovremeno.

Vozač ne smije proći svjetlosni saobraćajni znak iz stava 1 ovog člana kad mu je tim znakom zabranjen prolaz.

Član 146

Za regulisanje kretanja vozila po saobraćajnim trakama na kolovozu sa više od dvije saobraćajne trake mogu se koristiti svjetlosni saobraćajni znakovi crvene, zelene i žute boje.

Crveno svjetlo u obliku ukrštenih linija ima značenje zabrane kretanja vozila duž saobraćajne trake iznad koje se ovaj znak nalazi.

Zeleno svjetlo u obliku strelice nadolje ima značenje slobodnog prolaza duž saobraćajne trake iznad koje se ovaj znak nalazi.

Žuta trepćuća strelica usmjerena koso nadolje ima značenje obavezne promjene saobraćajne trake iznad, odnosno u kojoj se ovaj znak nalazi i obavezuje vozača da se kreće saobraćajnom trakom na koju upućuje strelica.

Vozač ne smije da se kreće saobraćajnom trakom kojom mu je svjetlosnim saobraćajnim znakom iz ovog člana zabranjeno kretanje, odnosno mora da promijeni saobraćajnu traku kojom se kreće kad je to određeno na način iz stava 4 ovog člana.

Član 147

Za regulisanje kretanja pješaka upotrebljavaju se semafori sa svjetlima crvene i zelene boje. Svijetla moraju biti postavljena po vertikalnoj osi, jedno ispod drugog, i to: crveno svijetlo gore, a zeleno svijetlo dolje, odnosno po horizontalnoj osi, jedno pored drugog: crveno svijetlo lijevo, a zeleno svijetlo desno.

Svjetlosni saobraćajni znakovi iz stava 1 ovog člana imaju sljedeće značenje:

- 1) crveno svijetlo - zabranjen prolaz;
- 2) zeleno svijetlo - dozvoljen prolaz;
- 3) trepćuće zeleno svijetlo - dozvoljen prolaz i nagovještaj da će se uskoro uključiti crveno svijetlo.

Na semaforu iz stava 1 ovoga člana mogu se dodati zvučni uređaji koji pješacima daju obavještenje o tome da je upaljeno zeleno svijetlo semafora, odnosno da im je dozvoljen prolaz.

Svijetla iz stava 1 ovog člana sastoje se od svijetleće površine crvene ili zelene boje na kojoj se nalazi tamna silueta pješaka ili od tamne površine na kojoj se nalazi svijetleća silueta pješaka crvene ili zelene boje.

Svijetla iz stava 1 ovog člana ne smiju da budu uključena istovremeno.

Pješak, odnosno vozač bicikla ne smije preći niti započeti prelazak kolovoza kad mu je svjetlosnim saobraćajnim znakom, kojim se reguliše kretanje pješaka, prelazak zabranjen.

Član 148

Za regulisanje kretanja tramvaja upotrebljavaju se posebni uređaji za davanje svijetla bijele boje.

Svijetla bijele boje mogu biti u obliku položene, uspravne ili kose crte na tamnoj podlozi.

Položena crta znači zabranu saobraćaja tramvaja, a uspravna ili kosa slobodan prolaz u odgovarajućem smjeru.

Kad se vozila za javni prevoza putnika kreću saobraćajnom trakom kojom se kreću i tramvaji, svjetlosni saobraćajni znakovi iz stava 1 ovog člana odnose se i na ta vozila.

Vozači vozila koja se kreću saobraćajnom trakom na kojoj je saobraćaj regulisan svjetlosnim saobraćajnim znakovima ne smiju proći svjetlosni saobraćajni znak iz ovog člana kad im je tim znakom zabranjen prolaz.

Član 149

Za regulisanje kretanja vozila određenom brzinom koriste se semafori koji daju brojčane oznake brzine koja se preporučuje da bi vozilo na narednom semaforu imalo slobodan prolaz.

Brojčana oznaka svjetlosnih znakova iz stava 1 ovog člana je bijele boje na tamnoj podlozi.

Semafori za regulisanje kretanja vozila određenom brzinom mogu biti sa više svijetla.

Član 150

Na semaforu kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daje se naizmjeničnim paljenjem dva crvena trepćuća svijetla u obliku kruga.

Na semaforu iz stava 1 ovog člana mogu se dodati zvučni uređaji kojima se učesnici u saobraćaju obavještavaju da je dat svjetlosni saobraćajni znak kojim se najavljuje približavanje voza.

Semafor iz stava 1 ovog člana označava obavezu učesnika u saobraćaju da se zaustave.

Član 151

Svjetlosni saobraćajni znakovi za označavanje radova i prepreka na putu su trepćuća svijetla u obliku kruga narandžaste boje i označavaju mjesto na putu ili dio puta na kojem se izvode radovi ili su nastale prepreke na putu.

Oblik, sadržaj, veličinu, uslove i način postavljanja semafora bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost Ministarstva.

4. Svjetlosne oznake na putu

Član 152

Pružanje puta može da se obilježi svjetlosnim oznakama na putu (svijetlima, refleksnim staklima ili reflektujućim materijama) i to desna strana kolovoza oznakama crvene boje, a lijeva strana oznakama bijele boje.

Oznakama iz stava 1 ovog člana moraju biti obilježene ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel.

Ako pješačka ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i drugi objekti na kolovozu nijesu noću dovoljno vidljivi, moraju se obilježiti svijetlima, tehničkim sredstvima za poboljšanje uočljivosti (markeri, prizme i sl.), odnosno svjetlosnim oznakama žute boje.

Oblik, sadržaj, veličinu, uslove i način postavljanja svjetlosnih oznaka na putu bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost Ministarstva.

5. Oznake na kolovozu i trotoaru

Član 153

Oznakama na kolovozu učesnicima u saobraćaju stavljaju se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze i daju obavještenja, odnosno vrši se usmjeravanje kretanja učesnika u saobraćaju.

Oznake na kolovozu mogu biti postavljene samostalno ili uz druge saobraćajne znakove, pri čemu njihovo značenje mora biti međusobno usaglašeno.

Oznake na kolovozu čine linije, strelice, natpisi i druge oznake.

Oznake na kolovozu mogu imati i reflektujuća svojstva.

Na javnom putu van naselja, sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera na kojem postoje samo dvije saobraćajne trake, te trake moraju da budu odvojene odgovarajućom razdjelnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu obilježene i ivičnim linijama.

Oznakama na trotoaru učesnicima u saobraćaju stavljaju se do znanja ograničenja, zabrane i obaveze, kao i obavještenja. Oznake mogu biti postavljene samostalno ili uz drugu saobraćajnu signalizaciju, pri čemu njihovo značenje mora biti međusobno usaglašeno.

Oblik, sadržaj, veličinu, uslove i način postavljanja oznaka na kolovozu i trotoaru bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost Ministarstva.

6. Obilježavanje prelaza puta preko željezničke pruge

Član 154

Prelaz puta preko željezničke pruge mora biti obilježen saobraćajnom signalizacijom.

Na prelazu puta sa savremenim kolovoznim zastorom (asfalt, beton, kocka i sl.) preko željezničke pruge moraju se postaviti semafori kojima se najavljuje približavanje voza.

Na prelazu puta preko željezničke pruge postavljaju se branici ili polubranici kojima se zabranjuje i sprječava prelazak vozila preko željezničke pruge, kojima mogu biti dodati uređaji za davanje zvučnih znakova koji upozoravaju na spuštanje branika, odnosno polubranika.

Kad su na prelazu puta preko željezničke pruge postavljeni branici ili polubranici, a uređaj za njihovu upotrebu nije ispravan ili se ne koristi, branici moraju biti uklonjeni ili na odgovarajući način prekriveni. Ukoliko se radi o dijelu puta koji nema savremeni kolovozni zastor (asfalt, beton, kocka i sl.) na tom mjestu mora se postaviti svjetlosni saobraćajni znak koji najavljuje približavanje voza.

Bliži izgled, tehničke karakteristike, vrstu i način postavljanja i mjesta na kojima se moraju postaviti branici ili polubranici i uređaji za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova iz st. 3 i 4 ovog člana, kao i način njihove upotrebe propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

7. Obilježavanje prepreka na putu i mjesta na kome se izvode radovi na putu

Član 155

Dio puta na kome su nastale prepreke, odnosno oštećenja koje se ne mogu odmah ukloniti, odnosno otkloniti ili na kome se izvode radovi mora biti obilježen postavljanjem privremene saobraćajne signalizacije, propisanom saobraćajnom signalizacijom, a učesnici u saobraćaju obezbijedeni postavljanjem branika.

Postavljanje privremene saobraćajne signalizacije i branika iz stava 1 ovog člana obezbjeđuje upravljač puta.

Izvođač radova dužan je da, prije početka radova, postavi privremenu saobraćajnu signalizaciju i obezbijedi mjesto na kojem se izvode radovi i da tu signalizaciju održava tokom izvođenja radova, a nakon završetka radova da je ukloni.

Bliži način postavljanja i upotrebe, vrste, izgled i tehničke karakteristike privremene saobraćajne signalizacije propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 156

Prilikom izvođenja radova na putu ili obavljanja drugih poslova na putu, na dijelu koji nije zatvoren za saobraćaj, lica koja izvode radove i nalaze se na putu moraju na sebi imati prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama.

Učesnik u saobraćaju ne smije da ometa radnika koji obavlja radove na putu ili pored puta i dužan je da ukloni svoje vozilo na zahtjev izvođača radova. Zahtjev izvođača radova može biti dat i kao javni poziv.

VII. TEHNIČKO REGULISANJE SAOBRAĆAJA

1. Definicija

Član 157

Pod tehničkim regulisanjem saobraćaja podrazumijevaju se saobraćajno-tehničke mjere i ostale mjere i aktivnosti kojima se utvrđuje režim saobraćaja u redovnim uslovima i u uslovima radova na putu, a naročito: usmjeravanje saobraćaja, upravljanje brzinama zavisno od gustine saobraćajnog toka, ograničenje brzine u zavisnosti od stanja kolovoza i vremenskih uslova, određivanje jednosmjernih puteva i ulica, utvrđivanje puteva i ulica u kojima se zabranjuje saobraćaj ili saobraćaj određene vrste vozila, ograničenje brzine kretanja za sve ili pojedine kategorije vozila, određivanje prostora za parkiranje i zaustavljanje vozila, usmjeravanje i preusmjeravanje učesnika u saobraćaju, bezbjedno i efikasno regulisanje saobraćaja na raskrsnicama, određivanje lokacija autobuskih stajališta, dozvoljena osovinska opterećenja radi zaštite životne sredine.

Tehničko regulisanje saobraćaja vrši se u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju javni putevi.

2. Kolski ulaz, dvorište i garaža

Član 158

Kolski ulaz u zgradu, dvorište ili garažu mora biti obilježen propisanom saobraćajnom signalizacijom kojom se označava zabrana zaustavljanja i parkiranja na kolovozu, odnosno trotoaru.

3. Pješačka zona

Član 159

U pješačkoj zoni dozvoljeno je isključivo kretanje pješaka.

Pješačka zona mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom u skladu sa ovim zakonom.

U pješačkoj zoni, u određenom vremenskom periodu, organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja može dozvoliti kretanje određenih vozila brzinom kretanja pješaka, tako da ne ugrožavaju pješake.

4. Zona usporenog saobraćaja

Član 160

Vozač je obavezan da se u zoni usporenog saobraćaja kreće tako da ne ometa kretanje pješaka i biciklista, brzinom kretanja pješaka, a najbrže 10 km/h.

Zona usporenog saobraćaja mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa ovim zakonom.

4a. Zona "30"

Član 160a

Zona "30" je dio puta, ulice ili naselja u kojoj je brzina kretanja vozila ograničena do 30 km/h.

Zona "30" mora biti obilježena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa ovim zakonom.

5. Zona škole

Član 161

Zona škole je dio puta ili ulice koji se nalazi u neposrednoj blizini škole i kao takav je obilježen odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa ovim zakonom.

Brzina kretanja vozila u zoni škole u naselju je ograničena do 30 km/h, a van naselja do 50 km/h, u vremenu od 6,30 do 20,30 časova, ako saobraćajnim znakom vrijeme zabrane nije drukčije određeno.

U zoni škole nadležni organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja naložice upravljaču puta primjenu posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbjednosti djece.

Posebna tehnička sredstva za zaštitu bezbjednosti djece su sredstva, oprema, uređaji i oznake koji služe da omoguće bezbjedno učešće djece u saobraćaju.

Bliže uslove vezane za utvrđivanje zone škole propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, uz saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja, a vrste, izgled, tehničke karakteristike i način postavljanja tehničkih sredstava za zaštitu bezbjednosti djece bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

6. Zaštita životne sredine

Član 162

Učesnici u saobraćaju ne smiju da preduzimaju radnje koje izazivaju ili mogu izazvati ugrožavanje životne sredine.

Vozilo u saobraćaju ne smije da prouzrokuje prekomjernu buku. Vozač motornog vozila je dužan da isključi motor:

- 1) na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili drugog službenog lica;
- 2) kad je to određeno saobraćajnom signalizacijom;

3) kad je vozilo zaustavljeno na putu duže od tri minuta, a u tunelu duže od jednog minuta.

Učesnici u saobraćaju ne smiju na putu ili pored njega da ispuštaju, odnosno odlažu materije i otpad kojim se ugrožava život i zdravlje ljudi, životinja, biljaka ili zagađuje životna sredina.

Nadležni organ može, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine ili organa lokalne uprave nadležnog za poslove zaštite životne sredine, ograničiti ili zabraniti saobraćaj određenih ili svih vrsta motornih vozila na određenoj dionici puta u vrijeme kad je zagađenje vazduha prekoračilo propisane normative.

7. Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja

Član 163

Tehničkim sredstvima za usporavanje saobraćaja učesnicima u saobraćaju se fizički ograničava brzina kretanja vozila, odnosno dodatno se upozoravaju da brzina kojom se kreću nije bezbjedna.

Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja su fizičke prepreke, vibracione i šušteće trake.

Tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja moraju biti obilježena saobraćajnom signalizacijom, u skladu sa ovim zakonom.

Fizičke prepreke za usporavanje saobraćaja dozvoljeno je postavljati samo na lokalnim putevima u naselju i ulicama. Izuzetno, fizičke prepreke za usporavanje saobraćaja mogu se postavljati na državnim putevima u zonama škola, vrtića i drugih objekata pored kojih je, radi bezbjednosti svih učesnika u saobraćaju, dodatno ograničena dozvoljena brzina u naselju.

Vrste, izgled, tehničke karakteristike i način postavljanja tehničkih sredstava za usporavanje saobraćaja na putu bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

8. Znaci i naredbe koje daju ovlašćena lica

Član 164

Učesnici u saobraćaju moraju postupati po znacima i naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik ili drugo zakonom ovlašćeno lice za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja.

Znaci se daju rukama, odnosno položajem tijela ovlašćenog policijskog službenika, uređajima za davanje svjetlosnih i zvučnih znakova, tablicom ili zastavicom za regulisanje saobraćaja, a naredbe usmeno.

Znaci i naredbe mogu se davati i iz vozila.

Na dijelu puta na kojem se izvode radovi i gdje je nastala prepreka koja se ne može odmah ukloniti, regulisanje saobraćaja mogu da obavljaju najmanje dva za to određena radnika izvođača radova, odnosno upravljača puta.

Regulisanje saobraćaja u slučaju iz stava 4 ovog člana vrši se zastavicama crvene i zelene boje, koje imaju sljedeće značenje:

- podignuta zelena zastavica - slobodan prolaz za vozila iz smjera gdje je ta zastavica podignuta,
- podignuta crvena zastavica - zabranjen prolaz za vozila iz smjera gdje je ta zastavica podignuta.

Izvođač radova, odnosno upravljač puta i radnici određeni da regulišu saobraćaj odgovorni su da se regulisanje saobraćaja iz stava 4 ovog člana vrši na propisan način.

Znaci i naredbe se daju na propisan način i moraju biti jasni, nedvosmisleni, uočljivi, odnosno čujni i imaju prvenstvo u odnosu na saobraćajnu signalizaciju i propisana pravila saobraćaja.

Bliži izgled i način davanja znakova i naredbi iz stava 1 ovog člana, kao i njihovo značenje propisuje Ministarstvo.

VIII. DUŽNOSTI UČESNIKA U SAOBRAĆAJU U SLUČAJU SAOBRAĆAJNE NEZGODE

Član 165

Lice koje se zatekne ili naide na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih lica dužno je da odmah obavijesti nadležni organ i službu hitne medicinske pomoći i da u skladu sa svojim znanjima, sposobnostima i mogućnostima pruži pomoć licima povrijeđenim u saobraćajnoj nezgodi i po potrebi ih preveze do najbliže zdravstvene ustanove i da preduzme sve što je u njegovoj moći da spriječi uvećavanje postojećih, odnosno nastajanje novih posljedica.

Član 165a

Učesnik saobraćajne nezgode ne smije da napusti mjesto na kojem se saobraćajna nezgoda dogodila, osim ako to zahtijevaju zdravstveni razlozi ili se radi o saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom, a sa drugim učesnikom saobraćajne nezgode je postignut sporazum o popunjavanju evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi.

Član 166

Vozač, odnosno drugi učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je neko lice zadobilo tjelesne povrede, odnosno poginulo ili je nastala velika materijalna šteta dužan je da:

- 1) zaustavi vozilo, isključi motor, uključi sve pokazivače pravca, postavi sigurnosni trougao na bezbjednom rastojanju, obavijesti nadležni organ i ustanovu za pružanje hitne medicinske pomoći i preduzme druge mjere kako bi upozorio ostale učesnike u saobraćaju o postojanju nezgode;
- 2) upozori sva lica da se sklone sa kolovoza da ne bi bila povrijeđena i da ne bi uništavala tragove nezgode;
- 3) obavijesti nadležni organ i ostane na mjestu nezgode do dolaska policijskog službenika i završetka uviđaja;
- 4) ukaže pomoć povrijeđenima, odnosno prvu pomoć ili medicinsku pomoć u skladu sa svojim znanjima, sposobnostima i mogućnostima;
- 5) preduzme sve mjere zaštite koje su u njegovoj moći da se spriječi nastajanje novih i uvećavanje postojećih posljedica i povreda;
- 6) obezbijedi tragove i predmete nezgode, pod uslovom da time ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Ukoliko na mjestu saobraćajne nezgode iz stava 1 ovog člana nije prisutan vlasnik, odnosno vozač drugog vozila koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, prisutni vozač učesnik u saobraćajnoj nezgodi dužan je da odsutnom licu, odnosno vlasniku drugog vozila dostavi svoje ime i prezime i adresu stana.

Izuzetno, lice iz stava 1 ovog člana može se udaljiti sa mjesta nezgode ako mu je neophodna hitna medicinska pomoć ili radi prevoženja povrijeđenog do najbliže zdravstvene ustanove.

U slučaju iz stava 3 ovog člana lice je dužno da se vrati na mjesto nezgode odmah, ukoliko to dozvoljavaju zdravstvene sposobnosti ili da se javi nadležnom organu.

Član 167

Nadležni organ je dužan da odmah po saznanju za nezgodu sa povrijeđenim ili poginulim licima obavijesti ustanovu za pružanje hitne medicinske pomoći i obezbijedi da ovlašćeni policijski službenik izađe na mjesto nezgode.

Zdravstvena ustanova koja je obaviještena o saobraćajnoj nezgodi iz bilo kog izvora ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi dužna je da o tome odmah obavijesti nadležni organ.

Ukoliko lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi umre od zadobijenih povreda ili ako postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed povrede došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili šinskim vozilom, zdravstvena ustanova dužna je da o tome, bez odlaganja, obavijesti nadležni organ.

Član 168

Lice koje je zakonom ovlašćeno da izvrši uviđaj u slučaju saobraćajne nezgode sa povrijeđenim, odnosno poginulim licima ili kad je nastupila velika materijalna šteta, dužno je da izađe na mjesto saobraćajne nezgode i povodom te nezgode sačini

dokumentaciju o uviđaju (zapisnik o uviđaju, skica lica mjesta, situacioni plan, foto-dokumentacija i dr.).

Član 169

Ovlašćeni policijski službenik dužan je da izađe na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta (do 1.000 eura), ako to zahtijeva jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpjelo materijalnu štetu u nezgodi i izvrši uviđaj.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, učesnik u saobraćajnoj nezgodi koji je zahtijevao uviđaj, snosi troškove vršenja uviđaja u iznosu od 50 eura.

Lice iz stava 2 ovog člana ima pravo da od drugog učesnika u saobraćajnoj nezgodi za koga je pravosnažnom odlukom utvrđeno da je odgovoran za saobraćajnu nezgodu zahtijeva naknadu troškova uviđaja koje je platio.

Ukoliko jedan od učesnika saobraćajne nezgode ili lice koje je pretrpjelo materijalnu štetu u nezgodi iz stava 1 ovog člana, neposredno nakon saobraćajne nezgode zahtijeva vršenje uviđaja, ostali učesnici su dužni da ostanu na mjestu saobraćajne nezgode do završetka uviđaja.

Troškovi uviđaja iz stava 2 ovog člana, prihod su budžeta Crne Gore.

Član 170

Vozač, odnosno učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta dužan je da:

1) upozori ostale učesnike u saobraćaju o postojanju vozila i drugih prepreka na putu, ukoliko ih sam ne može ukloniti;

2) ukloni vozilo i druge predmete sa kolovoza ako onemogućavaju ili ugrožavaju odvijanje saobraćaja, odnosno ako prijeti opasnost od novih saobraćajnih nezgoda;

3) popuni evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi u slučaju kada ovlašćeno lice ne vrši uviđaj saobraćajne nezgode;

4) upozori sva lica da se sklone sa kolovoza da ne bi ometala saobraćaj;

5) ostavi podatke o sebi i vozilu vozaču oštećenog vozila ili držaocu druge oštećene stvari u nezgodi, odnosno nadležnom organu i preduzme mjere zaštite koje su u njegovoj moći da se spriječi nastajanje novih i uvećavanje postojećih posljedica nezgode.

Ako učesnik u saobraćajnoj nezgodi u kojoj je nastala samo manja materijalna šteta na drugom vozilu, zbog odsutnosti vozača drugog vozila, nije u mogućnosti da pruži lične podatke i podatke o osiguranju vozila, dužan je da o toj nezgodi obavijesti nadležni organ i da dostavi svoje lične podatke i podatke o oštećenom vozilu.

Član 171

Osiguravajuća društva su dužna da vode evidenciju o saobraćajnim nezgodama za koje je sačinjen Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi.

Podatke iz evidencije iz stava 1 ovog člana osiguravajuće društvo dužno je da mjesečno dostavlja nadležnom organu i Ministarstvu.

Osiguravajuće društvo prilikom izdavanja polise obaveznog osiguranja od autoodgovornosti osiguraniku izdaje i Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi.

Član 172

Lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ne smije uzimati alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj.

Ovlašćeno lice koje vrši uviđaj saobraćajne nezgode u kojoj ima poginulih, odnosno povrijeđenih lica odrediće da se neposrednim učesnicima saobraćajne nezgode uzme krv ili urin radi utvrđivanja količine alkohola u krvi, odnosno prisustva psihoaktivnih supstanci u organizmu.

Prilikom vršenja uviđaja saobraćajne nezgode u kojoj nema poginulih, odnosno povrijeđenih lica, ovlašćeni policijski službenik će vozače koji su učestvovali u saobraćajnoj nezgodi obavezno podvrgnuti ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava (alkometar, droga test i dr.).

Ako se ispitivanjem iz stava 3 ovog člana utvrdi da su neposredni učesnici saobraćajne nezgode pod dejstvom alkohola, ovlašćeni policijski službenik koji vrši uviđaj odrediće da im se uzme krv ili urin radi analize.

Član 173

Ukoliko su na vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi očigledno neispravni sklopovi i uređaji vozila bitni za bezbjedno kretanje vozila, odnosno ukoliko vozilo nije u voznom stanju, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja i oduzeti registarske tablice.

Ovlašćeni policijski službenik će vozaču izdati potvrdu o privremeno oduzetim registarskim tablicama.

Isključenje vozila iz saobraćaja traje dok se nadležnom organu ne dostavi dokaz da je vozilo tehnički ispravno.

Član 174

Lice koje je ovlašćeno zakonom da izvrši uviđaj dužno je da prilikom uviđaja, pored ostalog, utvrdi podatke o identitetu lica koja su bila prisutna kada se dogodila saobraćajna nezgoda, odnosno koja imaju bitna saznanja o saobraćajnoj nezgodi.

Nadležni organ obavijestiće porodicu nastradalog učesnika u saobraćajnoj nezgodi o saobraćajnoj nezgodi i posljedicama.

Ovlašćeno službeno lice koje vrši uviđaj dužno je da organizuje popis imovine koja na mjestu događaja ostane iza lica koje je u saobraćajnoj nezgodi poginulo ili teže povrijeđeno i da istu obezbijedi do momenta njenog preuzimanja.

Imovina iz stava 3 ovog člana ne smije se koristiti niti se sa tom imovinom može raspolagati do preuzimanja.

Član 175

Nakon obavljenog uviđaja, vozač, odnosno vlasnik vozila dužan je da vozilo, teret ili drugi materijal rasut po putu u toku saobraćajne nezgode, bez odlaganja, ukloni sa kolovoza.

Ako vozač nije u stanju da postupi u skladu sa stavom 1 ovog člana ili ne ukloni neispravno vozilo, ovlašćeni policijski službenik koji se zatekne na mjestu saobraćajne nezgode naložiće upravljaču puta da ukloni vozilo, teret, stvari ili drugi rasuti materijal sa kolovoza.

Na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika, fizička, odnosno pravna lica iz st. 1 i 2 ovog člana moraju hitno preduzeti potrebne mjere i radnje za uklanjanje i čuvanje vozila sa teretom, stvari ili drugog rasutog materijala sa kolovoza i obezbijediti prohodnost puta.

Ako upravljač puta ne postupi po odredbi stava 2 ovog člana, a zbog onesposobljenosti vozila ili prepreka na kolovozu stvorenih od tereta, stvari ili drugih materijala bude onemogućeno kretanje drugim učesnicima u saobraćaju, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti odgovarajuće mjere da se omogući normalno odvijanje saobraćaja.

Uklanjanje vozila i tereta iz stava 2 ovog člana izvršiće se o trošku vlasnika vozila.

Član 175a

Evidenciju o saobraćajnim nezgodama vodi Ministarstvo.

Evidencija iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke o:

- organu koji je evidentirao saobraćajnu nezgodu, djelovodnom broju pod kojim je organ evidentirao saobraćajnu nezgodu, datumu izrade zapisnika o saobraćajnoj nezgodi i imenu i prezimenu policijskog službenika koji je sačinio zapisnik;
- tipu saobraćajne nezgode, sektoru, vremenu nezgode (čas i minut), datumu i danu nezgode, opštini i mjestu gdje se dogodila saobraćajna nezgoda, kategoriji puta (auto-put, van naselja, u naselju), putnom pravcu, i bližem mjestu saobraćajne nezgode (ulica, trg), greškama učesnika u saobraćajnoj nezgodi, uzroku saobraćajne nezgode, GPS koordinate, okolini puta, vrsti puta s obzirom na kretanje (suva drumska površina i dr.), osobinama i karakteristikama puta, stanju površine puta, svjetlosnim prilikama (dnevno svjetlo, sumrak, mrak), saobraćajnoj signalizaciji, činjenici da li se radi o saobraćajnoj nezgodi između vozila i pješaka, saobraćajnoj nezgodi sa jednim vozilom ili saobraćajnoj nezgodi između dva ili više vozila, kao i izjavama učesnika u saobraćajnoj nezgodi;
- datumu vršenja uviđaja, vremenu vršenja uviđaja (od-do), izvoru obavještenja da se dogodila saobraćajna nezgoda, datumu i vremenu obavještenja, obavještanju državnog tužioca, licima koja su obezbjeđivala mjesto saobraćajne nezgode, prisustvu učesnika u saobraćajnoj nezgodi, imenima i prezimenima policijskih službenika koji su vršili uviđaj, imenu i prezimenu državnog tužioca, imenu i prezimenu kriminalističkog tehničara koji je vršio uviđaj, imenu i prezimenu vještaka saobraćajne struke, imenu i prezimenu doktora medicine, imenu i prezimenu vještaka građevinske struke, činjenici da li je promijenjeno lice mjesta saobraćajne nezgode, skiciranom i fotografisanom licu mjesta saobraćajne nezgode, prisustvu vojne policije, trajanju prekida u saobraćaju (od-do), broju i datumu službene zabilješke;
- registarskim oznakama vozila koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, vrsti, marki i modelu vozila, dodatnim oznakama, broju šasije i boji vozila, prikolici ili

polu-prikolici, napuštenom vozilu, broju saobraćajne dozvole, organu koji je izdao, datumu izdavanja i prestanka važenja, broju polise obaveznog osiguranja, nazivu osiguravajućeg društva, datumu početka i prestanka važenja polise obaveznog osiguranja i državi registracije;

- materijalnoj šteti na vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, materijalnoj šteti na putu i drugim objektima, činjenici da li je vozilo pomjereno i tehničkoj ispravnosti vozila;

- broju lica u vozilu koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, broju lica koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi, i to: punoljetnih lica (od 18 do 20 godina, od 21 do 24 godine, od 25 do 64 godine i preko 65 godina), maloljetnih lica (od 6 do 9 godina, od 10 do 14 godina i od 15 do 17 godina), povrijeđenih lica, poginulih lica, maloljetnih povrijeđenih lica i maloljetnih poginulih lica;

- licima koja su učestvovala u saobraćajnoj nezgodi - jedinstvenom matičnom broju, imenu i prezimenu, imenu i prezimenu oca, imenu i prezimenu majke, rođenom prezimenu majke, datumu rođenja, polu, mjestu rođenja, državljanstvu, prebivalištu i adresi, odnosno stalnom ili privremenom boravku, boravku do 90 dana ili odobrenom tranzitu, broju i mjestu izdavanja lične karte, mjestu zaposlenja i zanimanju, broju telefona, korišćenju pojasa, podvrgavanju alko-testu, promilima alkohola u krvi, činjenici da je učesnik saobraćajne nezgode napustio mjesto saobraćajne nezgode, mjestu saobraćajne nezgode na kojem je povrijeđen ili poginuo pješak;

- broju vozačke dozvole vozača koji je upravljao vozilom kad se dogodila saobraćajna nezgoda, organu koji je izdao, datumu izdavanja i vremenu važenja vozačke dozvole.

Evidencija iz stava 1 ovog člana, vodi se u elektronskom obliku.

Lični podaci brišu se iz evidencije iz stava 1 ovog člana, poslije pet godina od dana unosa u evidenciju.

IX. VOZAČI

1. Uslovi za upravljanje vozilom

Član 176

Motornim vozilom u saobraćaju na putu može samostalno da upravlja lice koje ima važeću vozačku dozvolu, stranu vozačku dozvolu ili međunarodnu vozačku dozvolu uz stranu vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojom upravlja.

Stranac koji privremeno boravi u Crnoj Gori i crnogorski državljanin sa privremenim ili stalnim boravkom u drugoj državi može, na osnovu važeće vozačke dozvole ili međunarodne vozačke dozvole, koju je izdao nadležni organ druge države, da upravlja motornim vozilom na teritoriji Crne Gore, uz stranu vozačku dozvolu, za vrijeme njenog važenja.

Lica koja čine osoblje diplomatskih i konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori mogu upravljati vozilom na teritoriji Crne Gore na osnovu strane vozačke dozvole ili međunarodne vozačke dozvole, uz stranu vozačku dozvolu, za vrijeme njenog važenja.

Stranac kome je odobreno stalno nastanjenje u Crnoj Gori, lice kome je odobren status izbjeglice u Crnoj Gori, lice kome je odobrena dodatna zaštita u Crnoj Gori, stranac koji čini osoblje stranog trgovinskog, saobraćajnog, kulturnog ili drugog predstavništva i stranog dopisništva, kao i crnogorski državljanin koji se vrati iz druge države u Crnu Goru da u njoj stalno boravi mogu, na osnovu strane vozačke dozvole, da upravljaju motornim vozilom, odnosno skupom vozila za vrijeme od šest mjeseci od dana ulaska u Crnu Goru.

Vozač iz st. 1 do 4 ovog člana ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju na putu ako mu je odlukom nadležnog organa zabranjeno upravljanje ili je isključen iz saobraćaja.

Član 177

Vozačka dozvola će se izdati licu, na njegov zahtjev, ako:

- 1) ispunjava starosne uslove propisane ovim zakonom;
- 2) je zdravstveno sposobno za vozača;
- 3) ima prebivalište ili odobren privremeni boravak ili stalno nastanjenje u Crnoj Gori ili status izbjeglice u Crnoj Gori ili odobrenu dodatnu zaštitu u Crnoj Gori;
- 4) je položilo vozački ispit za vozača određene kategorije motornih vozila, odnosno skupa vozila;
- 5) mu nije zabranjeno upravljanje motornim vozilom, odnosno skupom vozila;
- 6) se ne nalazi u registru novčanih kazni kao osuđeni, odnosno kažnjeni za prekršaj iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, koji se vodi u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji.

Licima iz člana 176 st. 2 i 4 ovog zakona će se izdati vozačka dozvola na njihov zahtjev bez polaganja vozačkog ispita, na osnovu važeće strane vozačke dozvole, pod uslovima iz stava 1 tač. 1, 2, 3, 5 i 6 ovog člana.

Prilikom izdavanja vozačke dozvole u skladu sa stavom 2 ovog člana, lice kome se izdaje vozačka dozvola će Ministarstvu predati stranu vozačku dozvolu, koja se dostavlja državi koja je izdala tu dozvolu, uz navođenje razloga dostavljanja.

Na osnovu strane vozačke dozvole iz čijeg se teksta ne može zaključiti za koju kategoriju, odnosno vrstu motornih vozila je izdata ili je izgubljena, vozačka dozvola se može izdati samo ako podnosilac zahtjeva priloži ispravu, odnosno dokaz izdat od nadležnog organa države koja je izdala vozačku dozvolu iz kojeg se može utvrditi za koju kategoriju je izdata, odnosno kojim vozilima može da upravlja.

Zdravstvena sposobnost za vozača iz stava 1 tačka 2 ovog člana dokazuje se ljekarskim uvjerenjem iz člana 180 ovog zakona, koje će se kao dokaz u postupku izdavanja vozačke dozvole uzeti u obzir ako nije protekla jedna godina od njegovog izdavanja.

Lice iz st. 1 i 2 ovog člana može imati samo jednu vozačku dozvolu.

Član 178

Kad upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila vozač mora imati kod sebe važeću vozačku dozvolu i dužan je da je, na zahtjev ovlašćenog lica, da na uvid.

Vozač je dužan da prilikom upravljanja vozilom na putu koristi pomagala koja su upisana u vozačku dozvolu.

2. Starosni uslovi za dobijanje vozačke dozvole

Član 179

Vozačka dozvola može se izdati licu koje je navršilo:

- 1) 16 godina života za kategoriju T;
- 2) 16 godina života za kategorije AM i A1;
- 3) 18 godina života za kategoriju A2;
- 4) 18 godina života za kategorije B, B1 i B+E;
- 5) 18 godina života za kategorije C1 i C1+E;
- 6) 21 godinu života za kategorije C, C+E, D1, D1+E;
- 7) 24 godine života za kategorije D i D+E;
- 8) 20 godina života za kategoriju A, uz uslov da lice ima najmanje dvije godine iskustva vožnje motocikla sa dozvolom kategorije A2. Prethodno vozačko iskustvo nije neophodno ukoliko kandidat ima najmanje 24 godine života.

Izuzetno od stava 1 tačka 6 ovog člana, učeniku srednje škole koji se obrazuje za zanimanje vozač motornih vozila može se izdati vozačka dozvola kategorije C i C+E ako ima navršenih 18 godina života.

Izuzetno od stava 1 tač. 6 i 7 ovog člana, licu koje je navršilo 18 godina života može se izdati vozačka dozvola za kategoriju C, a licu koje je navršilo 21 godinu života za kategoriju D, ako upravlja vozilom vatrogasne službe ili policijskim, odnosno vojnim vozilom.

3. Zdravstvena sposobnost za upravljanje vozilom

Član 180

Zdravstvena sposobnost kandidata za vozača, vozača motornih vozila, odnosno skupa vozila, instruktora vožnje i vozača tramvaja utvrđuje se zdravstvenim pregledom koji vrši zdravstvena ustanova koja ispunjava uslove za vršenje tog zdravstvenog pregleda, u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

O zdravstvenoj sposobnosti za vozača javna zdravstvena ustanova iz stava 1 ovog člana izdaje ljekarsko uvjerenje.

Zdravstvena ustanova iz stava 1 ovog člana vodi evidenciju o obavljenim ljekarskim pregledima i izdatim ljekarskim uvjerenjima, u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Način utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vozača, način obavljanja zdravstvenog pregleda i način izdavanja ljekarskog uvjerenja propisuje organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja.

Član 181

Vozač koji upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila kojima se obavlja javni prevoz, instruktor vožnje, kao i drugi vozač kome je upravljanje motornim vozilima osnovno zanimanje podvrgava se periodično zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vozača, tako da vrijeme između zdravstvenih pregleda ne može biti duže od tri godine.

Ako se na ljekarskom pregledu utvrdi da lice iz stava 1 ovog člana nije zdravstveno sposobno za vozača motornog vozila ili skupa vozila određene kategorije, odnosno instruktora vožnje određene kategorije, zdravstvena ustanova koja je izvršila ljekarski pregled dužna je da o tome odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, obavijesti Ministarstvo.

U ljekarskom uvjerenju o sposobnosti za vozača iz stava 1 ovog člana može se u nalazu i mišljenju odrediti da se sljedeći pregled mora obaviti u roku koji je kraći od tri godine.

Ministarstvo će licu iz stava 2 ovog člana oduzeti vozačku dozvolu za upravljanje vozilom, odnosno skupovima vozila određene kategorije, kao i dozvolu za instruktora vožnje.

Član 182

Vozač koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu mora da bude psihički i fizički sposoban da upravlja vozilom.

Vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom zdravstvenom stanju da je nesposoban za bezbjedno upravljanje vozilom, kao i vozač koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je pod dejstvom alkohola ne smije upravljati vozilom u saobraćaju na putu.

Vozač je nesposoban za bezbjedno upravljanje vozilom kad se utvrdi da je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili je u psihofizičkom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom.

Pod dejstvom alkohola je vozač, odnosno lice za koje se analizom odgovarajućeg uzorka krvi utvrdi sadržaj alkohola veći od 0,3 g/kg ili ako je prisustvo alkohola u organizmu utvrđeno odgovarajućim sredstvima ili aparatima za mjerenje alkoholisanosti (alkometrom i dr.) veće od 0,3 g/kg.

Pod dejstvom psihoaktivnih supstanci je lice za koje se ispitivanjem pomoću odgovarajućih sredstava i metoda (test za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci) utvrdi prisustvo ovih supstanci u organizmu.

Odredbe ovog člana primenjuju se i na vozače tramvaja, instruktora vožnje, kandidata za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita i člana komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita.

Član 182a

Mladi vozač i vozač početnik ne smije upravljati niti početi da upravlja motornim vozilom u slučajevima iz člana 182 ovog zakona, niti ako u organizmu ima alkohola u bilo kojoj količini.

Član 183

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe, kao i auto škole dužni su da obezbijede da se njihovi vozači, odnosno instruktori vožnje podvrgnu zdravstvenom pregledu u skladu sa članom 181 stav 1 ovog zakona.

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici iz stava 1 ovog člana ne smiju da dozvole da vozilom, odnosno skupom vozila upravlja vozač koji se nije podvrgao zdravstvenom pregledu u skladu sa članom 181 stav 1 ovog zakona, odnosno za koga je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da nije sposoban za vozača određene kategorije.

Instruktor vožnje koji se nije podvrgao zdravstvenom pregledu u skladu sa članom 181 stav 1 ovog zakona, odnosno za koga je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da nije sposoban za instruktora vožnje određene kategorije ne smije obavljati praktičnu obuku.

Auto škola ne smije da dozvoli da instruktor vožnje obavlja praktičnu obuku ako se nije podvrgao zdravstvenom pregledu u skladu sa članom 181 stav 1 ovog zakona, odnosno za koga je na zdravstvenom pregledu utvrđeno da nije sposoban za instruktora vožnje određene kategorije.

Vozač iz člana 181 stav 1 ovog zakona, koji u tom svojstvu upravlja vozilom čiji vlasnik, odnosno korisnik nije pravno lice, mora kod sebe imati ljekarsko uvjerenje i dati ga na uvid ovlašćenom policijskom službeniku, odnosno inspektoru za drumski saobraćaj.

Troškove zdravstvenog pregleda vozača i instruktora vožnje iz stava 1 ovog člana snosi privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik kod kojeg je vozač, odnosno instruktor vožnje zaposlen.

Član 184

Na kontrolni zdravstveni pregled uputiće se vozač, odnosno instruktor vožnje za koga se posumnja da zbog zdravstvenih sposobnosti, odnosno nedostataka nije u stanju da bezbjedno upravlja vozilom.

Vozač, odnosno instruktor vožnje iz stava 1 ovog člana dužan je da se podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu.

Upućivanje na kontrolni zdravstveni pregled može da vrši Ministarstvo, nadležni organ, inspektor za drumski saobraćaj, državni tužilac, organ nadležan za odlučivanje u prekršajnom postupku, zdravstvena ustanova, privredno društvo, drugo pravno lice i preduzetnik kod koga je vozač zaposlen.

Prilikom upućivanja na kontrolni zdravstveni pregled određiće se i rok za njegovo obavljanje.

Kontrolni zdravstveni pregled obavlja zdravstvena ustanova iz člana 180 stav 1 ovog zakona, koja na osnovu tog pregleda izdaje ljekarsko uvjerenje i dostavlja ga organu, ustanovi, odnosno drugom licu iz stava 2 ovog člana, koje je vozača, odnosno instruktora vožnje uputilo na kontrolni zdravstveni pregled.

Organi, ustanove i druga lica iz stava 3 ovog člana koji su vozača, odnosno instruktora vožnje uputili na kontrolni zdravstveni pregled dužni su da o rezultatima ovog pregleda obavijeste Ministarstvo.

Troškove kontrolnog zdravstvenog pregleda na kojem je utvrđena zdravstvena nesposobnost vozača, odnosno instruktora vožnje snosi to lice, a troškove kontrolnog zdravstvenog pregleda na kojem je utvrđeno da je vozač, odnosno instruktor vožnje zdravstveno sposoban snosi organ, ustanova, odnosno drugo lice iz stava 3 ovog člana, koje je uputilo na kontrolni zdravstveni pregled.

Član 185

Ukoliko postoje dva ili više ljekarskih nalaza sa oprečnim mišljenjem o zdravstvenoj sposobnosti vozača, odnosno instruktora vožnje može se zahtijevati preispitivanje zdravstvene sposobnosti tog lica, koje vrši zdravstvena ustanova koja obavlja te poslove u skladu sa propisima iz oblasti zdravstvene zaštite.

Član 186

Ministarstvo će rješenjem oduzeti vozačku dozvolu, odnosno dozvolu za instruktora vožnje licu za koje se na kontrolnom zdravstvenom pregledu utvrdi da je postalo zdravstveno nesposobno za vozača, odnosno instruktora određene kategorije vozila, za vrijeme dok ta nesposobnost traje.

Vozaču, odnosno instruktoru vožnje koji ima pravo da upravlja vozilima više kategorija, a to mu pravo za pojedine kategorije bude oduzeto zbog razloga iz stava 1 ovog člana, izdaće se vozačka dozvola, odnosno dozvola za instruktora vožnje za one kategorije za koje mu to pravo nije oduzeto.

4. Izdavanje vozačke dozvole

Član 187

Vozačka dozvola izdaje se na propisanom obrascu, u skladu sa ovim zakonom.

Obrazac vozačke dozvole sadrži: Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv "Vozačka dozvola", zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: prezime, ime, dan, mjesec i godina rođenja, jedinstveni matični broj lica, fotografija, potpis, datum izdavanja, datum prestanka važenja, broj vozačke dozvole, naziv organa koji je izdao, kategorija vozila za koje je vozačka dozvola izdata i dodatne informacije o korišćenju određenih pomagala ili prilagođenih vozila i drugih ograničenja.

Obrazac vozačke dozvole štampa se na crnogorskom i engleskom jeziku, a popunjava na crnogorskom jeziku latiničnim pismom.

Lično ime crnogorskog državljanina u vozačkoj dozvoli upisuje se na jeziku i pismu na kojem je upisano u matični registar rođenih, za stranca na jeziku i pismu na kojem je upisano u registar stranaca sa privremenim boravkom i stalnim nastanjenjem, a za lice sa priznatim statusom izbjeglice na jeziku i pismu na kojem je upisano u registar lica sa priznatim statusom izbjeglice.

Član 188

Obrazac vozačke dozvole izrađuje Ministarstvo.

Izradu obrazaca vozačke dozvole Ministarstvo može povjeriti pravnom licu, u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

U slučaju iz stava 2 ovog člana, ugovorom se uređuje pravo Ministarstva da pregleda i kontroliše dokumenta koja se odnose na postupak izrade, skladištenja i isporuke obrazaca vozačkih dozvola.

Obrazac vozačke dozvole propisuje Ministarstvo.

Član 189

Vozačka dozvola se izdaje sa rokom važenja od 10 godina, a licima starijim od 70 godina života vozačka dozvola se izdaje sa rokom važenja od tri godine.

Vozačka dozvola se može izdati ili se njeno važenje može ograničiti i na rok koji je kraći od roka iz stava 1 ovog člana, samo na osnovu ljekarskog uvjerenja za vozača.

Licima iz stava 1 ovog člana koja u vrijeme izdavanja vozačke dozvole imaju više od 60 godina života vozačka dozvola se izdaje sa rokom važenja do navršenih 70 godina života.

Član 190

Vozačku dozvolu izdaje Ministarstvo.

Zahtjev za izdavanje vozačke dozvole podnosi se Ministarstvu prema prebivalištu ili boravištu lica koje podnosi zahtjev.

Zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosi se na propisanom obrascu koji sadrži sljedeće podatke: prezime, ime, rođeno prezime, ime roditelja, pol, dan, mjesec i godina rođenja, mjesto, opština i država rođenja, državljanstvo, jedinstveni matični broj, prebivalište ili boravište i adresa stana, kategorija za koju se podnosi zahtjev i potpis podnosioca zahtjeva.

Lice iz stava 2 ovog člana zahtjev podnosi lično, radi utvrđivanja identiteta.

Ministarstvo izdaje potvrdu o prijemu zahtjeva.

Član 191

Prilikom podnošenja zahtjeva od građanina se uzima: fotografija, otisak dva prsta i svojeručni potpis u digitalnoj formi.

Građanin koji prema nacionalnoj pripadnosti, vjeroispovijesti ili običajima nosi kapu ili maramu kao sastavni dio nošnje, odnosno odjeće može biti fotografisan sa kapom ili maramom.

Dio lica građanina koji omogućava identifikaciju ne smije biti pokriven prilikom uzimanja fotografije.

Uzimanja podataka iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, vrši se u skladu sa zakonom kojim je uređeno izdavanje lične karte.

Član 192

Ministarstvo može da koristi podatke iz drugih propisanih evidencija, radi neophodne provjere podataka u postupku izdavanja vozačke dozvole.

U slučaju iz stava 1 ovog člana Ministarstvo je obavezno da obezbijedi zaštitu podataka.

Član 193

Vozaču kome je izdata vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom izdaće se, na njegov zahtjev, međunarodna vozačka dozvola na propisanom obrascu, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.

Međunarodna vozačka dozvola ne može se izdati vozaču iz stava 1 ovog člana ako mu je izrečena mjera bezbjednosti, odnosno zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom, dok ta zabrana traje ili ako se nalazi u registru novčanih kazni kao osuđeni, odnosno kažnjeni za prekršaj iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, koji se vodi u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji.

Međunarodna vozačka dozvola izdata u Crnoj Gori ne smije se koristiti za upravljanje motornim vozilima na teritoriji Crne Gore.

Međunarodnu vozačku dozvolu izdaje Ministarstvo.

Sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje međunarodne vozačke dozvole propisuje Ministarstvo.

Član 194

Naknadu troškova izrade obrasca vozačke dozvole snosi podnosilac zahtjeva.

Bliži način izdavanja vozačke dozvole i visinu naknade iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 195

Ministarstvo vodi evidenciju o izdatim vozačkim dozvolama iz čl. 177 i 193 ovog zakona, podacima unijetim u obrazac vozačke dozvole, podnijetim zahtjevima za izdavanje vozačke dozvole, podacima iz zahtjeva, dokumentaciji koja je priložena uz zahtjev, prestanku važenja vozačke dozvole, razlozima i datumu prestanka važenja, mjerama privremenog oduzimanja daljem tekstu: evidencija).

Evidencija je elektronski vođena baza podataka.

Sastavni dio evidencije su podaci i dokumenta o vozačkim dozvolama koje su izdate prije početka primjene ovog zakona.

Bliži sadržaj i način vođenja evidencije propisuje Ministarstvo.

Član 196

Ministarstvo obezbjeđuje zaštitu ličnih podataka od slučajnog ili neovlašćenog gubitka, pristupa, izmjene ili distribucije.

Lični podaci čuvaju se deset godina nakon isteka roka važenja vozačke dozvole.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Ministarstvo briše podatke o izvršenim zaštitnim mjerama zabrane upravljanja vozilom po isteku jedne godine od prestanka zabrane.

Član 197

Podatke iz evidencije može koristiti Ministarstvo za izvršavanje poslova iz svoje nadležnosti, kao i nadležni organ u izvršavanju zakonom utvrđenih poslova.

Državni organi, organi državne uprave, organi lokalne uprave i drugi organi i organizacije mogu koristiti podatke iz evidencije za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, ako su za korišćenje tih podataka ovlašćeni zakonom.

Podatke iz registra vozačkih dozvola, uz naknadu, mogu koristiti osiguravajuća društva, pravna lica i preduzetnici koji vrše tehnički pregled i druge organizacije u izvršavanju svojih ovlašćenja.

Nadležni organ, kao i organi i organizacije iz st. 2 i 3 ovog člana obavezni su da obezbijede zaštitu podataka koje koriste od slučajnog ili neovlašćenog pristupa, korišćenja, obrade i prosljeđivanja, u skladu sa zakonom.

Podaci iz evidencije mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, bez oznake identiteta građanina na kojeg se podaci odnose, u skladu sa zakonom.

Visinu naknade iz stava 3 ovog člana utvrđuje Ministarstvo.

Član 198

Zaposleni u Ministarstvu i nadležnom organu, kao i lica koja koriste podatke iz evidencije, ne smiju saopštavati lične podatke koje su saznali u vršenju svojih poslova.

Obaveza iz stava 1 ovog člana traje i nakon prestanka radnog odnosa.

Lice iz stava 1 ovog člana može biti oslobođeno obaveze čuvanja ličnih podataka, u skladu sa zakonom.

5. Vozačke dozvole za kategorije motornih vozila

Član 199

Vozačka dozvola izdaje se za upravljanje motornim vozilima, odnosno skupovima vozila sljedećih kategorija:

- 1) **AM** - moped, laki tricikl ili laki četvorocikl i motokultivator;
- 2) **A1** - motocikl čija radna zapremina motora nije veća od 125 cm³ i snage motora do 11 kW čiji odnos snage motora i mase vozila nije veći od 0,1 kW/kg i teški tricikl čija snaga motora ne prelazi 15 kW;
- 3) **A2** - motocikl čija snaga motora nije veća od 35 kW i čiji odnos snage motora i mase vozila nije veći od 0,2 kW/kg;
- 4) **A** - motocikl i teški tricikl čija snaga motora prelazi 15 kW;
- 5) **B1** - teški četvorocikl;
- 6) **B** - motorno vozilo, osim vozila kategorije A, A1, A2, AM i T čija najveća dozvoljena masa nije veća od 3.500 kg i koje nema više od osam mjesta za sjedjenje, ne računajući sjedište za vozača, kao i motorno vozilo kojem je pridodato priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa ne prelazi 750 kg, kao i motorno vozilo sa pridodatim priključnim vozilom čija najveća dozvoljena masa prelazi 750 kg, pod uslovom da najveća dozvoljena masa ovog skupa vozila nije veća od 4250 kg;
- 7) **B+E** - skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji B, najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg, a nije veća od 3.500 kg;
- 8) **C1** - motorno vozilo, osim vozila kategorije D i D1, čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, a nije veća od 7.500 kg i koje nema više od osam mjesta za sjedjenje, ne računajući sjedište za vozača;
- 9) **C1+E** - skup vozila čije vučno vozilo spada u kategoriju C1, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila prelazi 750 kg, a najveća dozvoljena masa skupa ne prelazi 12.000 kg, kao i skup vozila čije vučno vozilo spada u kategoriju B, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila prelazi 3.500 kg, a najveća dozvoljena masa skupa vozila ne prelazi 12.000 kg,

10) **C** - motorno vozilo, osim vozila kategorije A, A1, A2, AM, T, B, D i D1, čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg, koje nema više od osam mjesta za sjedenje, ne računajući sjedište za vozača;

11) **C+E** - skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji C, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg;

12) **D1** - motorno vozilo za prevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam, ali ne više od 16 sjedišta i čija maksimalna dužina ne prelazi osam metara;

13) **D1+E** - skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji D1, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg;

14) **D** - motorno vozilo za prevoz lica koje, osim sjedišta za vozača, ima više od osam sjedišta;

15) **D+E** - skup vozila čije vučno vozilo pripada kategoriji D, a najveća dozvoljena masa priključnog vozila je veća od 750 kg;

16) **T** - traktor sa ili bez priključnih vozila i radne mašine.

Član 200

Vozač vozila kategorije C1+E, C+E, D1+E ili D+E može da upravlja skupom vozila kategorije B+E.

Vozač vozila kategorije C+E može da upravlja skupom vozila kategorije D+E, ukoliko ima kategoriju D.

Vozač vozila kategorije C+E može da upravlja skupom vozila kategorije C1+E, a vozač vozila kategorije D+E kategorijom D1+E.

Vozač vozila kategorije B ima pravo da upravlja i lakim triciklom i lakim četvorociklom, teškim triciklom čija snaga motora nije veća od 15 kW i teškim četvorociklom, kao i teškim triciklom čija snaga motora je veća od 15 kW kada napuni 21 godinu.

Vozač vozila kategorije B1 ima pravo da upravlja i lakim triciklom, teškim triciklom čija snaga motora nije veća od 15 kW, lakim i teškim četvorociklom.

Traktorom i radnom mašinom može upravljati samo vozač koji ima vozačku dozvolu za vozila kategorije T.

Vozač vozila kategorije A2 može da upravlja vozilom kategorije A1.

Vozač vozila kategorije C može da upravlja vozilom kategorije C1, vozač vozila kategorije B može da upravlja vozilom kategorije B1 i vozač vozila kategorije D može da upravlja vozilom kategorije D1.

Vozači kategorija C, C1, D i D1 mogu da upravljaju tim vozilima i kada im je pridodato priključno vozilo čija najveća dozvoljena masa nije veća od 750 kg.

Motokultivatorom može upravljati vozač koji ima vozačku dozvolu za upravljanje vozilom bilo koje kategorije.

Član 201

U vozačku dozvolu unose se oznake svih kategorija vozila kojima vozač ima pravo da upravlja, na osnovu svjedočanstva koje je izdala auto škola, odnosno srednja stručna škola iz člana 218 stav 3 ovog zakona ili na osnovu strane vozačke dozvole.

Vozačka dozvola za kategoriju:

1) B+E može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju B;

- 2) C1+E može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju C1;
- 3) C+E može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju C;
- 4) D1+E može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju D1;
- 5) D+E može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju D;
- 6) C i C1 može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju B;
- 7) D može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju C najmanje dvije godine;
- 8) D1 može se izdati vozaču koji ima vozačku dozvolu za kategoriju C1 najmanje dvije godine.

Vozač ima pravo da upravlja vozilom one kategorije ili onih kategorija koje su upisane u vozačku dozvolu.

6. Oduzimanje vozačke dozvole

Član 202

Ovlašćeni policijski službenik će na licu mjesta, naredbom privremeno oduzeti vozačku dozvolu vozaču, ako:

- 1) se u naselju vozilom kreće brzinom većom od 30 km/h od dozvoljene;
- 2) se na putu van naselja kreće brzinom većom od 50 km/h od dozvoljene;
- 3) napusti mjesto saobraćajne nezgode;
- 4) upravlja vozilom u saobraćaju pod dejstvom alkohola u koncentraciji većoj od 0,5 g/kg, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci prije i za vrijeme vožnje ili odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno zdravstvenom pregledu;
- 5) je izvršio radnju preticanja vozila koje se zaustavilo ispred pješačkog prelaza radi propuštanja pješaka koji su stupili na pješački prelaz;
- 6) vrši preticanje ili obilaženje kolone vozila;
- 7) pretiče drugo vozilo u tunelu, ispred vrha prevoja puta ili u krivini kad je preglednost puta nedovoljna.

Mjere isključenja iz saobraćaja i privremenog oduzimanja vozačke dozvole primjenjuju se i na instruktora vožnje, ako se utvrdi da u organizmu ima alkohola ili pokazuje znake alkoholne poremećenosti za vrijeme dok osposobljava kandidata za vozača motornog vozila ili ako odbije da se podvrgne ispitivanju, odnosno stručnom pregledu.

Član 203

U slučaju iz člana 202 ovog zakona ovlašćeni policijski službenik će vozaču, odnosno instrukturu vožnje obavezno izdati potvrdu koja sadrži: ime i prezime vozača, odnosno instruktora vožnje, broj vozačke dozvole, dan, čas, kao i razlog njenog oduzimanja.

U slučaju oduzimanja vozačke dozvole iz člana 202 stav 1 tač. 1, 2, 3, 5, 6 i 7 ovog zakona vozač ima pravo da upravlja vozilom do mjesta prebivališta, odnosno boravišta, a najduže osam časova od časa oduzimanja vozačke dozvole, što će ovlašćeni policijski službenik konstatovati u potvrdi iz stava 1 ovog člana.

Ako nadležni organ, u roku od sedam dana od dana privremenog oduzimanja vozačke dozvole, ne podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka sa

predlogom za produženje ove mjere ili ako nakon podnošenja takvog zahtjeva organ nadležan za odlučivanje u prekršajnom postupku, u roku od tri dana, ne odluči o produženju privremenog oduzimanja vozačke dozvole, vozačka dozvola se vraća.

Vrijeme za koje je vozačka dozvola privremeno oduzeta uračunava se u vrijeme trajanja primjene zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom.

Član 204

Vozaču i instruktoru vožnje kome je vozačka dozvola izdata u Crnoj Gori, a koji je u skladu sa ovim zakonom kažnjen za teži prekršaj protiv bezbjednosti saobraćaja na putevima, pored novčane kazne ili kazne zatvora, mogu se izreći i kazneni bodovi.

U slučaju sticaja prekršaja kazneni bodovi se sabiraju za pojedinačne prekršaje, pri čemu zbir kaznenih bodova ne može biti veći od pet.

Kazneni bodovi se unose u registar novčanih kazni, na osnovu konačnog prekršajnog naloga, odnosno na osnovu pravosnažne odluke organa nadležnog za odlučivanje u prekršajnom postupku.

Član 205

Vozaču ili instruktoru vožnje kome je u periodu od dvije godine, zbog učinjenih prekršaja propisanih ovim zakonom, određeno najmanje 12 kaznenih bodova, privremeno će se oduzeti vozačka dozvola u trajanju od 90 dana.

Rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ.

Privremeno oduzeta vozačka dozvola vratiće se vozaču ili instruktoru vožnje nakon isteka vremenskog perioda iz stava 1 ovog člana.

Član 206

Vozaču ili instruktoru vožnje kojem je prethodno, zbog toga što je sakupio određeni broj kaznenih bodova, oduzeta vozačka dozvola, a on u periodu od dvije godine od isteka ove mjere učini saobraćajne prekršaje zbog kojih mu je određeno devet kaznenih bodova, privremeno će se oduzeti vozačka dozvola u trajanju od šest mjeseci.

Rješenje o privremenom oduzimanju vozačke dozvole iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ.

Privremeno oduzeta vozačka dozvola vratiće se vozaču ili instruktoru vožnje nakon isteka vremenskog perioda iz stava 1 ovog člana.

O oduzimanju vozačke dozvole iz člana 205 stav 1 ovog zakona i stava 1 ovog člana nadležni organ vodi evidenciju i u elektronskoj formi, koja sadrži: ime i prezime vozača, odnosno instruktora vožnje, jedinstveni matični broj, broj vozačke dozvole, pravni osnov za oduzimanje, završetka trajanja mjere.

Podatke iz evidencije iz stava 4 ovog člana nadležni organ dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi radi unošenja u evidenciju vozačkih dozvola.

Član 207

Vozač ili instruktor vožnje za vrijeme trajanja mjere privremenog oduzimanja vozačke dozvole iz čl. 205 i 206 ovog zakona ili za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom ne smije da upravlja vozilom u saobraćaju.

7. Izvršenje mjera zabrane upravljanja

Član 208

Zaštitnu mjeru zabrane upravljanja motornim vozilom izrečenu konačnim prekršajnim nalogom, odnosno pravosnažnom odlukom izvršava nadležni organ na čijem području vozač ima prebivalište ili boravište.

O izvršenim mjerama iz ovog člana za lica koja imaju stranu vozačku dozvolu nadležni organ će, bez odlaganja, obavijestiti državu čiji je organ izdao stranu vozačku dozvolu.

Nadležni organ će mjeru iz stava 1 ovog člana izvršiti privremenim oduzimanjem vozačke dozvole rješenjem kojim se određuje datum početka i završetka trajanja mjere iz stava 1 ovog člana.

Vozač kome je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom dužan je da, u roku od tri dana od dana prijema rješenja iz stava 3 ovog člana, nadležnom organu preda vozačku dozvolu.

Mjeru iz stava 1 ovog člana izrečenu licu koje ima stranu vozačku dozvolu izvršava nadležni organ na čijem je području sjedište organa nadležnog za vođenje prekršajnog postupka koji je mjeru izrekao.

O privremeno oduzetim vozačkim dozvolama i izvršenim zaštitnim mjerama zabrane upravljanja motornim vozilom evidenciju vodi nadležni organ i u elektronskoj formi.

Evidencija iz stava 6 ovog člana sadrži: ime i prezime vozača, jedinstveni matični broj, broj vozačke dozvole, osnov za oduzimanje, vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom, datum početka i datum završetka trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom.

Podatke iz evidencije iz stava 6 ovog člana nadležni organ dostavlja Ministarstvu u elektronskoj formi radi unošenja u evidenciju vozačkih dozvola.

8. Vozači tramvaja

Član 209

Tramvajem može upravljati vozač koji ima vozačku dozvolu za upravljanje motornim vozilom "B" kategorije i dozvolu za upravljanje tramvajem koju izdaje Ministarstvo.

Dozvola za upravljanje tramvajem može se izdati licu koje je navršilo 21 godinu života, položilo ispit za upravljanje tramvajem, kao i da mu nije izrečena mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Kad upravlja tramvajem vozač mora imati kod sebe dozvolu za upravljanje tramvajem i vozačku dozvolu, koje je dužan da stavi na uvid ovlašćenom policijskom službeniku.

Bliži način osposobljavanja kandidata za vozača tramvaja i način sprovođenja ispita propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

X. OSPOSOBLJAVANJE KANDIDATA ZA VOZAČA

1. Opšta pravila

Član 210

Radi sticanja teorijskih i praktičnih znanja i vještina potrebnih za samostalno i bezbjedno upravljanje vozilom u saobraćaju na putu, osposobljavanje kandidata za vozača vrši se prema programu obrazovanja za upravljanje motornim vozilom u skladu sa zakonom kojim se uređuje obrazovanje odraslih i sastoji se od teorijske nastave i praktične obuke u upravljanju vozilom.

Član 211

Osposobljavanje kandidata za vozače može se započeti najranije šest mjeseci prije nego što kandidat za vozača ispuni starosni uslov iz člana 179 ovog zakona.

Kandidat može započeti osposobljavanje za vozača kad priloži ljekarsko uvjerenje iz člana 180 stav 2 ovog zakona.

Kandidat za vozača ne može obavljati praktičnu obuku i polagati vozački ispit za neku drugu kategoriju za vrijeme trajanja zaštitne mjere, odnosno mjere bezbjednosti zabrane upravljanja motornim vozilom, kao ni za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta.

2. Teorijska nastava

Član 212

Teorijska nastava obuhvata naročito sljedeće sadržaje:

1) pravila saobraćaja i saobraćajna signalizacija - pojam i značaj pravila saobraćaja, primjena pravila, pojam i značenje saobraćajnih znakova i znaci koje daju ovlašćena službena lica;

2) vozač - značaj i uticaj vozača na bezbjednost saobraćaja, osobine i postupci vozača koji utiču na bezbjednost saobraćaja, sociološki činioci koji utiču na ponašanje vozača, značaj procjena saobraćajne situacije i način donošenja odluka vozača, orijentacija vozača u vremenu i prostoru, psihološki činioci koji utiču na procjene, donošenje i sprovođenje odluka vozača u toku vožnje, vrijeme reakcije, pažnja i umor vozača, promjene kod vozača koje nastaju usljed korišćenja alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci čija je upotreba zabranjena prije i za vrijeme vožnje;

3) put - pojam puta, karakteristike puta koje su od značaja za bezbjednost saobraćaja, uticaj vremenskih prilika na stanje puta i bezbjedno odvijanje saobraćaja i noćni uslovi vožnje;

4) vozilo - pojam i osobine vozila koje utiču na bezbjedno odvijanje saobraćaja na putevima, značaj i uticaj tehničke ispravnosti vozila na bezbjedno odvijanje saobraćaja, značaj i uticaj opterećenja i načina opterećenja vozila na bezbjednost

saobraćaja, osnovni sklopovi i uređaji vozila i njihov uticaj na bezbjednost saobraćaja na putu, najčešće neispravnosti vozila i mogućnosti njihovog otklanjanja od strane vozača raspoloživom opremom i sredstvima;

5) pasivna bezbjednost vozila - pojam i značaj, uticaj pojedinih djelova i sklopova vozila na pasivnu bezbjednost i djelovi, sklopovi i uređaji vozila čiji je osnovni cilj obezbjeđivanje pasivne bezbjednosti;

6) ostali učesnici u saobraćaju - pojam i njihove osobine koje utiču na bezbjedno odvijanje saobraćaja, karakteristike ponašanja u saobraćaju djece, starih lica, osoba sa posebnim potrebama, pješaka, biciklista, motociklista i drugih lica, pojam, karakteristike i uticaj šinskih vozila na bezbjedno odvijanje saobraćaja, mogući uticaj životinja na bezbjedno odvijanje saobraćaja na putu;

7) propisi vezani za pravo na upravljanje vozilom u saobraćaju na putu, pravo učešća vozila u saobraćaju na putu, vrijeme upravljanja vozilom u saobraćaju na putu i odmori vozača, postupak u slučaju saobraćajne nezgode i posebne mjere bezbjednosti;

8) mjere predostrožnosti prilikom napuštanja vozila;

9) osnovi ekonomične vožnje i uticaj saobraćaja na stanje životne sredine i njeno ugrožavanje;

10) opasnosti koje nastaju zbog nepoštovanja propisa iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, moguće štetne posljedice nepoštovanja propisa i kaznene mjere za učinioce povreda propisa iz oblasti bezbjednosti saobraćaja (kazna zatvora, novčana kazna, mjere bezbjednosti i zaštitne mjere);

11) teorijsko objašnjenje radnji sa vozilom u saobraćaju na putu i postupanje vozača u saobraćaju na putu - osnovne radnje vozilom: polazak, vožnja unaprijed, vožnja unazad, promjena pravca kretanja i zaustavljanje vozila, uključivanje vozila u saobraćaj na putu, izbor brzine kretanja vozila u zavisnosti od saobraćajne situacije i uslova puta i vremena, skretanje, obilaženje, mimoilaženje, preticanje, promjena saobraćajne trake, polukružno okretanje, zaustavljanje i naglo kočenje, ustupanje prvenstva prolaza, postupanje vozača prilikom nailaska i prolazak kroz raskrslu na kojoj je saobraćaj regulisan pravilom desne strane, saobraćajnim znakom, svjetlosnim saobraćajnim znakom i znacima i naredbama koje daje ovlašćeni policijski službenik, postupanje vozača prilikom nailaska na pješački prelaz, prelaz puta preko željezničke i tramvajske pruge i vožnja kroz tunel, postupanje vozača u uslovima padavina, smanjene vidljivosti, u noćnim uslovima i kada se kreće putem na kojem se izvode radovi;

12) prva pomoć licima povrijeđenim u saobraćaju.

Nastavu iz prve pomoći izvodi doktor medicine.

3. Praktična obuka

Član 213

Praktična obuka za vozača obuhvata ovladavanje vještinama u upravljanju vozilom u saobraćaju na putu, u pogledu:

1) provjere i pripreme vozila i opreme za bezbjedno učestvovanje u saobraćaju na putu;

2) upotrebe komandi i uređaja vozila;

3) izvođenja propisanih radnji vozilom na uređenom poligonu;

- 4) izvođenja radnji vozilom u saobraćaju na putu iz člana 212 stav 1 tačka 11 ovog zakona;
- 5) upravljanja vozilom u saobraćaju na putu u naselju, u uslovima slabog, srednjeg i jakog intenziteta saobraćaja;
- 6) upravljanja vozilom u saobraćaju na putu van naselja, u uslovima slabog, srednjeg i jakog intenziteta saobraćaja;
- 7) upravljanja vozilom na putu u naselju i van naselja, u noćnim uslovima;
- 8) uvježbavanja radnji vozilom i postupanje vozača u različitim saobraćajnim situacijama;
- 9) razvijanja odnosa povjerenja i poštovanja prema drugim učesnicima u saobraćaju, sticanja navike pomaganja drugim učesnicima u saobraćaju i preduzimanja mjera da ne dođe do saobraćajne nezgode.

Član 214

Sa praktičnom obukom kandidata za vozače može se otpočeti tek nakon što kandidat za vozača položi teorijski dio ispita i dobije potvrdu o položenom teorijskom dijelu ispita.

Vozila za praktičnu obuku kandidata za vozača i obavljanje ispita moraju ispunjavati uslove iz člana 228 ovog zakona.

Auto škola ne smije otpočeti sa praktičnom obukom kandidata za vozača koji nema ljekarsko uvjerenje za kategoriju vozila za koju se obučava, odnosno otpočeti ili obavljati praktičnu obuku ako je od izdavanja tog uvjerenja proteklo više od jedne godine.

Član 215

Kandidat za vozača koji obavlja praktičnu obuku može upravljati vozilom one kategorije za koju se obučava pod nadzorom instruktora vožnje, koji se nalazi u vozilu na mjestu suvozača.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, kandidat za vozača može upravljati bez nadzora instruktora vožnje u vozilu kategorije AM, A1, A2, A, B1 i T, a prilikom obavljanja praktične obuke na uređenom poligonu u vozilu bilo koje kategorije.

Član 216

Za vrijeme obavljanja praktične obuke u vozilu mogu se nalaziti samo instruktor vožnje, kandidat za vozača i lice koje vrši nadzor.

Za vrijeme praktične obuke kandidat za vozača mora imati i staviti na uvid ljekarsko uvjerenje, potvrdu o položenom teorijskom ispitu i ličnu kartu ili drugu ispravu na osnovu koje se može utvrditi identitet kandidata.

Čas praktične obuke ne može početi dok se instruktor vožnje ne uvjeri da su ispunjeni uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana.

Član 217

Kandidat za vozača koji na tri polaganja praktičnog dijela vozačkog ispita nije položio ispit dužan je da obavi dodatnu praktičnu obuku za vozača koja ne može trajati kraće od pet časova.

O dodatnoj obuci iz stava 1 ovog člana auto škola kandidatu za vozača izdaje potvrdu.

4. Auto škola

Član 218

Osposobljavanje kandidata za vozače, obavlja se u auto školi koja ima licencu za rad koju izdaje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Licenca iz stava 1 ovog člana, izdaje se auto školi koja ispunjava uslove u skladu sa ovim zakonom.

Osposobljavanje učenika za vozače obavlja se i u srednjoj stručnoj školi koja ima licencu za izvođenje odgovarajućeg obrazovnog programa za područje rada saobraćaja, koja se izdaje u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Član 219

Auto škola mora da ima:

- 1) najmanje jednu opremljenu školsku učionicu za teorijsku obuku;
- 2) poslovni prostor za administrativne poslove;
- 3) nastavna sredstva i učila;
- 4) najmanje dva vozila kategorije B i najmanje po jedno vozilo ostalih kategorija, koja su registrovana na auto školu ili su obezbijeđena po osnovu lizinga ili zakupa;
- 5) uređen poligon za praktičnu obuku vozača.

Prostor iz stava 1 tač. 1, 2 i 5 ovog člana može biti u vlasništvu auto škole ili u upotrebi po osnovu zakupa.

Auto škola je dužna da obezbijedi:

- 1) najmanje dva instruktora vožnje za vozila kategorije B i najmanje jednog instruktora za ostale kategorije vozila za koje vrši osposobljavanje kandidata;
- 2) predavača teorijske nastave;
- 3) predavača prve pomoći.

Bliže uslove iz st. 1 i 3 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 220

Licenca iz člana 218 stav 1 ovog zakona prestaje da važi:

- 1) na zahtjev auto škole;
- 2) ako auto škola prestane da ispunjava neki od uslova iz člana 219 ovog zakona;
- 3) ako auto škola ne obavlja djelatnost za koju je registrovana, u trajanju od jedne godine;
- 4) ako auto škola djelatnost obavlja suprotno odredbama ovog zakona i drugih propisa koji se odnose na rad auto škola.

Rješenje o prestanku važenja licence iz stava 1 ovog člana donosi organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 221

Registar auto škola, odnosno srednjih stručnih škola za koje je izdata licenca iz člana 218 stav 1 ovog zakona vodi organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Registar iz stava 1 ovog člana sadrži naročito: broj upisa u registar, naziv auto škole, odnosno srednje stručne škole, kategorije vozila za koje ta škola obavlja obuku i datum izdavanja licence.

Bliži sadržaj i način vođenja registra iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

5. Predavač teorijske nastave

Član 222

Predavač teorijske nastave mora da ima:

1) najmanje visoko obrazovanje, šesti nivo okvira kvalifikacija (VI); saobraćajne struke, mašinske struke - oblast drumski saobraćaj, motori i vozila ili završen pravni fakultet u četvorogodišnjem trajanju i najmanje tri godine radnog iskustva u oblasti bezbjednosti saobraćaja;

2) vozačku dozvolu za vozilo kategorije B, najmanje tri godine.

6. Instruktor vožnje

Član 223

Instruktor vožnje mora da ima licencu za instruktora vožnje.

Licenca iz stava 1 ovog člana izdaće se instruktoru vožnje, ako:

1) ima četvrti nivo okvira kvalifikacija, podnivo dva (IV2), obrazovni program za instruktora vožnje, u skladu sa Zakonom o stručnom obrazovanju i 21 godinu života;

2) je zdravstveno sposoban;

3) u posljednje tri godine nije pravosnažno osuđivan za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili protiv njega za takvo krivično djelo nije pokrenut krivični postupak, odnosno ako mu za posljednje dvije godine nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Licenca za instruktora vožnje izdaje se sa rokom važenja od pet godina, a važi samo za vrijeme za koje važi i njegova vozačka dozvola za tu kategoriju vozila.

Po isteku vremena iz stava 2 ovog člana instruktoru vožnje će se, na njegov zahtjev, ponovo izdati licenca iz stava 1 ovog člana, ako:

1) je pohađao seminare stručnog usavršavanja;

2) je zdravstveno sposoban;

3) u posljednje tri godine nije pravosnažno osuđivan za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili protiv njega za takvo krivično djelo nije pokrenut

krivični postupak, odnosno ako mu za posljednje dvije godine nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom.

Licencu za instruktora vožnje izdaje Ministarstvo, na propisanom obrascu.

Evidenciju o izdatim licencama za instruktora vožnje vodi Ministarstvo.

Izgled i sadržinu obrasca licence za instruktora vožnje, kao i sadržaj i način vođenja evidencije o izdatim licencama za instruktora vožnje propisuje Ministarstvo.

Član 224

- brisan -

Član 225

Predavači teorijske nastave, instruktori vožnje i članovi ispitnih komisija su dužni da pohađaju seminare stručnog usavršavanja koje organizuje i sprovodi organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Organizovanje i sprovođenje seminara iz stava 1 ovog člana organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja može povjeriti obrazovnoj javnoj ustanovi čija je djelatnost bezbjednost saobraćaja.

Program seminara stručnog usavršavanja za predavače teorijske nastave, instruktore vožnje i članove ispitnih komisija bliže propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 226

Instruktor vožnje može obavljati praktičnu obuku samo sa kandidatima za vozače koji se osposobljavaju u auto školi ili srednjoj stručnoj školi.

Za vrijeme izvođenja praktične obuke instruktor vožnje mora imati vozačku dozvolu i dozvolu za instruktora vožnje.

Za vrijeme izvođenja praktične obuke instruktor vožnje mora imati dokumentaciju o kandidatu za vozača iz člana 216 stav 2 ovog zakona, kao i evidenciju o sprovedenoj obuci kandidata za vozača (knjižica obuke kandidata za vozača).

Dokumentaciju iz st. 2 i 3 ovog člana instruktor vožnje dužan je da stavi na uvid ovlašćenom policijskom službeniku.

Član 227

Instruktor vožnje može obaviti najviše sedam školskih časova praktične obuke kandidata za vozače u toku radnog dana.

Školski čas praktične obuke kandidata za vozača traje 60 minuta.

Instruktor vožnje između časova praktične obuke mora imati odmor u trajanju od najmanje 10 minuta, osim kada sa istim kandidatom za vozača izvodi dva spojena časa, kad mora imati odmor u trajanju od najmanje 20 minuta.

O izvršenoj praktičnoj obuci u toku radnog dana instruktor vožnje vodi evidenciju.

7. Vozila za osposobljavanje vozača

Član 228

Vozilo za obuku kandidata za vozača vozila kategorije B, C1, C i D1 mora imati ugrađene duple nožne komande vožnje, pri čemu ne mora imati komandu za ubrzavanje.

Vozilo za obuku kandidata za vozača mora imati svjetlosni signal na vidnom mjestu u vozilu i zvučni signal u vozilu, koji će signalizirati aktiviranje duplih komandi.

Vozilo za obuku kandidata za vozača ne može imati automatski mjenjač.

Član 229

Vozilo za obuku kandidata za vozača, kad učestvuje u saobraćaju i kad se na njemu obučava kandidat za vozača, mora biti označeno posebnom tablicom.

Tablica iz stava 1 ovog člana ima oblik kvadrata plave boje dimenzija 150x150 mm, na kojoj je bijelom bojom napisano latinično slovo "L" dimenzije 100x80 mm i debljine 25 mm, osim za vozila kategorije AM, A1, A2 i A, za koja je tablica dimenzija 100x100 mm, a dimenzija latiničnog slova "L" je 70x50 mm i debljine 15 mm.

Tablica iz stava 1 ovog člana mora biti vidno postavljena na prednjoj i zadnjoj strani vozila, upravno na uzdužnu osu vozila, osim tablice za vozila kategorije A1 i A koja može biti postavljena samo na zadnjoj strani vozila.

Član 230

Praktična obuka kandidata za vozača lica sa invaliditetom može se obavljati na vozilu proizvedenom ili prepravljenom u skladu sa njegovim potrebama.

Vozilo mora biti tehnički ispravno i imati radnu ili pomoćnu kočnicu na raspolaganju instruktoru vožnje.

8. Prava i obaveze kandidata za vozača

Član 231

Auto škola i kandidat za vozača prije početka obuke moraju zaključiti ugovor o uslovima pod kojima će se obaviti obuka, u skladu sa zakonom.

Ugovorom iz stava 1 ovog člana moraju se posebno odrediti međusobni odnosi u slučaju prestanka osposobljavanja kandidata kod te auto škole.

Ugovor iz stava 1 ovog člana, auto škola može zaključiti i sa licem koje je položilo vozački ispit, radi dodatne obuke.

Član 232

Kandidat za vozača snosi troškove obuke, kao i troškove izdavanje potvrda o završenoj obuci i svjedočanstva o položenom vozačkom ispitu.

Visinu naknade troškova iz stava 1 ovog člana utvrđuje auto škola, pri čemu ne može odrediti nižu naknadu od najnižeg iznosa naknade koju utvrđuje Vlada Crne

Gore (u daljem tekstu Vlada), na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Ukoliko auto škola prestane sa radom ili joj licenca prestane da važi dužna je da kandidatu koji je započeo obuku obezbijedi nastavak obuke i polaganje vozačkog ispita kod druge auto škole ili da izvrši povraćaj uplaćenih sredstava.

Član 233

Auto škola kandidatu nakon završene teorijske nastave i praktične obuke izdaje potvrdu o završenoj obuci.

9. Vozački ispit

Član 234

Vozački ispit se sastoji iz teorijskog i praktičnog ispita.

Kandidat za vozača nakon završene teorijske nastave podnosi prijavu za polaganje teorijskog ispita u auto školi u kojoj se osposobljava.

Teorijski ispit može da polaže kandidat za vozača kome je izdata potvrda o završenoj teorijskoj obuci za vozača određene kategorije, najranije šest mjeseci prije nego što kandidat za vozača ispunji starosni uslov iz člana 179 ovog zakona.

Praktični ispit može da polaže kandidat za vozača:

- 1) koji je zdravstveno sposoban za vozača određene kategorije;
- 2) koji ispunjava starosni uslov za sticanje prava upravljanja vozilom odgovarajuće kategorije;
- 3) kome je izdata potvrda o položenom teorijskom ispitu, a da od dana polaganja teorijskog ispita nije prošlo više od jedne godine;
- 4) kome je izdata potvrda o završenoj praktičnoj obuci za upravljanje odgovarajuće kategorije vozila.

Kandidat za vozača podnosi prijavu za polaganje praktičnog ispita sa dokazima o ispunjenosti uslova iz stava 4 ovog člana.

Član 235

Vozački ispit organizuje i sprovodi organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Vozački ispit za učenike u srednjoj stručnoj školi iz člana 218 stav 3 ovog zakona organizuje i sprovodi škola, u skladu sa propisima iz oblasti obrazovanja.

Na vozačkom ispitu se utvrđuje da li je kandidat u dovoljnoj mjeri stekao teorijska i praktična znanja i vještine potrebne za samostalno i bezbjedno upravljanje vozilom.

Vozački ispit se sprovodi na crnogorskom jeziku i na jezicima koji su u službenoj upotrebi u Crnoj Gori.

Bliži način organizovanja i sprovođenja polaganja vozačkog ispita propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 236

Teorijski ispit se polaže putem testa, čija ispitna pitanja obuhvataju sadržaj programa iz člana 212 ovog zakona.

Ispitna pitanja za teorijski ispit, kao i mjesto polaganja teorijskog ispita određuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

O položenom teorijskom ispitu auto škola izdaje potvrdu, najkasnije u roku od tri dana od dana kad je kandidat za vozača položio teorijski ispit.

Član 237

Praktični ispit se polaže na uređenom poligonu i u saobraćaju na javnom putu i tom prilikom se utvrđuje da li kandidat za vozača ima potrebna znanja i vještine u skladu sa članom 213 ovog zakona.

Mjesto polaganja praktičnog ispita određuje ispitna komisija iz člana 240 ovog zakona.

Član 238

Kandidat je položio vozački ispit kada položi teorijski ispit i praktični ispit.

Kandidatu za vozača koji je položio vozački ispit auto škola izdaje svjedočanstvo u roku od tri dana od dana kad je položio vozački ispit.

O polaganju vozačkog ispita ispitna komisija iz člana 240 ovog zakona sačinjava zapisnik na propisanom obrascu.

Obrazac i sadržaj zapisnika iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 239

Troškove polaganja vozačkog ispita snosi kandidat za vozača i plaća ih auto školi.

Troškovi iz stava 1 ovog člana sastoje se od troškova polaganja teorijskog ispita i troškova polaganja praktičnog ispita.

Troškovi polaganja iz stava 1 ovog člana obuhvataju i troškove rada ispitne komisije, a sredstva za naknadu tih troškova auto škola prenosi organu državne uprave nadležnom za poslove obrazovanja.

Kandidat za vozača ne može pristupiti polaganju vozačkog ispita dok ne izvrši uplatu iz stava 1 ovog člana.

Visinu troškova iz st. 1 i 3 ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

10. Ispitna komisija

Član 240

Vozački ispit za vozača polaže se pred ispitnom komisijom, koju obrazuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Komisiju iz stava 1 ovog člana čine tri člana, i to predstavnik organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja, Ministarstva i auto škole.

Član komisije iz organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja i Ministarstva mora da ima visoku stručnu spremu (VII nivo obrazovanja), najmanje 23 godine života, vozačku upravljane vozilom kategorije B.

Predstavnik auto škole koji je član ispitne komisije na praktičnom ispitu mora da:

- 1) ima dozvolu za instruktora vožnje za sve kategorije za koje auto škola ima licencu;
- 2) je navršio najmanje 23 godine života;
- 3) mu za posljednje dvije godine nije izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom.

Član ispitne komisije za polaganje vozačkog ispita ne može biti lice koje je u posljednje tri godine pravosnažno osuđivano za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili je protiv njega za takvo krivično djelo pokrenut krivični postupak.

11. Evidencija

Član 241

Auto škola je dužna da vodi evidenciju o:

- 1) kandidatima za vozače (ime i prezime, mjesto i država rođenja, ime jednog roditelja, jedinstveni matični broj, mjesto prebivališta ili boravišta u Crnoj Gori);
- 2) sprovedenoj teorijskoj nastavi kandidata za vozača;
- 3) sprovedenoj obuci kandidata za vozača (knjižica obuke kandidata za vozače);
- 4) praktičnoj obuci koju sprovede instruktor vožnje u toku radnog dana;
- 5) polaganju teorijskog dijela vozačkog ispita;
- 6) polaganju praktičnog dijela vozačkog ispita;
- 7) izdatim svjedočanstvima o položenom vozačkom ispitu;

Bliži sadržaj, način vođenja i rokove čuvanja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

XI. VOZILA

1. Tehnički uslovi za vozila koja učestvuju u saobraćaju na putu

Član 242

Vozilo na motorni pogon i priključno vozilo u saobraćaju na putu mora da ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja, zaštite okoline i da bude tehnički ispravno i registrovano, u skladu sa ovim zakonom.

Vozilo je tehnički ispravno ako ima ispravne uređaje i opremu propisane aktom iz stava 8 ovog člana i ako zadovoljava sve tehničke normative za vozilo, u skladu sa ovim zakonom.

Vozila u saobraćaju na putu ne mogu imati uređaje, sklopove i opremu čija upotreba može ugroziti, ometati ili izazvati zabunu drugog učesnika u saobraćaju.

Vozila ne mogu na prednjoj strani da imaju uređaje ili materije koje daju, odnosno odbijaju svjetlost crvene boje, a na zadnjoj strani koje daju, odnosno odbijaju svjetlost

bijele boje, osim uređaja i materija propisanih podzakonskim aktom iz stava 8 ovog člana, kao ni trepćuće svjetlo koje nije propisano ovim zakonom.

Na vozilu se ne mogu nalaziti niti koristiti uređaji koji daju, odnosno odbijaju svjetlost vidljivu učesnicima u saobraćaju u bojama koje nijesu propisane podzakonskim aktom iz stava 8 ovog člana.

U saobraćaju na putu ne mogu učestvovati vozila koja ne ispunjavaju uslove u pogledu providnosti vjetrobrana i ostalih stakala u skladu sa podzakonskim aktom iz stava 8 ovog člana.

U saobraćaju na putu ne smije da učestvuje prevozno sredstvo koje ovim zakonom nije određeno kao vozilo.

Bliže uslove koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putu u pogledu dimenzija, ukupne mase i osovinskog opterećenja, tehničkih uslova i uređaja, sklopova i opreme i tehničkih normativa propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 243

Vozila registrovana u drugoj državi mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Crne Gore ako imaju sklopove, uređaje i opremu u skladu sa važećom međunarodnom Konvencijom o saobraćaju na putevima i ako su u ispravnom stanju.

Vozila iz stava 1 ovog člana, u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene ukupne mase i osovinskog opterećenja, moraju ispunjavati uslove u skladu sa ovim zakonom.

2. Homologacija vozila

Član 244

Motorna i priključna vozila koja se uvoze, odnosno prvi put stavljaju na tržište u Crnoj Gori, kao i njihovi djelovi, uređaji i oprema, prema svojim konstrukcionim i bezbjednosnim karakteristikama, moraju biti usaglašeni sa tehničkim zahtjevima i uslovima.

Utvrđivanje i provjera usklađenosti konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika vozila iz stava 1 ovog člana (u daljem tekstu: homologacija vozila) sprovodi se na zahtjev pravnog ili fizičkog lica koje uvozi vozilo, odnosno proizvođača vozila registrovanog u Crnoj Gori.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana podnosilac zahtjeva prilaže potrebnu tehničku dokumentaciju.

Nakon sprovedene homologacije, za vozila koja ispunjavaju propisane tehničke zahtjeve i uslove, izdaje se sertifikat o homologaciji vozila za tip vozila, odnosno potvrdu o homologaciji za pojedinačno vozilo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Sertifikat o homologaciji vozila za tip vozila izdaje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, a potvrdu o homologaciji za pojedinačno vozilo izdaje pravno lice iz člana 246 stav 1 ovog zakona.

O sprovedenoj homologaciji vozila i izdatim sertifikatima i potvrdama iz stava 4 ovog člana, pravno lice iz člana 246 ovog zakona uspostavlja, vodi i održava evidenciju u elektronskom obliku za potrebe organa državne uprave nadležnog za

poslove saobraćaja i drugih nadležnih organa državne uprave za obavljanje poslova iz njihove nadležnosti.

Tehničke zahtjeve i uslove iz stava 1 ovog člana, bliži sadržaj zahtjeva i tehničke dokumentacije iz st. 2 i 3 ovog člana, način sprovođenja homologacije vozila i njihovih djelova i opreme, sadržaj i izgled sertifikata, odnosno potvrde o homologaciji, način njihovog izdavanja, sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 5 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 245

Homologacija se ne sprovodi za:

1) vozila uvezena za potrebe diplomatskih i konzularnih predstavništava, odnosno misija drugih država, kao i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori, koja će nositi registarske tablice za ta vozila u skladu sa ovim zakonom;

2) vozila muzejske vrijednosti i starodobna vozila (oldtajmer);

3) vozila koja su proizvedena za evropsko tržište ili prethodno bila registrovana u državama Evropske Unije, koja radi preseljenja uvoze fizička lica koja su neprekidno boravila u inostranstvu najmanje tri godine, pod uslovom da su ih oni ili članovi njihovog domaćinstava posjedovali ili koristili najmanje godinu dana prije useljenja ili povratka u Crnu Goru i da ih uvezu u roku od 12 mjeseci od dana useljenja ili povratka;

4) vozila koja nijesu proizvedena za evropsko tržište, koja radi preseljenja uvoze fizička lica koja, pored uslova iz tačke 3 ovog stava, ispunjavaju i uslov da su uređaji za osvjtljavanje puta, označavanje vozila i za davanje svjetlosnih znakova vozila, usaglašeni sa propisima kojim se uređuju uslovi koje moraju da ispunjavaju vozila u saobraćaju na putevima;

5) vozila koja uvoze lica sa prebivalištem ili boravištem u Crnoj Gori, stečena po osnovu pravosnažnog sudskog rješenja o nasljeđivanju;

6) vatrogasna vozila;

7) vozila namijenjena vojnim potrebama Vojske Crne Gore, osim privrednih vozila i vozila za prevoz putnika;

8) radne mašine.

Saglasnost da se ne sprovodi homologacija izdaje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja može odlučiti da se homologacija ne sprovodi prilikom uvoza vozila za posebne namjene.

Vozilima za posebne namjene smatraju se vozila:

1) koja su konstruisana i specijalno namijenjena za komunalne svrhe, za upotrebu na gradilištima, kamenolomima, lukama ili aerodromima, odnosno nijesu namijenjena za kretanje na javnim putevima;

2) donirana organima lokalne samouprave, državnim organima ili organizacijama koje se bave humanitarnim ili društveno korisnim radom;

3) konstruisana i namijenjena za upotrebu na sportskim takmičenjima;

4) koja su po svojim konstrukcionim karakteristikama posebno prilagođena za prevoz lica sa invaliditetom, uz prethodno pribavljenu saglasnost organa državne uprave nadležnog za poslove zdravlja.

Vrednovanje i razvrstavanje vozila u kategorije vozila muzejske vrijednosti i starodobna vozila (oldtajmeri), vrši organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Organ iz stava 5 ovog člana, vodi registar vozila muzejske vrijednosti i starodobnih vozila (oldtajmera), na osnovu kojeg izdaje ispravu o kategoriji vozila.

Bliži način vrednovanja i razvrstavanja vozila iz stava 5 ovog člana, kao i način vođenja registra i izdavanje isprava iz stava 6 ovog člana, propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Član 246

Homologaciju vozila vrši pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu kadra, opreme i prostora i koje dobije ovlašćenje od organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja, u skladu sa zakonom kojim se uređuju tehnički zahtjevi za proizvode i ocjenjivanje usaglašenosti.

Troškove homologacije vozila snosi podnosilac zahtjeva.

Visinu troškova iz stava 2 ovog člana utvrđuje Vlada na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove saobraćaja.

Bliže uslove koje mora da ispunjava pravno lice iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

3. Ispitivanje vozila

Član 247

Vozila na motorni pogon i priključna vozila koja se prepravljaju ili bitnije popravljaju moraju se, u pogledu konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika i uređaja bitnih za bezbjedno učestvovanje u saobraćaju, podvrgnuti ispitivanju prije puštanja u saobraćaj.

Vozila na motorni pogon i priključna vozila za koja nijesu poznati tehnički podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju podvrgavaju se ispitivanju radi utvrđivanja tih podataka.

Bezbjednosno-tehničke karakteristike, a naročito nosivost prepravljenog vozila na motorni pogon i priključnog vozila ne mogu odstupati od karakteristika vozila, osim ako je takvu prepravku predvidio proizvođač vozila.

Ispitivanje iz st. 1 i 2 ovog člana vrši pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu prostora, opreme i kadra, u skladu sa tehničkim normativima i tehničkim zahtjevima.

O izvršenom ispitivanju vozila iz st. 1 i 2 ovog člana pravno lice iz stava 4 ovog člana, podnosiocu zahtjeva izdaje potvrdu na propisanom obrascu.

Potvrdu iz stava 5 ovog člana pribavlja vlasnik, odnosno korisnik vozila.

Potvrdu iz stava 5 ovog člana pravno lice iz stava 4 ovog člana dostavlja Ministarstvu Evidenciju o sprovedenim ispitivanjima i izdatim potvrdama vodi pravno lice iz stava 4 ovog člana.

Način sprovođenja ispitivanja vozila iz st. 1 i 2 ovog člana, obrazac i sadržaj potvrde iz stava 5 ovog člana, način dostavljanja potvrde Ministarstvu, bliži sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 7 ovog člana, kao i bliže uslove iz stava 4 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 248

Ako se prilikom isključenja vozila na motorni pogon i priključnog vozila iz saobraćaja, odnosno upućivanja na kontrolni tehnički pregled, u skladu sa ovim zakonom, utvrdi da su teže oštećeni školjka ili šasija na djelovima bitnim za učvršćivanje vješanja i transmisije, odnosno prenosa, uređaji za upravljanje (lomovi i deformacije), djelovi uređaja za zaustavljanje koji se ne kontrolišu detaljno na tehničkom pregledu, djelovi za spajanje vučnog i priključnog vozila, djelovi uređaja za pogon na tečni naftni gas ili sabijeni prirodni gas i rezervoari za pogonsko gorivo, vozilo se neće pustiti u saobraćaj dok se ne izvrši ispitivanje u skladu sa članom 247 stav 1 ovog zakona.

Kad se na tehničkom pregledu ili na drugi način za vozilo na motorni pogon i priključno vozilo koje je registrovano u Crnoj Gori utvrdi neslaganje stvarnog stanja vozila sa podacima koji su upisani u saobraćajnu dozvolu, odnosno sa podacima iz evidencije registrovanih vozila, sprovede se postupak utvrđivanja da li vozilo ispunjava uslove iz člana 242 ovog zakona i tom prilikom utvrditi stvarno stanje u pogledu spornih tehničkih karakteristika, u skladu sa članom 247 stav 1 ovog zakona.

Član 249

Privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici koji vrše popravke ili prepravke vozila na motorni pogon i priključnih vozila dužni su da vode evidenciju o popravljenim i prepravljenim vozilima.

Član 250

Vozila u koja su ugrađeni uređaji i oprema za pogon na tečni naftni gas ili prirodni gas mogu da učestvuju u saobraćaju na putu samo ako imaju potvrdu o tehničkoj ispravnosti ugrađenih uređaja i opreme za tečni naftni gas ili prirodni gas.

Potvrda iz stava 1 ovog člana se izdaje ako su uređaji i oprema na tečni naftni gas ili prirodni gas tehnički ispravni i ispunjavaju uslove utvrđene tehničkim propisima iz stava 5 ovog člana.

Ispitivanje uređaja i opreme u smislu stava 2 ovog člana vrši i potvrdu iz stava 1 ovog člana izdaje pravno lice koje ispunjava uslove u pogledu prostora, opreme i kadra i koje ovlasti organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

O pravnim licima iz stava 3 ovog člana i izdatim potvrdama iz stava 1 ovog člana evidenciju vodi organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

Tehničke uslove koje moraju da ispunjavaju uređaji i oprema za pogon vozila na tečni naftni gas ili prirodni gas, bliže uslove koje moraju da ispunjavaju pravna lica iz stava 3 ovog člana i način utvrđivanja ispunjenosti tih uslova, obrazac i sadržaj potvrde iz stava 1 ovog člana, kao i način i sadržaj evidencije iz stava 4 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

Član 251

Ukoliko je na vozilu oštećen broj šasijske ili broj motora, Ministarstvo može, kad na pouzdan način utvrdi o kojem konkretnom vozilu se radi, dozvoliti da se na vozilu utisne ta oznaka i odrediti njen oblik i sadržaj.

Utiskivanje oznaka vozila u slučajevima iz stava 1 ovog člana vrši pravno lice iz člana 247 stav 4 ovog zakona.

XII. TEHNIČKI PREGLED MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

1. Sadržaj i vrste tehničkog pregleda vozila.

Član 252

Radi utvrđivanja tehničke ispravnosti motornih i priključnih vozila vrši se tehnički pregled vozila.

Na tehničkom pregledu se utvrđuje da li je motorno, odnosno priključno vozilo tehnički ispravno i da li ispunjava tehničke zahtjeve i uslove propisane tehničkim propisima, kao i uslove za učešće u saobraćaju, u skladu sa ovim zakonom.

Tehnički pregled obuhvata provjeru ispravnosti uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, uređaja za osvjtljavanje puta, označavanje vozila i za davanje svjetlosnih znakova, uređaja koji omogućavaju normalnu vidljivost, uređaja za davanje zvučnih signala, uređaja za vožnju vozila unazad, uređaja za kontrolu i davanje znakova, uređaja za odvođenje i ispuštanje izduvnih gasova, uređaja za spajanje vučnog i priključnog vozila, ostalih uređaja od posebnog značaja za bezbjednost saobraćaja, kao i kontrolu buke koju stvara vozilo, kontrolu emisije izduvnih gasova, posjedovanje obavezne opreme vozila i druge provjere i kontrole od kojih zavisi tehnička ispravnost vozila.

Tehnički pregled vozila iz stava 1 ovog člana može biti: redovni, vanredni i kontrolni.

Bliži sadržaj i način vršenja tehničkog pregleda vozila propisuje Ministarstvo.

2. Stanica za tehnički pregled vozila

Član 253

Tehnički pregled vozila obavlja privredno društvo koje ima odobrenje za obavljanje tih poslova.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje se privrednom društvu koje obezbijedi posebnu tehnološku cjelinu u kojoj se obavlja djelatnost tehničkog pregleda vozila (u daljem tekstu: stanica za tehnički pregled vozila).

Privredno društvo može imati više stanica za tehnički pregled vozila, pri čemu za svaku stanicu za tehnički pregled vozila mora pribaviti odobrenje.

Privredno društvo za rad stanice za tehnički pregled vozila mora da obezbijedi:

- 1) građevinski objekat sa prilaznim i izlaznim saobraćajnicama;
- 2) uređaje i opremu za vršenje tehničkog pregleda;
- 3) stručni kadar;

- 4) računarsku opremu i komunikacionu povezanost sa Ministarstvom;
- 5) video nadzor.

Stanica za tehnički pregled vozila mora imati najmanje dva kontrolora vozila na tehničkom pregledu vozila (u daljem tekstu: kontrolor), od kojih jedan mora imati najmanje četvrti nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (IV1), iz oblasti mašinstva ili saobraćaja, a drugi treći nivo okvira kvalifikacija (III) zanimanje automehaničar.

Odobrenje iz stava 1 ovog člana neće se izdati privrednom društvu koje je u posljednje tri godine kažnjeno za krivično djelo u vezi sa obavljanjem djelatnosti tehničkog pregleda vozila ili protiv kojeg se vodi krivični postupak za takvo krivično djelo.

Bliže uslove koje moraju ispunjavati stanice za tehnički pregled vozila propisuje Ministarstvo.

Član 254

Odobrenje iz člana 253 stav 1 ovog zakona izdaje nadležni organ, kad utvrdi da stanica za tehnički pregled vozila ispunjava propisane uslove.

Odobrenje iz člana 253 stav 1 ovog zakona, može se, u zavisnosti od tehničkih karakteristika objekta za vršenje tehničkog pregleda vozila, prilaznih i izlaznih saobraćajnica, uređaja i opreme kojima raspolaže, izdati i za vršenje tehničkog pregleda samo pojedinih vrsta vozila.

Nadležni organ vodi evidenciju o izdatim odobrenjima iz člana 253 stav 1 ovog zakona i o tim odobrenjima, bez odlaganja, obavještava Ministarstvo.

Evidencija iz stava 3 ovog člana sadrži, naročito: broj i datum izdavanja odobrenja, broj upisa u evidenciju, naziv privrednog društva i stanice za tehnički pregled vozila, sjedište privrednog društva, poreski identifikacioni broj, vrste vozila za koje je izdato odobrenje za tehnički pregled vozila i datum prestanka važenja odobrenja.

Način vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana i način obavještavanja o izdatim odobrenjima, u smislu stava 3 ovog člana, propisuje Ministarstvo.

Član 255

Stanica za tehnički pregled vozila će privremeno prestati sa obavljanjem tehničkog pregleda vozila kad prestane da ispunjava propisane uslove, o čemu će privredno društvo, najkasnije prvog sljedećeg radnog dana, obavijestiti nadležni organ i Ministarstvo.

Privremeni prestanak rada može trajati najduže tri mjeseca.

O završetku privremenog prestanka rada stanice za tehnički pregled vozila privredno društvo je dužno da obavijesti nadležni organ i Ministarstvo, najkasnije jedan dan prije početka nastavka sa radom.

Član 256

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da obezbijedi da uređaji i oprema pomoću kojih se vrši tehnički pregled vozila budu u ispravnom stanju.

Uređaji koji se koriste za vršenje tehničkog pregleda vozila, a predstavljaju mjerila, moraju ispunjavati uslove uređene propisima iz oblasti metrologije.

Uređaji i oprema za tehnički pregled vozila podliježu obaveznom pregledu, najmanje jednom u šest mjeseci.

Pregled uređaja i opreme iz stava 3 ovog člana obavlja pravno lice koje ispunjava uslove iz člana 247 ovog zakona.

Troškove pregleda uređaja i opreme iz stava 3 ovog člana snosi privredno društvo iz člana 253 stav 1 ovog zakona.

Visinu troškova pregleda uređaja i opreme iz stava 3 ovog člana propisuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Stanica za tehnički pregled vozila tehnički pregled vrši u radno vrijeme, koje mora biti vidno istaknuto u objektu i mora biti prethodno prijavljeno nadležnom organu. Radno vrijeme mora trajati najkraće osam sati u toku radnog dana.

Privredno društvo mora obezbijediti da se tehnički pregled vozila može obaviti tokom cijelog radnog vremena.

Izuzetno, u slučaju vanrednog i kontrolnog tehničkog pregleda vozila, na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj, privredno društvo dužno je da radi i van radnog vremena propisanog stavom 1 ovog člana.

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da u toku radnog vremena omogući jednak pristup svim fizičkim i pravnim licima koja namjeravaju da podvrgnu vozilo provjeri tehničke ispravnosti i za to plate propisanu naknadu.

Član 257

Stanica za tehnički pregled vozila tehnički pregled vrši u radno vrijeme, koje mora biti vidno istaknuto u objektu i mora biti prethodno prijavljeno nadležnom organu. Radno vrijeme mora trajati najkraće osam sati u toku radnog dana.

Privredno društvo mora obezbijediti da se tehnički pregled vozila može obaviti tokom cijelog radnog vremena.

Izuzetno, u slučaju vanrednog i kontrolnog tehničkog pregleda vozila, na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj, privredno društvo dužno je da radi i van radnog vremena propisanog stavom 1 ovog člana.

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da u toku radnog vremena omogući jednak pristup svim fizičkim i pravnim licima koja namjeravaju da podvrgnu vozilo provjeri tehničke ispravnosti i za to plate propisanu naknadu.

Član 258

Stanica za tehnički pregled vozila dužna je da obezbijedi da se tehnički pregled vozila vrši na propisan način i u skladu sa pravilima struke.

Za tehnički ispravna vozila stanica za tehnički pregled vozila sačinjava zapisnik o tehničkom pregledu i ovjerava tehničku ispravnost vozila.

Stanica za tehnički pregled vozila ne smije ovjeriti tehničku ispravnost vozila koje nije tehnički ispravno.

Ako se prilikom tehničkog pregleda vozila utvrdi da su na pregledanom vozilu neispravni uređaji za upravljanje, uređaji za zaustavljanje ili uređaji za pogon na tečni naftni gas i prirodni gas ili drugi uređaji i sistemi na vozilu, u mjeri u kojoj bi to ugrožavalo ostale učesnike u saobraćaju, o tome će se sačiniti zapisnik i upozoriti

vozač da se tim vozilom ne može uključiti u saobraćaj na putu dok se te nepravilnosti ne otklone.

Ukoliko se vozač, u slučaju iz stava 4 ovog člana, uključi u saobraćaj na putu, stanica za tehnički pregled vozila dužna je da o tome u što kraćem roku obavijesti nadležni organ.

Obrazac i sadržaj zapisnika iz st. 2 i 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 259

Stanica za tehnički pregled vozila koja vrši tehnički pregled vozila dužna je da vodi evidenciju i obrađuje podatke o tehničkim pregledima i utvrđenim nepravilnostima na vozilima i da te podatke u elektronskoj formi dostavi Ministarstvu.

Sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 1 ovog člana propisuje Ministarstvo.

Član 260

Odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda prestaje da važi, ako stanica:

1) ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nije podvrgnuto provjeri tehničke ispravnosti;

2) ne koristi uređaje i opremu za kontrolu tehničke ispravnosti vozila koji ispunjavaju uslove iz člana 256 st. 1 i 2 ovog zakona ili koristi uređaje i opremu koji nijesu ispitani u skladu sa članom 256 ovog zakona ili ne ispunjava uslove u pogledu građevinskog objekta;

3) tehnički pregled vozila ne vrši stručno i savjesno, odnosno izvrši ovjeru tehničke ispravnosti vozila na zapisniku o tehničkom pregledu vozila, odnosno izda potvrdu o tehničkoj ispravnosti vozila za vozilo koje nema ispravne uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje i kod kojeg je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od minimalno dozvoljene;

4) dozvoli da tehnički pregled vozila vrši lice koje nema licencu za kontrolora;

5) ne vodi evidenciju iz člana 259 ovog zakona ili je ne vodi na propisan način;

6) u roku od tri mjeseca od privremenog prestanka rada ne ispunji propisane uslove i ne započne sa radom.

Rješenje o prestanku važenja odobrenja iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ.

3. Kontrolori

Član 261

Tehnički pregled vozila može obavljati samo kontrolor koji ima licencu za kontrolora koju izdaje nadležni organ.

Licenca iz stava 1 ovog člana izdaće se licu, ako:

1) ima najmanje četvrti nivo okvira kvalifikacija, podnivo jedan (IV1), iz oblasti mašinstva ili saobraćaja odnosno treći nivo okvira kvalifikacija (III) zanimanje automehaničar;

2) ima vozačku dozvolu najmanje kategorije B;

- 3) ima najmanje tri godine radnog iskustva na istim ili sličnim poslovima u nivou kvalifikacija iz stava 2 tačka 1 ovog člana;
 - 4) ima položen stručni ispit za kontrolora;
 - 5) posljednje tri godine nije pravosnažno osuđivan za krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti ili se za to krivično djelo protiv njega ne vodi krivični postupak.
- Licenca za kontrolora se izdaje sa rokom važenja od tri godine.
Licenca za kontrolora će se produžiti ako je kontrolor:
- 1) prisustvovao obaveznim seminarima unaprjeđenja znanja i vještina;
 - 2) položio ispit provjere znanja.
- Kontrolor vozila ne može, van radnog vremena, obavljati poslove u vezi održavanja, popravki, osiguranja i registracije vozila.
O izdatim licencama nadležni organ vodi evidenciju.
Sadržaj i obrazac licence za kontrolora i način vođenja evidencija o izdatim licencama propisuje Ministarstvo.

Član 262

Obuku kandidata za kontrolora i polaganje stručnog ispita za kontrolora, seminare unaprjeđenja znanja i vještina i provjeru znanja i vještina kontrolora organizuje i sprovodi pravno lice koje je registrovano, licencirano i akreditovano za sprovođenje obrazovanja u drumskom saobraćaju, u skladu sa propisima o obrazovanju.

O položenom stručnom ispitu, odnosno položenom ispitu provjere znanja pravno lice iz stava 1 ovog člana izdaje uvjerenje.

O izdatim uvjerenjima o položenom stručnom ispitu i položenom ispitu provjere znanja kontrolora, pravno lice iz stava 1 ovog člana vodi evidenciju.

Naknadu troškova obuke i polaganja stručnog ispita i ispita provjere znanja iz stava 1 ovog člana plaća kandidat za kontrolora, odnosno kontrolor u iznosu koji utvrđuje Vlada, na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja.

Način organizovanja i sprovođenja stručnog ispita za kontrolora, program obuke, program unaprjeđenja znanja i vještina kontrolora i način organizovanja i sprovođenja provjere znanja i vještina kontrolora, sadržaj i obrazac uvjerenja o položenom stručnom ispitu za kontrolora, sadržaj i obrazac uvjerenja o položenom ispitu provjere znanja i način vođenja evidencija o izdatim uvjerenjima propisuje organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja.

Član 263

Licenca za kontrolora prestaje da važi, ako je kontrolor:

- 1) ovjerio tehničku ispravnost vozila kojem su neispravni uređaji za upravljanje, uređaji za zaustavljanje, uređaji za oslanjanje i vješanje ili kod koga je dubina šare na gazećoj površini pneumatika manja od minimalno dozvoljene;

- 2) ovjerio tehničku ispravnost vozila koje nije podvrgnuto provjeri tehničke ispravnosti;

- 3) u obavljanju svojih poslova izvršio krivično djelo.

Rješenje o prestanku važenja licence iz stava 1 ovog člana donosi nadležni organ.

4. Redovni tehnički pregled

Član 264

Redovni tehnički pregledi su godišnji i šestomjesečni.

Redovnom godišnjem tehničkom pregledu vozilo se podvrgava prije podnošenja zahtjeva za registraciju vozila. Ovaj tehnički pregled se može izvršiti najranije 30 dana prije isteka roka važenja registracije.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, redovni tehnički pregled novoproduzvenih vozila koja se prvi put uključuju u saobraćaj na putu, ne vrši se tri godine od dana prve registracije vozila ako vozilo u tom periodu nije učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi.

Redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu se moraju podvrgavati:

- 1) motorno i priključno vozilo kojim se obavlja javni prevoz putnika;
- 2) motorno i priključno vozilo za prevoz opasnih materija;
- 3) motorno i priključno vozilo koja se koriste za obuku kandidata za vozače;
- 4) motorno vozilo koje ima ugrađene uređaje za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova ili se upotrebljavaju kao vozilo iz čl. 105 i 107 ovog zakona (vozila pod pratnjom i vozila sa prvenstvom prolaza);
- 5) motorno, odnosno priključno vozilo za iznajmljivanje bez vozača (rent-a-car).

Redovni šestomjesečni tehnički pregled se mora obaviti prije isteka roka od šest mjeseci od dana početka važenja saobraćajne dozvole. Redovni šestomjesečni tehnički pregled se može obaviti najranije 15 dana prije isteka ovog roka.

Stanica za tehnički pregled vozila nakon izvršenog redovnog godišnjeg tehničkog pregleda, na kome je konstatovano da je vozilo tehnički ispravno, podnosiocu zahtjeva predaje zapisnik iz člana 258 stav 2 ovog zakona i izdaje potvrdu koja se sačinjava na osnovu tog zapisnika.

Zapisnik i potvrda iz stava 6 ovog člana dostavlja se Ministarstvu u elektronskoj formi.

Na osnovu zapisnika iz člana 258 stav 2 ovog zakona o šestomjesečnom tehničkom pregledu, stanica za tehnički pregled vozila podnosiocu zahtjeva izdaje potvrdu.

Obrazac i sadržaj potvrde iz st. 6 i 8 ovog člana, kao i način dostavljanja zapisnika i potvrde iz stava 7 ovog člana propisuje Ministarstvo.

5. Vanredni tehnički pregled vozila

Član 265

Vanredni tehnički pregled obavlja se nakon popravke i prije puštanja u saobraćaj vozila na kojem su u saobraćajnoj nezgodi ili na drugi način oštećeni vitalni sklopovi i uređaji bitni za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju, odnosno koje nakon toga nije bilo u voznom stanju, kao i vozila koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu.

Stanica za tehnički pregled vozila nakon izvršenog vanrednog tehničkog pregleda, na kojem je konstatovano da je vozilo tehnički ispravno, podnosiocu zahtjeva predaje zapisnik iz člana 258 stav 2 ovog zakona.

6. Kontrolni tehnički pregled vozila

Član 266

Kontrolni tehnički pregled se vrši po nalogu ovlaštenog policijskog službenika, odnosno inspektora za drumski saobraćaj, radi kontrole tehničke ispravnosti vozila, za koje se osnovano sumnja da je tehnički neispravno ili da su mu zapisnik o tehničkom pregledu vozila ili potvrda o izvršenom redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu ovjereni, a da nije bilo na tehničkom pregledu ili da tehnički pregled vozila nije obavljen u skladu sa ovim zakonom.

Na kontrolni tehnički pregled može se uputiti samo vozilo koje je u voznom stanju, odnosno vozilo kod kojeg u saobraćajnoj nezgodi nije došlo do mehaničkih oštećenja uređaja i sklopova od posebnog značaja za bezbjedno upravljanje vozilom.

Stanica za tehnički pregled vozila, nakon izvršenog kontrolnog tehničkog pregleda, licu iz stava 1 ovog člana dostavlja zapisnik iz člana 258 ovog zakona.

7. Troškovi tehničkog pregleda vozila

Član 267

Troškove redovnog, vanrednog i kontrolnog tehničkog pregleda snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila.

Izuzetno, vlasnik, odnosno korisnik vozila ne plaća naknadu za kontrolni tehnički pregled vozila ako je vozilo od strane policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj upućeno na kontrolni tehnički pregled, na kojem je konstatovano da je vozilo tehnički ispravno.

U slučaju iz stava 2 ovog člana naknadu za kontrolni tehnički pregled vozila plaća organ čije je službeno lice naložilo kontrolni tehnički pregled.

Naknadu troškova naplaćuje stanica za tehnički pregled vozila koja obavlja tehnički pregled u skladu sa aktom iz stava 5 ovog člana.

Visinu troškova iz stava 1 ovog člana, prema vrsti vozila, propisuje Vlada, na predlog Ministarstva.

XIII. REGISTRACIJA MOTORNIH I PRIKLJUČNIH VOZILA

Član 268

Vozila na motorni pogon i priključna vozila koja učestvuju u saobraćaju na putu moraju biti registrovana.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ne moraju se registrovati:

- 1) vozila koja su prepravljena ili popravljena, kojima se obavlja probna vožnja radi ispitivanja ili prikazivanja svojstva;
- 2) novoprodukcijena vozila koja se kreću od proizvođača do skladišta;
- 3) vozila koja se kreću od mjesta preuzimanja kao neregistrovana do mjesta u kome će biti registrovana;
- 4) radi sprovođenja propisanog carinskog postupka;
- 5) lake prikolice.

Za vozila iz stava 2 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog člana izdaju se tablice za privremeno označavanje (u daljem tekstu: probne tablice) i potvrda o njihovom korišćenju sa rokom važenja do 15 dana.

Kad u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje je označeno probnim tablicama, vozač je dužan da kod sebe ima potvrdu iz stava 3 ovog člana i da je pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika.

Član 269

Vozilo se registruje na ime vlasnika vozila.

Ako je vozilo svojina više lica, registruje se na ime jednog od vlasnika, u skladu sa njihovim sporazumom.

Ako je vozilo predmet ugovora o finansijskom lizingu, registracija vozila vrši se prema mjestu prebivališta ili boravišta, odnosno sjedišta pravnog lica ili njegove organizacione jedinice, korisnika lizinga.

Registraciju vozila vrši Ministarstvo, i to:

- za fizičko lice prema mjestu prebivališta, privremenog boravka ili stalnog nastanjenja stranca, mjestu boravka lica sa priznatim statusom izbjeglice u Crnoj Gori,
- za pravno lice prema sjedištu pravnog lica ili njegove organizacione jedinice u Crnoj Gori.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, registraciju vozila Vojske Crne Gore vrši organ državne uprave nadležan za poslove odbrane.

Član 270

Vozilo se može registrovati, ako:

1) postoji dokaz o vlasništvu vozila, ako se vozilo prvi put registruje ili prilikom promjene vlasništva;

2) postoji dokaz o tehničkoj ispravnosti, osim za novoprodukcijna vozila koja se prvi put uključuju u saobraćaj tri godine od dana prve registracije vozila ako vozilo u tom periodu nije učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi, i ako ima dokaz u smislu člana 244 ovog zakona, prilikom prve registracije;

3) postoji dokaz o obaveznom osiguranju;

4) postoji dokaz o izvršenim uplatama za poreske obaveze za vozilo koje se registruje, odnosno carinske obaveze za vozilo koje se prvi put registruje, izvršenim uplatama za obrazac i taksu i drugim propisanim obavezama;

5) se vlasnik vozila, odnosno korisnik lizinga ne nalazi u registru novčanih kazni kao osuđeni, odnosno kažnjeni za prekršaj iz oblasti bezbjednosti saobraćaja, koji se vodi u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji iz oblasti bezbjednosti saobraćaja.

5a) postoji dokaz o izvršenoj uplati naknade za korišćenje radijskih prijemnika u vozilu.

Za registrovano vozilo vlasniku, odnosno korisniku lizinga vozila Ministarstvo izdaje saobraćajnu dozvolu i registarske tablice za vozila iz člana 274 stav 1 tačka 1 ovog zakona.

Saobraćajna dozvola izdaje se sa rokom važenja od jedne godine, osim za vozila iz člana 276 ovog zakona.

Na zahtjev lica iz stava 2 ovog člana, saobraćajna dozvola za registrovano vozilo može se izdati i sa kraćim rokom važenja, ali ne kraćim od tri mjeseca.

Vlasnik vozila, odnosno korisnik lizinga vozila nadoknađuju cijenu obrasca saobraćajne dozvole i registarske tablice.

Član 270a

Svaki vlasnik vozila u Crnoj Gori koji ima ugrađen radijski prijemnik, obavezan je da prilikom registracije vozila plati naknadu za korišćenje radijskih prijemnika u iznosu od dva eura.

Naknada iz stava 1 ovog člana uplaćuje se na žiro-račun Agencije za elektronske medije i pripada:

- 95% fondu Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima;
- 5% Agenciji.

Raspodjelu sredstava iz fonda Agencije za pomoć komercijalnim radio emiterima vrši Savjet Agencije za elektronske medije svakih šest mjeseci, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa posebnim aktom.

Od plaćanja naknade za korišćenje radijskih prijemnika oslobođeni su:

- 1) ustanove za brigu o djeci, škole, bolnice i domovi zdravlja, domovi za stara lica, domovi penzionera, nevladine organizacije koje se bave zaštitom osoba sa invaliditetom;
- 2) diplomatsko-konzularna predstavništva.

Savjet je dužan da Izvještaj o raspodjeli sredstava objavi na svom portalu u roku od 15 dana od dana raspodjele sredstava.

Član 271

Zahtjev za registraciju vozila vlasnik, odnosno korisnik lizinga vozila podnosi Ministarstvu, na propisanom obrascu, lično ili preko stanice za tehnički pregled koju može da ovlasti da u njegovo ime preuzme saobraćajnu dozvolu i registarske tablice.

O podnijetom zahtjevu za registraciju vozila Ministarstvo izdaje potvrdu sa kojom vozač može upravljati vozilom, ali ne duže od 30 dana od dana izdavanja.

Vlasnik vozila koji ne podnese zahtjev za registraciju vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja registracije dužan je da registarske tablice ukloni sa vozila.

Član 272

Saobraćajna dozvola izdaje se na propisanom obrascu, u skladu sa ovim zakonom.

Obrazac iz stava 1 ovog člana sadrži Grb Crne Gore, naziv "Crna Gora", naziv "Saobraćajna dozvola", zaštitne elemente i rubrike za unos ličnih i drugih podataka.

Podaci iz stava 2 ovog člana su: registarska oznaka vozila, datum prve registracije, datum registracije, datum prestanka važenja registracije, prezime i ime, odnosno naziv vlasnika ili korisnika lizinga, prebivalište ili boravište, odnosno sjedište vlasnika odnosno korisnika lizinga, marka, tip/model, vrsta i komercijalni opis vozila, broj šasije, dozvoljena nosivost, masa praznog vozila, broj osovina, zapremina/snaga motora, vrsta goriva, boja vozila, broj mjesta za sjedenje/stajanje, godina proizvodnje vozila, broj saobraćajne dozvole i naziv organa koji je izdao.

Obrazac saobraćajne dozvole štampa se na crnogorskom i engleskom jeziku, a popunjava na crnogorskom jeziku latiničnim pismom.

Lično ime crnogorskog državljanina u saobraćajnoj dozvoli upisuje se na jeziku i pismu na kojem je upisano u matični registar rođenih, za stranca na jeziku i pismu na kojem je upisano u registar stranaca sa privremenim boravkom i stalnim nastanjenjem, a za lice sa priznatim statusom izbjeglice na jeziku i pismu na kojem je upisano u registar lica sa priznatim statusom izbjeglice.

Vlasnik vozila, odnosno korisnik lizinga dužan je da u roku od 15 dana prijavi Ministarstvu promjenu bilo kog podatka koji je upisan u saobraćajnoj dozvoli.

Član 273

- brisan -

Član 274

Za vozila koja se registruju izdaje se jedna od sljedećih vrsta registarskih tablica prema vrsti vozila, i to za:

- 1) motorno vozilo, osim za motocikl, moped, laki i teški tricikl, laki četvorocikl, traktor, radnu mašinu i motokultivator;
- 2) motocikl, teški tricikl;
- 3) moped, laki tricikl i laki četvorocikl;
- 4) motokultivator;
- 5) traktor i radnu mašinu;
- 6) priključno vozilo;
- 7) priključno vozilo za traktor;
- 8) motorno i priključno vozilo diplomatsko-konzularnih predstavništava i misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i njihovog osoblja;
- 9) motorno i priključno vozilo Vojske Crne Gore;
- 10) privremeno registrovano motorno i priključno vozilo;
- 11) privremeno registrovano vozilo koje se odvozi iz Crne Gore;
- 12) motorno i priključno policijsko vozilo;
- 13) motorno i priključno vozilo koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija (dužina, širina, visina), odnosno čija je najveća dozvoljena masa veća od dozvoljene, odnosno čije osovinsko opterećenje sopstvene mase je veće od dozvoljenog opterećenja.

Registarske tablice iz stava 1 ovog člana sadrže oznaku Crne Gore - MNE, osim registarskih tablica iz tačke 11, oznaku registarskog područja, osim vozila iz tač. 9 i 12, koje umjesto oznake registarskog područja sadrže oznaku V ili P, Grb Crne Gore, osim registarskih tablica iz tačke 8 i ličnu oznaku vozila.

Registarske tablice za vozilo iz stava 1 tačka 13 ovog člana su crvene boje.

Registarske tablice za traktor, priključno vozilo za traktor i za motokultivator sa priključnim vozilom su zelene boje, a ostale registarske tablice su bijele boje.

Član 275

Registarsku oznaku vozila određuje Ministarstvo prema registarskom području.
Registarska oznaka vozila obuhvata oznaku registarskog područja i ličnu oznaku vozila.

Član 276

Za traktor, radnu mašinu, motokultivator sa priključnim vozilom, moped, kao i priključno vozilo za traktor saobraćajna dozvola se izdaje sa rokom važenja od pet godina i registarske tablice.

Vozač vozila iz stava 1 ovog člana, kad učestvuje u saobraćaju, dužan je da kod sebe ima važeću saobraćajnu dozvolu i važeću polis obaveznog osiguranja i da je pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika.

Član 277

Motorno vozilo u saobraćaju, traktor i radna mašina, osim motocikla, moraju imati po dvije tablice.

Motocikl, moped, priključno vozilo, priključno vozilo koje vuče traktor ili motokultivator sa priključnim vozilom imaju po jednu tablicu.

Registarske tablice na vozilu moraju da budu postavljene tako da se dobro vide i budu čitljive.

Lake prikolice koje se ne registruju mogu u saobraćaju na putu da učestvuju ako su tehnički ispravne i ako na svojoj zadnjoj strani imaju registarsku tablicu vučnog vozila.

Član 278

Izradu i nabavku saobraćajne dozvole, nabavku i personalizaciju registarske tablice, Ministarstvo može povjeriti pravnom licu, u skladu sa propisima kojima se uređuju javne nabavke.

U slučaju iz stava 1 ovog člana, ugovorom se uređuje pravo Ministarstva da pregleda i kontroliše postupak izrade, skladištenja i isporuke.

Član 279

Registrovano vozilo mora u saobraćaju na putu da nosi registarske tablice koje su izdate za to vozilo i čija je registarska oznaka upisana u saobraćajnu dozvolu.

U slučaju gubitka ili nestanka registarske tablice vlasnik, odnosno korisnik ili vozač je dužan da o tome odmah obavijesti Ministarstvo ili nadležni organ.

Član 280

U saobraćaju na putu može da učestvuje vozilo na motorni pogon i priključno vozilo samo za vrijeme važenja saobraćajne dozvole izdate za to vozilo.

Kad upravlja vozilom vozač mora da ima kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu izdatu za to vozilo i dužan je da je pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika.

Vlasnik vozila, odnosno vozač kome je vozilo povjereno na upravljanje ne smije dati na upravljanje drugom licu vozilo koje nije registrovano, kao ni vozilo kojem je isteklo vrijeme važenja saobraćajne dozvole izdate za to vozilo.

Član 281

Ne može se registrovati vozilo koje je znatno oštećeno ili rashodovano ili iz drugih razloga prepravljeno, dok se ne podvrgne ispitivanju u skladu sa članom 247 stav 1 ovog zakona.

Član 282

Vozila diplomatskih i konzularnih predstavništava, misija stranih država i predstavništava međunarodnih organizacija u Crnoj Gori i njihovog osoblja, stranih trgovinskih, kulturnih i drugih predstavništava, stranih dopisništava i stalnih stranih dopisnika, vozila stranaca kojima je izdato odobrenje za privremeni boravak duže od šest mjeseci ili stalno nastanjenje, lica kojima je priznat status izbjeglice u Crnoj Gori, kao i vozila crnogorskih državljana koji se vrate iz inostranstva, odnosno dođu u Crnu Goru da u njoj stalno ostanu, mogu da učestvuju u saobraćaju na putu samo ako su registrovana u Crnoj Gori.

Član 283

Vozila registrovana u drugoj državi mogu da učestvuju u saobraćaju na teritoriji Crne Gore samo ako imaju važeću saobraćajnu dozvolu i registarske tablice koje je izdao nadležni organ zemlje u kojoj je vozilo registrovano i međunarodnu oznaku zemlje registracije i ako ispunjavaju ekološke zahtjeve u pogledu dozvoljene emisije izduvnih gasova i buke.

Strano priključno vozilo koje ne podliježe obavezi registracije mora na svojoj zadnjoj strani imati registarsku tablicu sa ponovljenim registarskim brojem vučnog vozila.

Član 284

Vozila koja su privremeno uvezena iz druge države ili proizvedena u Crnoj Gori, radi izvoza u treću državu, koja se koriste na osnovu ugovora o poslovnoj saradnji ili ugovora o zakupu zaključenog između domaćeg i stranog prevoznika, kao i radi učešća na sajmovima i sportskim takmičenjima, privremeno se registruju.

U saobraćaju ne može učestvovati vozilo sa stranim registarskim tablicama na kojima oznake i broj nijesu u skladu sa odredbama potvrđenih međunarodnih ugovora. Takvo vozilo mora se privremeno registrovati i označiti registarskim tablicama za vozila koja se odvoze iz Crne Gore.

Privremena registracija vozila iz st. 1 i 2 ovog člana vrši se na vrijeme do jedne godine, prema odobrenju nadležnog carinskog organa o privremenom uvozu.

Starodobno vozilo (oldtajmer) i vozilo koje nije prvenstveno namijenjeno za učestvovanje u saobraćaju na putu privremeno se registruje, na zahtjev vlasnika ili

korisnika, na kraći period, radi učešća na sajmovima, izložbama i drugim sličnim manifestacijama.

Član 285

Za privremeno registrovano vozilo iz člana 284 ovog zakona izdaju se saobraćajna dozvola i registarske tablice za privremeno registrovano vozilo.

Kad upravlja privremeno registrovanim vozilom vozač je dužan da kod sebe ima važeću saobraćajnu dozvolu i da je pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika.

Član 286

Vozilom registrovanim u drugoj državi na putevima u Crnoj Gori ne može upravljati lice koje ima prebivalište u Crnoj Gori.

Izuzetno, vozilom registrovanim u drugoj državi može upravljati lice koje ima prebivalište u Crnoj Gori, ukoliko ima odobren boravak u toj državi duži od šest mjeseci ili lice koje upravlja rent-a-car vozilom.

Član 287

O podnijetim zahtjevima za registraciju vozila, registrovanim vozilima, izdatim saobraćajnim dozvolama i registarskim tablicama evidenciju vodi Ministarstvo, u elektronskoj formi.

Evidencija iz stava 1 ovog člana sadrži: registarsku oznaku vozila, datum registracije, datum važenja, broj polise osiguranja, broj saobraćajne dozvole, prezime i ime, prebivalište ili boravište, odnosno naziv i sjedište vlasnika ili korisnika vozila, matični broj ili poreski identifikacioni broj, organ koji je dozvolu izdao, vrstu vozila, broj šasije vozila, boju, marku, tip, godinu proizvodnje, kao i podatke o vlasništvu vozila, carinskoj deklaraciji, dokaz o izvršenom redovnom tehničkom pregledu i o uplaćenim naknadama za obrazac i taksu i drugim obavezama.

Član 288

Organi državne uprave mogu koristiti podatke iz evidencije iz člana 287 ovog zakona za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti, a policija u vršenju zakonom utvrđenih policijskih poslova.

Podaci iz evidencije mogu se koristiti za statističke, naučne, istraživačke i druge namjene, bez oznake identiteta vozila i njihovih vlasnika.

Podatke iz evidencije, u skladu sa propisima, uz naknadu, mogu koristiti osiguravajuća društva, stanice za tehnički pregled vozila i drugi korisnici za obavljanje poslova.

Visinu naknade iz stava 3 ovog člana propisuje Vlada na predlog Ministarstva.

Član 289

Obrazac saobraćajne dozvole, oblik, izgled i bliži sadržaj registarskih tablica, cijenu obrasca saobraćajne dozvole i registarske tablice, bliži način registracije, registarska

područja za vozila, način određivanja registarske oznake vozila, kao i način postavljanja registarske tablice propisuje Ministarstvo.

Uslove i način registracije vozila Vojske Crne Gore, sadržinu i način vođenja evidencije tih vozila, način postavljanja registarskih tablica i sadržaj i obrazac saobraćajne dozvole za ta vozila, kao i način i uslove za izdavanje saobraćajne dozvole propisuje organ državne uprave nadležan za poslove odbrane.

XIV. POSEBNE MJERE I OVLAŠĆENJA

1. Isključenje vozača iz saobraćaja

Član 290

Pored slučajeva iz člana 202 stav 1 ovog zakona, ovlašćeni policijski službenik će privremeno isključiti vozača iz saobraćaja i u slučaju ako:

1) upravlja vozilom u saobraćaju pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,3 g/kg do 0,5 g/kg;

2) je u takvom psihofizičkom stanju (umor, stres, bolest) da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom;

3) ne poštuje ograničenja koja su određena u skladu sa ovim zakonom;

4) nema vozačku dozvolu za kategoriju vozila kojim upravlja, odnosno ako upravlja vozilom nakon isteka roka važenja vozačke dozvole ili kod sebe nema vozačku dozvolu ili ima vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li ima pravo na upravljanje tim vozilom;

5) koristi stranu vozačku dozvolu iz čijeg sadržaja se ne može utvrditi da li vozač ima pravo na upravljanje tim vozilom;

6) upravlja vozilom za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom ili za vrijeme dok mu je privremeno oduzeta vozačka dozvola;

7) je zatečen da upravlja vozilom u saobraćaju za vrijeme trajanja isključenja;

8) upravlja vozilom kategorije AM, A1, A2 i A, a pri tome ne koristi zaštitnu kacigu u skladu sa ovim zakonom.

Isključenje vozača i instruktora vožnje se sprovodi na osnovu naredbe.

Isključenje vozača iz saobraćaja traje do prestanka razloga za isključenje.

Ovlašćeni policijski službenik koji zatekne vozača da upravlja ili pokuša da upravlja vozilom nakon što je isključen iz saobraćaja na putu, ponovo će ga isključiti iz saobraćaja i izdati naredbu za premještanje vozila u skladu sa članom 293 ovog zakona.

2. Utvrđivanje prisustva alkohola i/ili psihoaktivnih supstanci kod učesnika u saobraćaju

Član 291

Ovlašćeni policijski službenik može, radi provjere prisustva alkohola u organizmu ili postojanja znakova alkoholne poremećenosti, odnosno da li se nalazi pod dejstvom opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci vozača ili instruktora vožnje da

podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata za mjerenje alkoholisanosti (alkometar i dr.), odnosno pomoću odgovarajućih sredstava i metoda za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci (test za utvrđivanje prisustva psihoaktivnih supstanci).

Vozač ili instruktor vožnje je dužan da, bez odlaganja, postupi po nalogu ovlaštenog policijskog službenika i omogućiti vršenje ispitivanja u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Ukoliko se, iz očigledno opravdanih razloga, ne može izvršiti ispitivanje iz stava 1 ovog člana, policijski službenik može vozača ili instruktora vožnje da dovede radi stručnog pregleda u odgovarajuću zdravstvenu ustanovu. Vozač, odnosno instruktor vožnje dužan je da se podvrgne takvom pregledu.

Kod vozača ili instruktora vožnje koji poriče da se nalazi pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci ili koji poriče da je pod dejstvom alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci čije je prisustvo u organizmu utvrđeno u skladu sa stavom 1 ovog člana, odnosno odbije da potpiše zapisnik o alkotestiranju ili drugoj vrsti ispitivanja, izvršiće se analiza krvi i urina, osim ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice po njegovo zdravlje.

Ako je sprovedenim ispitivanjem, u smislu ovog člana, utvrđeno da vozač ili instruktor vožnje u organizmu ima alkohola, opojnih droga ili drugih psihoaktivnih supstanci, troškove ispitivanja snosi vozač, odnosno instruktor vožnje koji je podvrgnut ispitivanju.

Odredbe ovog člana primjenjuju se i na vozače tramvaja, kandidata za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita i člana komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita.

Član 292

Stručni pregled iz člana 291 stav 3 ovog zakona obuhvata zdravstveni pregled kojim se utvrđuju znaci poremećenosti u ponašanju koji mogu da prouzrokuju nebezbedno postupanje u saobraćaju i analizu krvi, urina i drugih tjelesnih tečnosti radi utvrđivanja prisustva alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih supstanci.

Kad zbog zdravstvenog stanja ili drugih objektivnih razloga ne može da se obavi kompletan stručni pregled iz stava 1 ovog člana, obaviće se dio pregleda koji je moguće obaviti.

O izvršenom zdravstvenom pregledu zdravstvena ustanova dužna je da odmah da pisano mišljenje i nalaz, a krv i urin da preda ovlaštenom policijskom službeniku koji je dužan da ih odnese u najbližu zdravstvenu ustanovu, odnosno laboratoriju gdje se može izvršiti analiza, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti.

O rezultatima izvršene analize iz stava 1 ovog člana zdravstvena ustanova, odnosno laboratorija dužna je da, najkasnije u roku od tri dana, da pisani nalaz.

3. Premještanje vozila

Član 293

Ako je vozilo parkirano na mjestima iz člana 60 stav 1 ovog zakona, ako vozač ne ukloni vozilo sa kolovoza u slučaju iz člana 57 ovog zakona, ako vozilo parkira

suprotno članu 58 ovog zakona i u drugim slučajevima kad je vozilo parkirano na mjestu na kojem, u smislu ovog zakona, ugrožava bezbjednost saobraćaja ili ometa normalni tok saobraćaja, kao i u slučaju isključenja vozača u skladu sa članom 290 stav 4 ovog zakona i isključenja vozila u skladu sa članom 301 stav 4 ovog zakona, ovlašćeni policijski službenik će narediti da se vozilo premjesti na drugo mjesto.

Član 294

Ako vozač ili vlasnik vozila u slučajevima iz člana 293 ovog zakona nije prisutan ili ne postupi po naređenju ovlašćenog policijskog službenika, premještanje vozila na drugo mjesto izvršiće se specijalnim motornim vozilom za tu namjenu ili na drugi način.

Ako se u slučaju iz stava 1 ovog člana vozač pojavi i prihvati da ukloni vozilo, premještanje vozila će se prekinuti.

O preduzetim i izvršenim radnjama prilikom premještanja vozila i prekidu premještanja iz st. 1 i 2 ovog člana ovlašćeni policijski službenik sačinjava zapisnik.

Troškove premještanja vozila iz stava 1 ovog člana, odnosno troškove preduzetih radnji premještanja vozila u slučaju iz stava 2 ovog člana, snosi vozač ili vlasnik vozila.

Visinu naknade troškova za premještanje vozila iz stava 4 ovog člana utvrđuje Vlada, na predlog Ministarstva.

Član 295

Premještanje vozila u skladu sa članom 294 ovog zakona vrši nadležni organ.

Poslovi iz stava 1 ovog člana mogu se povjeriti opštini u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

Za obavljanje poslova premještanja vozila nadležni organ, odnosno opština mogu zaključiti ugovor sa privrednim društvom ili preduzetnikom koji su registrovani za obavljanje ovih poslova i ispunjavaju uslove u pogledu kadra, opreme, bezbjednosno-tehničkih uslova i prostora za premještanje i čuvanje vozila.

Nadležni organ, opština, privredno društvo, odnosno preduzetnik iz stava 3 ovog člana vode evidenciju o premještenim vozilima i preduzetim radnjama na premještanju vozila.

Nadležni organ, opština, privredno društvo, odnosno preduzetnik iz stava 3 ovog člana su odgovorni za sve nastale štete od započinjanja premještanja do preuzimanja vozila od strane vozača ili vlasnika, odnosno korisnika vozila.

Bliže uslove koje mora da ispunjava privredno društvo, odnosno preduzetnik iz stava 3 ovog člana način premještanja i čuvanja vozila, način prekida premještanja vozila u slučaju iz člana 294 stav 2 ovog člana, sadržaj i način vođenja evidencije iz stava 4 ovog člana propisuje Ministarstvo.

4. Lišavanje slobode vozača i instruktora vožnje

Član 296

Ovlašćeni policijski službenik će, u skladu sa zakonom kojim se uređuju prekršaji, lišiti slobode vozača, mladog vozača, vozača početnika ili instruktora vožnje:

- 1) kod koga je utvrđeno prisustvo alkohola u organizmu u koncentraciji većoj od 1 g/kg;
- 2) koji je pod dejstvom psihoaktivnih supstanci;
- 3) koji odbije da se podvrgne ispitivanju na prisustvo alkohola, droge ili drugih psihoaktivnih supstanci;
- 4) koji ne zaustavi vozilo na propisani znak ovlašćenog policijskog službenika u namjeri da izbjegne podvrgavanje kontroli.

5. Oduzimanje strane vozačke dozvole

Član 297

Ukoliko se u kontroli saobraćaja zatekne vozač koji, pored vozačke dozvole izdate u skladu sa ovim zakonom, posjeduje i stranu vozačku dozvolu, ovlašćeni policijski službenik će na licu mjesta oduzeti stranu vozačku dozvolu.

Oduzeta vozačka dozvola će biti dostavljena Ministarstvu radi vraćanja organu koji je oduzetu vozačku dozvolu izdao.

6. Snimanje saobraćaja i učesnika u saobraćaju korišćenjem odgovarajućih sredstava

Član 298

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja i nadležni organ ovlašćeni su za snimanje saobraćaja, radi dokazivanja da je učinjen saobraćajni prekršaj, ponašanja učesnika u saobraćaju, praćenja bezbjednosti i protočnosti saobraćaja.

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja može, uz prethodno pribavljenu saglasnost nadležnog organa, ovlastiti upravljača puta, javno preduzeće ili ustanovu da vrši snimanje saobraćaja u skladu sa stavom 1 ovog člana.

Radi otkrivanja i dokazivanja saobraćajnog prekršaja, ovlašćeni policijski službenici mogu koristiti vozila sa ili bez spoljnih obelježja policije, sa ugrađenim uređajima za snimanje saobraćaja (vozilo - presretač).

Na vozilo iz stava 3 ovog člana, za vrijeme dok vrši poslove otkrivanja i dokazivanja saobraćajnih prekršaja, ne primjenjuju se odredbe ovog zakona o ograničenju brzine, propuštanju pješaka, zabrani presijecanja kolone pješaka, zabrani preticanja i obilaženja vozila i zabrani korišćenja uređaja za komunikaciju, pod uslovom da ne ugrožava bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju.

Bliži način upotrebe sredstava za snimanje i njihove tehničke karakteristike propisuje organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

7. Upućivanje vozila na kontrolni tehnički pregled, odnosno radi mjerenja osovinskog opterećenja, odnosno ukupne mase

Član 299

Prilikom upućivanja vozila na kontrolni tehnički pregled u slučajevima propisanim ovim zakonom, ovlašćeno lice iz člana 266 ovog zakona određuje stanicu za tehnički pregled u kojoj će se izvršiti kontrolni tehnički pregled, vodeći računa o vrsti vozila i sadržaju odobrenja koje se odnosi na tu stanicu, a naročito o udaljenosti objekta u kojem se vrši tehnički pregled.

Vozač je dužan da, bez odlaganja, postupi po nalogu ovlašćenog lica i omogući vršenje kontrolnog tehničkog pregleda.

Stanica za tehnički pregled vozila iz stava 1 ovog člana dužna je da, bez odlaganja, izvrši kontrolni tehnički pregled vozila.

Ovlašćeno lice mora prisustvovati vršenju kontrolnog tehničkog pregleda radi preduzimanja odgovarajućih mjera i radnji, u slučaju ako se na tom pregledu utvrdi da je vozilo tehnički neispravno.

Član 300

Ovlašćeni policijski službenik, odnosno inspektor za državne puteve, kad posumnja da vozilo ne ispunjava propisane uslove u pogledu osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila, izvršiće, odnosno narediće da se izvrše mjerenja ovih karakteristika vozila.

Ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana određuje gdje će se mjerenje izvršiti, vodeći računa o mjernom opsegu uređaja za mjerenje i očekivanim vrijednostima mjerenja.

Vozač je dužan da, bez odlaganja, postupi po nalogu ovlašćenog lica iz stava 1 ovog člana i omogući mjerenja.

Ovlašćeno lice iz stava 1 ovog člana mora prisustvovati mjerenju radi preduzimanja odgovarajućih mjera i radnji u slučaju ako se mjerenjem utvrdi da vozilo ne ispunjava propisane uslove u pogledu osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila.

Troškove mjerenja, u slučaju kad se mjerenjem utvrdi da vozilo ne ispunjava propisane uslove iz stava 1 ovog člana, snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila, a u slučaju kad se mjerenjem utvrdi da vozilo ispunjava uslove, organ čije je ovlašćeno lice naložilo mjerenje.

8. Isključenje vozila iz saobraćaja

Član 301

Ovlašćeni policijski službenik će isključiti iz saobraćaja vozilo:

1) kod kojeg je tehnički neispravan uređaj za upravljanje ili uređaj za zaustavljanje, odnosno kod kojeg su u tolikoj mjeri tehnički neispravni i drugi uređaji i oprema da mogu ugroziti bezbjednost saobraćaja i životnu sredinu;

2) koje nema ugrađen tahograf ili kojem je tahograf neispravan ili isključen, a mora imati tahograf u skladu sa zakonom;

3) koje ima nepropisno smješten, obilježen ili pričvršćen teret;

4) koje je opterećeno preko svoje nosivosti za više od 5%;

5) ako ne obavlja vanredni prevoz u skladu sa uslovima navedenim u odobrenju o vanrednom prevozu;

6) kojim se vrši probna vožnja suprotno uslovima datim u dozvoli;

7) koje se vuče na nepropisan način;

8) koje ne ispunjava uslove u pogledu dimenzija, najveće dozvoljene ukupne mase ili osovinskog opterećenja, odnosno koje sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije (dužina, širina i visina) za pojedine vrste vozila, odnosno koje u tim slučajevima ne posjeduje dozvolu za vanredni prevoz;

9) koje ima, suprotno odredbama ovog zakona, ugrađene uređaje za davanje posebnih svjetlosnih i zvučnih znakova;

10) koje nije registrovano ili mu je istekao rok važenja saobraćajne dozvole, odnosno rok važenja probnih tablica;

11) koje je umjesto registarskim tablicama označeno nepropisnim tablicama ili registarskim tablicama čiji je sadržaj ili izgled izmijenjen;

12) kojim se obavlja probna vožnja bez dozvole;

13) koje je registrovano u drugoj državi, a nije osigurano u skladu sa propisima Crne Gore o obaveznom osiguranju vozila;

14) koje nije podvrgnuto kontrolnom tehničkom pregledu na koji je upućeno;

15) koje nije podvrgnuto mjerenju osovinskog opterećenja, odnosno ukupne mase na koje je upućeno;

16) koje je pojedinačno proizvedeno ili prepravljeno, a nije izvršeno ispitivanje i izdato uverenje o ispitivanju;

17) kojim se vrši prevoz većeg broja putnika od broja predviđenog u saobraćajnoj dozvoli;

18) koje nije podvrgnuto redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu u skladu sa članom 264 ovog zakona.

Troškove smještaja putnika i obezbjeđenja vozila i tereta snosi vlasnik, odnosno korisnik vozila koje je isključeno iz saobraćaja.

Ovlašćeni policijski službenik isključice iz saobraćaja prevozno sredstvo koje ovim zakonom nije određeno kao vozilo, a kreće se po putu.

Ovlašćeni policijski službenik koji zatekne vozača da upravlja ili pokuša da upravlja vozilom koje je isključeno iz saobraćaja ponovo će vozilo isključiti iz saobraćaja i dati nalog za premještanje vozila u skladu sa članom 293 ovog zakona.

Član 302

Ovlašćeni policijski službenik će narediti vozaču koji se kreće vozilom na putu na kojem kretanje te vrste vozila, odnosno tom vozilu nije dozvoljeno da, bez odlaganja, najkraćim putem napusti taj put.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja.

Ako vozilo ugrožava ili ometa bezbjednost saobraćaja ili se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mjera radi obezbjeđenja javnog reda i mira i bezbjednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili opasnosti za imovinu, odnosno životnu sredinu, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti mjere da se vozilo premjesti.

Član 303

Ovlašćeni policijski službenik će vozaču koji prilikom kretanja po putu ili dijelu puta na kojem se nalaze snijeg ili poledica ne koristi zimsku opremu narediti da tu opremu upotrijebi.

Ukoliko vozač ne postupi po naredbi iz stava 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će isključiti vozilo iz saobraćaja.

Član 304

Isključivanje vozila iz saobraćaja, odnosno otklanjanje razloga za isključenje vrši se na mjestu i na način da se ne ometa saobraćaj, odnosno ne ugrožava bezbjednost saobraćaja.

Ako je razlog za isključenje vozila iz saobraćaja nastao na dijelu puta gdje nije moguće isključenje izvršiti u skladu sa stavom 1 ovog člana, ovlašćeni policijski službenik će narediti vozaču da odveze vozilo do najbližeg mjesta gdje je to moguće, pod nadzorom ovlašćenog policijskog službenika.

Isključenje vozila iz saobraćaja traje do prestanka razloga za isključenje.

Kad je vozilo isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu, vanredni tehnički pregled se, po pravilu, obavlja u privrednom društvu za tehnički pregled vozila u kojem je izvršen kontrolni tehnički pregled. Izuzetno, nadležni organ može dozvoliti da se vanredni tehnički pregled izvrši i u drugom privrednom društvu ovlašćenom za vršenje tehničkog pregleda, kad je to zbog okolnosti slučaja cjelishodno, odnosno opravdano.

Ovlašćeni policijski službenik koji isključi vozilo u slučaju iz člana 301 stav 1 tačka 10 ovog zakona, oduzeće registarske tablice, koje je vozač dužan da mu preda, o čemu vozaču izdaje potvrdu o oduzimanju registarskih tablica.

Ako vozač ne izvrši naredbu iz stava 5 ovog člana, policijski službenik će angažovati stručno lice da o trošku vozača skine registarske tablice.

Ako vlasnik ili korisnik vozila ne registruje vozilo, nakon isteka roka od 30 dana od dana oduzimanja registarske tablica, nadležni organ će oduzete registarske tablice vratiti Ministarstvu.

Ako isključeno vozilo ugrožava ili ometa bezbjednost saobraćaja ili se radi o preduzimanju izuzetno hitnih mjera radi obezbjeđenja javnog reda i bezbjednosti ili radi otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovine, odnosno životne sredine, a vozač odbije ili nije u mogućnosti da ukloni vozilo, ovlašćeni policijski službenik će preduzeti mjere da se vozilo premjesti.

O vozilima isključenim iz saobraćaja i oduzetim registarskim tablicama nadležni organ vodi evidencije.

Član 305

Ovlašćeni policijski službenik može, do 30 minuta, privremeno da zabrani kretanje vozila ili grupe vozila iza kojih se, zbog spore vožnje, stvorila kolona vozila.

Vozač, odnosno vozači vozila iz stava 1 ovog člana dužni su da postupe po naredbi ovlašćenog policijskog službenika.

Vozila iz stava 1 ovog člana moraju biti zaustavljena na mjestu gdje ne ugrožavaju i ne ometaju odvijanje saobraćaja na putu, a po pravilu van kolovoza.

9. Otklanjanje, odnosno sprječavanje nastanka opasnosti na putu

Član 306

Kad se u kontroli saobraćaja utvrdi postojanje neposredne opasnosti po učesnike u saobraćaju, nadležni organ narediće upravljaču puta da preduzme mjere za otklanjanje neposredne opasnosti po učesnike u saobraćaju na putu, odmah po saznanju o postojanju takve opasnosti i o tome obavijestiti organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja.

Organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja dužan je da se stara da se otklone nastale opasnosti na putu, u skladu sa zakonom kojim se uređuju javni putevi.

Upravljač puta dužan je da, bez odlaganja, postupi po naredbi iz stava 1 ovog člana i preduzme mjere za otklanjanje opasnosti, a ako nastalu opasnost nije moguće otkloniti u kratkom roku, da preduzme mjere da se spriječi nastajanje opasnosti po učesnike u saobraćaju.

O preduzetim mjerama i izvršenim radnjama upravljač puta dužan je da obavijesti nadležni organ.

10. Privremeno oduzimanje predmeta, odnosno dokaza o učinjenom prekršaju

Član 307

Ovlašćeni policijski službenik može u kontroli saobraćaja, odnosno u vršenju nadzora, a u cilju dokazivanja prekršaja i drugih kažnjivih djela, od učinioca prekršaja i drugog kažnjivog djela privremeno oduzeti ispravu podobnu za dokazivanje protivpravnog ponašanja.

11. Posebne nadležnosti u prekršajnom postupku

Član 308

Ukoliko je uređajima za utvrđivanje saobraćajnih prekršaja ili neposrednim opažanjem ovlašćenog policijskog službenika, odnosno drugog lica koje vrši neposredno regulisanje saobraćaja u skladu sa ovim zakonom, utvrđeno da je učinjen saobraćajni prekršaj propisan ovim zakonom, a vozač tog vozila nije identifikovan, vlasnik, odnosno korisnik vozila je odgovoran što je omogućio da se njegovim vozilom učini prekršaj.

12. Posebne odredbe o odgovornosti za prekršaje

Član 309

Pod uslovom reciprociteta, protiv vozača koji ima prebivalište u Crnoj Gori, a u stranoj državi učini saobraćajni prekršaj po propisima te države, pokrenuće se u Crnoj Gori prekršajni postupak, ako to zahtijeva nadležni organ strane države, a vozač za taj prekršaj može biti kažnjen po domaćim propisima, ako za taj prekršaj nije bio kažnjen u državi u kojoj je prekršaj učinjen.

Član 310

Ako je motorno, odnosno priključno vozilo predmet ugovora o finansijskom lizingu, a taj podatak je upisan u saobraćajnu dozvolu, odredbe o prekršajnoj odgovornosti vlasnika vozila propisane ovim zakonom shodno se primenjuju na lice koje je korisnik lizinga.

Član 311

Ako dijete učini prekršaj propisan ovim zakonom, kazniće se novčanom kaznom propisanom za učinjeni prekršaj roditelj, usvojlac, odnosno staralac djeteta kao da je sam učinio prekršaj, ukoliko je prekršaj učinjen zbog propuštanja dužnog nadzora.

Ukoliko je za prekršaj u slučaju iz stava 1 ovog člana propisano izricanje zaštitne mere odnosno kaznenih poena, te mjere se neće izreći roditelju, usvojiocu, odnosno staraocu djeteta.

Član 312

Instruktor vožnje pod čijim se nadzorom kandidat za vozača obučava za upravljanje motornim vozilom u saobraćaju na putu kazniće se za prekršaj koji učini kandidat za vozača, osim ako nije bio u stanju da spriječi prekršaj.

13. Dokazivanje saobraćajnog prekršaja

Član 313

Prilikom utvrđivanja da je učinjen saobraćajni prekršaj, kao dokaz će se naročito uzeti u obzir:

- 1) video ili foto zapis na kome se jasno mogu vidjeti: vozilo kojim je izvršen prekršaj; registarski broj tog vozila i bitna obilježja prekršaja;
- 2) tahografski uložak ili drugi zapis sa tahografskog uređaja;
- 3) zapisnik - prijava o izvršenoj kontroli učesnika u saobraćaju i vozila;
- 4) zapisnik o izvršenoj kontroli prisustva alkohola u organizmu izvršenoj pomoću odgovarajućih sredstava i aparata za mjerenje alkoholisanosti (alkometar i dr.);
- 5) zapisnik o izvršenom uviđaju saobraćajne nezgode, odnosno druga dokumentacija o uviđaju;
- 6) zapisnik o nadzoru izvršenom na osnovu ovog zakona;
- 7) zapisnik o izvršenom kontrolnom tehničkom pregledu;
- 8) zapisnik o izvršenom mjerenju mase i osovinskog opterećenja;
- 9) izveštaj o analizi krvi i/ili drugih telesnih materija na sadržaj alkohola i/ili drugih psihoaktivnih supstanci u njima;
- 10) zapis o izvršenom mjerenju brzine kretanja vozila.

Član 313a

Ako nadležni organ nije mogao izvršiti naplatu po izvršnom prekršajnom nalogu pasivnim izvršenjem preko Registra novčanih kazni ili prinudnom naplatom u skladu

sa zakonom kojim se uređuju prekršaji, o tome će dostaviti organu nadležnom za odlučivanje u prekršajnom postupku predlog za izvršenje prekršajnog naloga sa dokazima koji su utvrđeni na osnovu podataka iz elektronskih registara ili evidencija koje se vode na osnovu zakona, radi zamjene novčane kazne kaznom zatvora ili radom u javnom interesu.

Član 313b

Prilikom odlučivanja o prekršajima iz člana 315 stav 1 tač. 14 i 15, člana 318 stav 1 tač. 6, 7 i 10 i stav 5, člana 319 stav 1 tačka 22a, člana 322 stav 1 tačka 37 i člana 323 stav 1 tačka 1a ovog zakona, organ nadležan za odlučivanje u prekršajnom postupku će obratiti naročitu pažnju na potrebu hitnog rješavanja ovih predmeta, posebno pri određivanju rokova i ročišta.

XV. NADZOR

Član 314

Nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu ovog zakona, u okviru utvrđenih nadležnosti, vrše: Ministarstvo, organ državne uprave nadležan za poslove saobraćaja, organ državne uprave nadležan za poslove obrazovanja, organ državne uprave nadležan za poslove zdravlja i organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije.

Poslove inspekcijskog nadzora, u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuje inspekcijski nadzor, vrše: ovlašćeno službeno lice Ministarstva i ovlašćeno službeno lice nadležnog organa, inspektor za drumski saobraćaj, inspektor za državne puteve, zdravstveni inspektor, prosvjetni inspektor i tržišni inspektor.

Poslove inspekcijskog nadzora u odnosu na nadležnost opštine u regulisanju saobraćaja na svom području iz člana 9 ovog zakona vrši inspekcijski organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja, u skladu sa zakonom.

Vlada Crne Gore podnosi Skupštini Crne Gore Izvještaj o stanju bezbjednosti saobraćaja na putevima najmanje jednom godišnje, najkasnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 315

Novčanom kaznom od 1.500 eura do 6.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) proizvodi, održava, stavlja u promet, popravlja ili prepravlja vozila, uređaje, rezervne djelove, opremu za vozila suprotno uslovima neophodnim za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju na putevima (član 12 stav 1);
- 2) projektuje, gradi, rekonstruiše, održava i upravlja putevima na način koji ne omogućava bezbjedno odvijanje saobraćaja (član 12 stav 2);

3) ne obezbijedi da su vozila kojima raspolaže u saobraćaju na putevima tehnički ispravna i da ispunjavaju druge propisane uslove ili ne obezbijedi da vozači njihovih vozila ispunjavaju propisane zdravstvene i druge uslove za bezbjedno upravljanje vozilima (član 12 stav 3);

4) koje stavlja u promet ili reklamira uređaje i sredstva iz člana 23 stav 1 ovog zakona (član 23 stav 2);

5) dozvoli da se vanredni prevoz vrši bez dozvole (član 114 stav 2);

6) dozvoli ili naredi da se turistički voz kreće van trase koju je odredio nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili da njime upravlja lice koje ne posjeduje vozačku dozvolu za upravljanje vozilima "B+E" kategorije (član 120);

7) bez odobrenja nadležnog organa organizuje sportsku ili drugu priredbu na putu (član 122 stav 1);

8) organizator sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu koji ne prekine održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti u slučajevima predviđenim članom 127 ovog zakona;

9) na prelazu puta sa savremenim kolovoznim zastorom preko željezničke pruge ne postavi semafore kojima se najavljuje približavanje voza (član 154 stav 2);

10) zdravstvena ustanova koja u situaciji kada postoji opravdana sumnja da je kod vozača usljed povrede u saobraćajnoj nezgodi došlo do smanjenja psihičke ili fizičke sposobnosti za upravljanje motornim vozilom ili šinskim vozilom o tome, bez odlaganja, ne obavijesti nadležni organ (član 167 stav 3);

11) osiguravajuće društvo koje ne vodi ili neuredno vodi evidenciju o saobraćajnim nezgodama za koje je sačinjen Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi ili ove podatke mjesečno ne dostavlja nadležnom organu i Ministarstvu (član 171 st. 1 i 2);

12) dozvoli da motornim vozilom u saobraćaju na putu upravlja vozač koji nema važeću vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojom upravlja (član 176);

13) zdravstvena ustanova koja na ljekarskom pregledu utvrdi da lice nije psihofizički sposobno za vozača motornog vozila ili skupa vozila određene kategorije, odnosno instruktora vožnje određene kategorije o tome odmah, a najkasnije u roku od 15 dana, ne obavijesti Ministarstvo (član 181 stav 2);

14) dozvoli da vozilom u saobraćaju na putu upravlja vozač koji je u tolikoj mjeri umoran ili bolestan ili je u takvom zdravstvenom stanju da je nesposoban za bezbjedno upravljanje vozilom, kao i vozač koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je pod dejstvom alkohola odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 182 stav 2 i član 182a);

15) naredi ili dozvoli da instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita upravlja vozilom ili vrši obuku kandidata za vozača, ako je pod dejstvom alkohola, opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili ukoliko je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom zdravstvenom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom, odnosno vrši obuku kandidata za vozača (član 182);

16) dozvoli ili naredi da vozilom u saobraćaju na putu upravlja vozač ili instruktor vožnje koji je isključen iz saobraćaja i kojem je naredbom ovlašćenog policijskog službenika privremeno oduzeta vozačka dozvola (član 202) ili za vrijeme trajanja zaštitne mjere zabrane upravljanja motornim vozilom (član 207) ili dozvoli ili naredi da upravlja vozilom koje je isključeno iz saobraćaja (čl. 290 i 301);

17) vrši osposobljavanje kandidata za vozače, a ne posjeduje licencu za rad ili vrši osposobljavanje kandidata za vozače one kategorije vozila za koju nema izdatu licencu (član 218);

18) ne vodi na propisan način evidencije predviđene članom 241 ovog zakona;

19) dozvoli da instruktor vožnje obavi više od sedam školskih časova praktične obuke kandidata za vozače u toku radnog dana ili da školski čas praktične obuke izvodi u trajanju kraćem od 60 minuta ili da instruktor vožnje ne koristi odmor na način predviđen članom 227 stav 3 ovog zakona (član 227);

20) o izvršenom ispitivanju vozila iz člana 247 izda potvrdu u kojoj nijesu upisani tačni podaci dobijeni sprovedenim ispitivanjem (član 247);

21) bez odobrenja vrši tehnički pregled vozila (član 253);

22) dozvoli da se tehnički pregled vozila ne vrši na propisan način i u skladu sa pravilima struke ili ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nije tehnički ispravno (član 258);

23) ne postupi po nalogu ovlašćenog policijskog službenika, odnosno inspektora za drumski saobraćaj i ne podvrgne vozilo kontrolnom tehničkom pregledu (član 266 stav 1);

24) bez odlaganja ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući vršenje kontrolnog tehničkog pregleda vozila, odnosno bez odlaganja ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući mjerenje osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila (čl. 299 i 300).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 150 eura do 600 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 700 eura do 3.000 eura.

Pravnom licu iz stava 1 tačka 22 ovog člana, će se pored novčane kazne izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti u trajanju od šest mjeseci, ukoliko stanica za tehnički pregled vozila ovjeri tehničku ispravnost vozila koje nema ispravne uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje ili pneumatike.

Član 316

Novčanom kaznom od 500 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) ostavi na putu vozilo koje nije u upotrebi, nanosi ili baca otpatke ili predmete i materije koje mogu ometati ili ugroziti bezbjednost saobraćaja ili zagaditi ili ugroziti okolinu (član 15 stav 1);

2) dozvoli da se u saobraćaju na putu teretno vozilo najveće dozvoljene mase preko 3.500 kg kreće suprotno članu 29 stav 4 ovog zakona;

3) naredi ili dozvoli da se na javnom putu vozilu na motorni pogon pridodaju više od dva priključna vozila za prevoz tereta ili više od jednog priključnog vozila za prevoz lica u gradskom i prigradskom prevozu, odnosno na autoputu i putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila - više od jednog priključnog vozila ili ako dozvoli ili naredi da vozilo na motorni pogon vuče priključno vozilo koje bitno umanjuje njegovu stabilnost (član 63);

4) naredi ili dozvoli vučenje neispravnog vozila na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, izuzev u slučajevima predviđenim članom 64 stav 2 ovog zakona (član 64 stav 1);

5) naredi ili dozvoli da se pomoću užeta vuče vozilo na motorni pogon kome su neispravni uređaji za upravljanje ili uređaji za zaustavljanje, teretno vozilo, autobus ili da se krutom vezom vuče vozilo na motorni pogon koje nema ispravan uređaj za upravljanje, odnosno vozilo na motorni pogon čija je ukupna masa veća od ukupne mase vučnog vozila ako mu je neispravna radna kočnica (član 66 st. 2 i 3);

6) naredi ili dozvoli da se vučenim vozilom prevoze lica, izuzev vozača koji njime upravlja (član 67 stav 3);

7) naredi ili dozvoli vučenje teretnog vozila ili skupa vozila, odnosno traktora sa priključnim vozilom, kada su sa teretom dalje od prvog mjesta pogodnog za pretovar tereta, odnosno do prvog mjesta na kome se može otkloniti neispravnost na vozilu (član 70);

8) naredi ili dozvoli da radna mašina koja prelazi granice dozvoljenih dimenzija, ukupne težine ili osovinskog opterećenja učestvuje u saobraćaju na putu bez posebne dozvole za vanredni prevoz (član 81);

9) naredi ili dozvoli da se na njegovo vozilo ugrade ili postave uređaji za davanje posebnih zvučnih ili svjetlosnih znakova koji se mogu ugrađivati ili postavljati samo na vozilima pod pratnjom ili vozilima sa prvenstvom prolaza (čl. 105 i 107);

10) naredi ili dozvoli da se vozilo u saobraćaju na putu optereti preko nosivosti upisane u saobraćajnu dozvolu ili preko najvećeg osovinskog opterećenja pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila ili preko osovinskog opterećenja propisanog tehničkim normativima za vozilo, preko najveće dozvoljene ukupne mase ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta utvrđene saobraćajnim znakom ili tako da vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije za pojedine vrste vozila (član 111 stav 1);

11) naredi ili dozvoli da teret na vozilu ne bude smješten i obezbijeđen tako da pri vožnji ostaje u položaju postavljenom prilikom utovara i ne ispunjava uslove predviđene u članu 111 stav 2 ovog zakona;

12) naredi ili dozvoli da teret na motornom vozilu prelazi najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila više od jedan metar, na zadnjoj strani vozila više od jedne šestine svoje dužine ili više od 1,5 metar, pri čemu teret preostalim dijelom dužine nije oslonjen na tovarni prostor ili da teret na vozilu bočno prelazi za više od 0,40 m spoljnu ivicu prednjeg ili zadnjeg svijetla za označavanje vozila, a nije označen u skladu sa ovim zakonom (član 112 st. 1, 2 i 4);

13) naredi ili dozvoli da se u zatvorenom prostoru vozila koji se ne može otvoriti iznutra ili u priključnom vozilu za stanovanje (kamp prikolica) vrši prevoz lica, izuzev policijskih, vojnih ili vozila organa za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija (član 116);

14) naredi ili dozvoli da se probna vožnja vozila na motorni pogon vrši bez odobrenja nadležnog organa (član 121 stav 1);

15) po završetku sportske, odnosno druge priredbe ili aktivnosti na putu odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, ne ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su bili postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne postavi na put saobraćajnu signalizaciju, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne

popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu, ako su oštećeni prilikom održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti (član 129 stav 1);

16) prilikom obilježavanja javnih puteva saobraćajnom signalizacijom postupi suprotno članu 133 st. 1 i 2 ovog zakona;

17) ne postavi ili ne održava saobraćajnu signalizaciju tako da učesnici u saobraćaju mogu na vrijeme i lako da ih uoče danju i noću i da blagovremeno postupe u skladu sa njihovim značenjem ili ne ukloni, dopuni ili zamijeni saobraćajnu signalizaciju ako njeno značenje ne odgovara izmijenjenim uslovima saobraćaja na putu ili zahtjevima bezbjednosti saobraćaja (član 134 st. 2 i 3);

18) na saobraćajnu signalizaciju i na njenom nosaču postavi bilo šta što nije u vezi sa značenjem same signalizacije (član 135 stav 1);

19) neovlašćeno postavi, ukloni, ošteti ili izmijeni značenje saobraćajne signalizacije, kao i opreme puta ili postavi table, znakove, svijetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene saobraćajne signalizacije ili postavi predmete koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na saobraćajnu signalizaciju ili zasljepljuju učesnike u saobraćaju ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 135 st. 2, 3 i 4);

20) ne označi mjesto na putu ili dio puta na kojem se izvode radovi ili su nastale prepreke na putu svjetlosnim saobraćajnim znacima iz člana 151 ili ne obilježi odgovarajućim svjetlosnim oznakama na putu pružanje puta ili ne obilježi ivice kolovoza na dijelu puta kroz tunel, odnosno pješačka ostrva, ostrva za usmjeravanje saobraćaja i druge objekte na kolovozu koji nijesu noću dovoljno vidljivi (član 152);

21) javni put van naselja, sa savremenim kolovozom za saobraćaj u oba smjera na kojem postoje samo dvije saobraćajne trake, te trake ne odvoji odgovarajućom razdjelnom linijom na kolovozu, a na magistralnom putu ih ne obilježi i ivičnim linijama (član 153 stav 5);

22) ne obilježi propisanom saobraćajnom signalizacijom prelaz puta preko željezničke pruge (član 154 stav 1);

23) na prelazu puta preko željezničke pruge na kome su postavljeni branici ili polubranici, a uređaj za njihovu upotrebu nije ispravan ili se ne koristi, ne ukloni branike ili polubranike ili ih na odgovarajući način ne prekrije (član 154 stav 4);

24) na prelazu puta preko željezničke pruge ne postavi branike ili polubranike kojima se zabranjuje i sprječava prelazak vozila preko željezničke pruge (član 154 stav 3);

25) upravljač puta koji u zoni škole ne postupi po nalogu nadležnog organa lokalne uprave nadležne za poslove saobraćaja, kojim se nalaže primjena posebnih tehničkih sredstava za zaštitu bezbjednosti djece (član 161 stav 3);

26) zdravstvena ustanova koja je obaviještena o saobraćajnoj nezgodi ili je primila na liječenje lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi ili u kojoj je lice povrijeđeno u saobraćajnoj nezgodi preminulo od zadobijenih povreda, ukoliko o tome odmah ne obavijesti nadležni organ (član 167);

27) vlasnik vozila ne preduzme mjere da se, nakon obavljenog uviđaja, vozilo, teret ili drugi materijal rasut po putu u toku saobraćajne nezgode, bez odlaganja, uklone sa kolovoza (član 175 stav 1);

28) dozvoli da vozilom upravlja vozač, odnosno instruktor vožnje koji se nije podvrgao kontrolnom zdravstvenom pregledu, u određenom roku, a na koji je upućen

zbog sumnje da zbog zdravstvenih sposobnosti, odnosno nedostataka nije u stanju da bezbjedno upravlja vozilom (član 184);

29) zdravstvena ustanova koja prilikom pregleda ili liječenja osobe koja ima vozačku dozvolu osnovano sumnja da je nesposobna da upravlja motornim vozilima ili vozilima pojedinih kategorija, o tome odmah ne obavijesti Ministarstvo, a najkasnije u roku od 15 dana (član 181 stav 2);

30) dozvoli da vozač, odnosno instruktor vožnje upravlja motornim vozilom za vrijeme za koje mu je privremeno oduzeta vozačka dozvola (čl. 202, 203, 205, 206 i 207);

31) dozvoli da vozač, odnosno instruktor vožnje upravlja motornim vozilom za vrijeme za koje mu je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom (član 207);

32) teorijsku nastavu ne sprovodi u skladu sa propisanim sadržajem iz člana 212 ovog zakona, odnosno praktičnu obuku za vozača ne sprovodi na način propisan članom 213 ovog zakona (čl. 212 i 213);

33) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, tahograf, pneumatike ili nema ugrađen tahograf (član 242);

34) ne vodi evidenciju o sprovedenoj homologaciji vozila i izdatim sertifikatima i potvrdama na propisani način (član 244 stav 5);

34a) ne vrši homologaciju vozila u skladu sa dobijenim ovlašćenjem (član 246 stav 1);

35) dozvoli ili naredi da učestvuje u saobraćaju motorno ili priključno vozilo iz člana 247 i 248 ovog zakona bez posjedovanja potvrde o izvršenom ispitivanju motornog ili priključnog vozila (član 247 i 248);

36) prestane da ispunjava propisane uslove za vršenje tehničkog pregleda vozila, a privremeno ne prestane sa obavljanjem tehničkog pregleda vozila i o tome, najkasnije prvog sljedećeg radnog dana, ne obavijesti nadležni organ i Ministarstvo, odnosno o završetku privremenog prestanka rada ne obavijesti nadležni organ i Ministarstvo, najkasnije jedan dan prije početka nastavka sa radom (član 255);

37) ne obezbijedi da uređaji i oprema pomoću kojih se vrši tehnički pregled vozila budu u ispravnom stanju ili ne obezbijedi da se uređaji i oprema za tehnički pregled vozila podvrgnu obaveznom pregledu najmanje jednom u šest mjeseci (član 256);

38) dozvoli da pregled vozila obavlja kontrolor koji nema licencu za kontrolora koju izdaje nadležni organ (član 261 stav 1);

39) ne podvrgne vanrednom tehničkom pregledu, prije puštanja u saobraćaj, vozilo na kojem su u saobraćanoj nezgodi ili na drugi način oštećeni vitalni sklopovi i uređaji bitni za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju, odnosno koje nakon toga nije bilo u voznom stanju, kao i vozilo koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu (član 265);

40) dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje njegovo motorno vozilo, odnosno vozilo na motorni pogon i/ili priključno vozilo koje nije registrovano (član 268);

41) dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje njegovo vozilo na motorni pogon i/ili priključno vozilo suprotno čl. 280 i 284 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 500 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura.

Član 317

Novčanom kaznom od 300 eura do 2.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

1) dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo za organizovani prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 20 stav 3);

2) na svoje motorno ili priključno vozilo iz člana 38 stav 1 tač. 1 do 4 ovog zakona, osim vojnog vozila, ne stavi oznaku o najvećoj dozvoljenoj brzini kretanja propisanu članom 38 stav 3 ovog zakona;

3) naredi ili dozvoli da se motorno vozilo vuče noću ili danju u slučaju smanjene vidljivosti na način suprotan članu 68 ovog zakona;

4) naredi ili dozvoli da se neispravno vozilo na motorni pogon vuče suprotno članu 69 ovog zakona;

5) naredi ili dozvoli da motokultivator, traktor ili radna mašina u saobraćaju na putu ima priključak za izvođenje radova koji ne služe njihovoj namjeni ili dozvoli da radna mašina u saobraćaju na putu vuče priključno vozilo (član 79 st. 1 i 2);

6) naredi ili dozvoli da teret na vozilu koji je u rasutom stanju, osim na priključnom vozilu za traktor, nije prekriven (član 111 stav 3);

7) naredi ili dozvoli da teret na vozilu koji prelazi najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila nije označeno u skladu sa članom 112 stav 3 ovog zakona;

8) naredi ili dozvoli da vozilo koje je namijenjeno za izvođenje radova van puta, a koje kada učestvuje u saobraćaju na putu ima instalirana oruđa za izvođenje radova koja nijesu sklop vozila, već izmjenjivo sredstvo za rad, a nije propisno označeno (član 113 stav 1);

9) naredi ili dozvoli da se utovar ili istovar tereta na putu obavlja tako da ometa, odnosno ugrožava ostale učesnike u saobraćaju (član 113 stav 2);

10) naredi ili dozvoli da se u motornom vozilu, odnosno na vozilu i priključnom vozilu u saobraćaju na putu vrši prevoz lica suprotno članu 115 ovog zakona;

11) naredi ili dozvoli da se probna vožnja vrši vozilom u vrijeme i na način koji nijesu predviđeni odobrenjem iz člana 121 stav 1 ovog zakona koje je izdao nadležni organ ili motornim vozilom koje nije propisno obilježeno (član 121 st. 5 i 6);

12) organizator otpočne održavanje sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu, a da prethodno nije preduzeo sve mjere obezbjeđenja određene odobrenjem nadležnog organa (član 126 stav 1);

13) naredi ili dozvoli da takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti prate vozila koja nijesu obilježena posebnom oznakom koju odredi organizator ili primjerak oznake organizator ne dostavi nadležnom organu najkasnije pet dana prije početka priredbe (član 128);

14) naredi ili dozvoli da njegovo vozilo učestvuje u saobraćaju bez zimske opreme, a na snazi je naredba (član 132 stav 4);

15) naredi ili dozvoli da sadržaj, oblik, boja i veličina postavljene saobraćajne signalizacije nije ista u svim vremenskim uslovima, pri dnevnom svijetlu i pri osvjetljavanju farovima (član 134 stav 4);

16) postavi saobraćajnu signalizaciju na putu koja nije osvijetljena ili nije izrađena od reflektujućih materija (član 134 stav 5);

17) u pogledu vrste, izgleda, tehničkih karakteristika, načina postavljanja i mjesta na kojima se moraju postaviti branici ili polubranici, uređaji za davanje svjetlosnih, zvučnih znakova i načina njihove upotrebe postupi suprotno ovom zakonu (član 154 st. 3 i 5);

18) upravljač puta, dio puta na kome su nastale prepreke ili oštećenja koja se ne mogu odmah ukloniti, odnosno otkloniti ili na kome se izvode radovi, ne obilježi postavljanjem privremene saobraćajne signalizacije propisane saobraćajnom signalizacijom, a učesnike u saobraćaju ne obezbijedi postavljanjem branika (član 155);

19) izvođač radova, prije početka radova, ne postavi propisanu privremenu saobraćajnu signalizaciju ili ne obezbijedi mjesto na kojem se izvode radovi ili tu saobraćajnu signalizaciju ne održava tokom izvođenja radova ili je nakon završetka radova ne ukloni (član 155 stav 3;)

20) tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja postavlja na državnim putevima, izuzev u slučajevima predviđenim članom 163 stav 4 ovog zakona, ili ih ne obilježi odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom ili postavi tehnička sredstva koja po vrsti, izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja ne ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom (član 163);

21) upravljač puta ili izvođač radova na dijelu puta na kome se izvode radovi i gdje je nastala prepreka koja se ne može odmah ukloniti ne obezbijedi da regulisanje saobraćaja obavljaju najmanje dva radnika ili koji dozvoli da se regulisanje saobraćaja ne obavlja na propisani način (član 164);

22) osiguravajuće društvo prilikom izdavanja polise obaveznog osiguranja od autoodgovornosti osiguraniku ne izda i Evropski izvještaj o saobraćajnoj nezgodi (član 171 stav 3);

23) dozvoli vozaču upravljanje motornim vozilom, odnosno skupom vozila kojima se obavlja javni prevoz, instruktoru vožnje, kao i drugom vozaču kome je upravljanje motornim vozilima osnovno zanimanje ako se nije podvrgao periodičnom zdravstvenom pregledu (član 181);

24) vrši javni prevoz ili prevoz za sopstvene potrebe ili vrši obuku kandidata za vozače, a ne obezbijedi da se njegovi vozači, odnosno instruktori vožnje podvrgnu ljekarskom pregledu iz člana 181 stav 1 ovog zakona (član 183 stav 1);

25) dozvoli vozaču da upravlja vozilom, odnosno skupom vozila ako se u propisanom roku nije podvrgao zdravstvenom pregledu, odnosno za koga je na tom pregledu utvrđeno da nije sposoban za vozača određene kategorije (član 181 i član 183 stav 2);

26) dozvoli da instruktor vožnje obavlja praktičnu obuku, iako se u propisanom roku nije podvrgao zdravstvenom pregledu, odnosno, za koga je na pregledu utvrđeno da nije sposoban za instruktora vožnje određene kategorije (član 181 i član 183 stav 3);

27) ne plati troškove zdravstvenog pregleda za vozača ili instruktora koji je kod njega zaposlen (član 183 stav 6);

28) započne sa osposobljavanjem kandidata za vozača koji nije priložio važeće ljekarsko uvjerenje za kategoriju vozila za koju se obučava ili kandidata koji ne ispunjava starosni uslov ili započne praktičnu obuku kandidata koji nije položio

teorijski ispit ili za vrijeme za koje kandidatu traje zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ili za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta (čl. 211 i 214);

29) auto škola koja privremeno ne prestane sa teorijskom nastavom ili praktičnom obukom kandidata za vozače određene kategorije vozila, kada prestane da ispunjava uslove predviđene članom 219 ovog zakona;

30) odredi nižu cijenu obuke od cijene koju propisuje Vlada na predlog organa državne uprave nadležnog za poslove obrazovanja, ili ne zaključi ugovor sa kandidatom o uslovima pod kojima će se izvoditi obuka prije započinjanja obuke ili odredi troškove polaganja vozačkog ispita veće od propisanih (čl. 231, 232 i 239);

31) dozvoli da teorijsku nastavu obavlja predavač koji ne ispunjava propisane uslove iz člana 222 ovog zakona;

32) naredi ili dozvoli da praktičnu obuku kandidata za vozača obavlja lice koje nema važeću licencu za instruktora vožnje iz člana 223 ovog zakona;

33) dozvoli da instruktor vožnje obavlja obuku kandidata za vozače koji se ne osposobljavaju u auto školi ili srednjoj stručnoj školi (član 226 stav 1);

34) naredi ili dozvoli da se obučavanje kandidata za vozača vrši na vozilima suprotno članu 228 ovog zakona;

35) naredi ili dozvoli da vozilo za obuku kandidata za vozača učestvuje u saobraćaju kada se na njemu obučava kandidat za vozača, a nije označeno posebnom tablicom (član 229 stav 1);

36) omogući izlazak kandidata na vozački ispit ukoliko nijesu ispunjeni uslovi propisani članom 234 ovog zakona;

37) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo koje nema ispravne uređaje i opremu osim uređaja za upravljanje, uređaja za zaustavljanje, tahograf, pneumatike ili nema ugrađen tahograf (član 242);

38) naredi ili dozvoli da vozilo na motorni pogon ili priključno vozilo, koje je prepravljeno ili bitnije popravljeno u pogledu konstrukcionih i bezbjednosnih karakteristika i uređaja bitnih za bezbjedno učešće u saobraćaju, učestvuje u saobraćaju, a da prethodno nije podvrgnuto ispitivanju (član 247 stav 1);

39) ne vodi propisanu evidenciju o svim ispitanim vozilima ili evidenciju o popravljenim i prepravljenim vozilima i izdatim potvrdama (čl. 247 i 249);

40) naredi ili dozvoli da u saobraćaju na putu učestvuje vozilo u koje su ugrađeni uređaji i oprema za pogon na tečni naftni gas ili prirodni gas, bez potvrde o tehničkoj ispravnosti ugrađenih uređaja i opreme za tečni naftni gas ili prirodni gas (član 250 stav 1);

41) ne ukloni registarske tablice sa vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja registracije (član 271 stav 3);

42) na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili inspektora za drumski saobraćaj, u slučaju vanrednog i kontrolnog tehničkog pregleda vozila, ne obezbijedi da radi i van radnog vremena propisanog članom 257 stav 1 ovog zakona (član 257 stav 3);

43) ne omogući u toku radnog vremena jednak pristup svim fizičkim i pravnim licima koja namjeravaju da podvrgnu vozilo provjeri tehničke ispravnosti i za to plate propisanu naknadu (član 257 stav 4);

44) dozvoli da se vozilo kome se tehničkim pregledom utvrdi da su neispravni uređaji za upravljanje, uređaji za zaustavljanje ili uređaji za pogon na tečni naftni gas i prirodni gas ili drugi uređaji i sistemi na vozilu u mjeri u kojoj bi to ugrožavalo ostale

učesnike u saobraćaju uključi u saobraćaj ili ukoliko se takvo vozilo uključi u saobraćaj na putu u najkraćem roku ne obavijesti nadležni organ (član 258 st. 4 i 5);

45) na propisan način ne vodi evidenciju i obrađuje podatke o tehničkim pregledima i utvrđenim nepravilnostima na vozilima i te podatke u elektronskoj formi ne dostavi Ministarstvu i nadležnom organu (član 259 stav 1);

46) dozvoli da vozilo iz člana 264 stav 4 ovog zakona, koje nije podvrgnuto redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu, učestvuje u saobraćaju (član 264 stav 4);

47) odredi drugu cijenu za vršenje tehničkog pregleda vozila od cijene određene u smislu člana 267 stav 5 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 eura do 400 eura.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik novčanom kaznom od 300 eura do 1.500 eura.

Član 318

Novčanom kaznom od 150 eura do 1.000 eura ili kaznom zatvora do 60 dana kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 70 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 90 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

2) lice koje bez odobrenja nadležnog organa organizuje sportsku ili drugu priredbu na putu (član 122 stav 1);

3) lice koje je organizator sportske ili druge priredbe ili aktivnosti na putu ako ne prekine održavanje priredbe ili aktivnosti u slučajevima predviđenim članom 127 ovog zakona;

4) lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi koje uzme alkoholna pića, opojne droge ili lijekove na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije i za vrijeme vožnje dok se ne izvrši uviđaj (član 172 stav 1);

5) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom za vrijeme dok mu je odlukom nadležnog organa zabranjeno upravljanje ili je isključen iz saobraćaja (član 176 stav 5);

6) vozač, mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 1 g/kg do 2 g/kg, odnosno lice kod koga je nesposobnost za upravljanjem vozilom zbog dejstva alkohola ili psihoaktivnih supstanci konstatovana stručnim pregledom, ili je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom psihofizičkom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom (čl. 182 i 182a);

7) instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita ili član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita, ukoliko je pod dejstvom alkohola, opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je u tolikoj mjeri umoran, bolestan ili u takvom zdravstvenom stanju da nije sposoban da bezbjedno upravlja vozilom, odnosno vrši obuku kandidata za vozača (član 182);

8) vozač, odnosno instruktor vožnje koji upravlja motornim vozilom za vrijeme za koje mu je privremeno oduzeta vozačka dozvola (čl. 202, 203, 205, 206 i 207);

9) vozač, odnosno instruktor vožnje koji upravlja motornim vozilom za vrijeme za koje mu je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom (član 207);

10) vozač, instruktor vožnje, vozač tramvaja, kandidat za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita i član komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita koji odbije da se podvrgne ispitivanju pomoću odgovarajućih sredstava i aparata (alkometar, droga test i dr.) radi provjere prisustva alkohola u organizmu ili postojanja znakova alkoholne poremećenosti ili dejstva opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili lijekova na kojima je označeno da se ne smiju upotrebljavati prije ili za vrijeme vožnje ili odbije da se podvrgne stručnom pregledu u zdravstvenoj ustanovi ili analizi krvi ili urina, osim ako bi zbog toga nastupile štetne posljedice po njegovo zdravlje (član 291).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, izuzev slučajeva iz tač. 2 i 3, vozaču, instruktoru vožnje ili članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita, određuju se, pored kazne, i tri kaznena boda shodno članu 204 ovog zakona.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu iz stava 2 ovog člana će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana učiniocu prekršaja, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke i polaganja vozačkog ispita, koji nema položen vozački ispit ni za jednu kategoriju vozila, izreći će se i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do četiri mjeseca.

Za prekršaj iz stava 1 tačka 6 ovog zakona kazniće se vozač, mladi vozač i vozač početnik kaznom zatvora u trajanju od 15 do 60 dana, koji upravlja vozilom pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 2 g/kg ili većoj.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, izuzev članu komisije na praktičnom dijelu vozačkog ispita i kandidatu za vozača tokom praktične obuke, izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva do šest mjeseca.

Član 319

Novčanom kaznom od 100 eura do 400 eura kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji u vozilu u saobraćaju na putu koristi uređaj, odnosno sredstvo kojim se može otkrivati ili ometati rad uređaja za mjerenje brzine kretanja vozila, odnosno drugih uređaja namijenjenih za otkrivanje i dokumentovanje prekršaja ili se takvi uređaji ili sredstva nađu u vozilu (član 23 stav 1);

2) lice koje stavlja u promet ili reklamira uređaje i sredstva iz člana 23 stav 1 ovog zakona (član 23 stav 2);

3) vozač koji se na putu na kome su kolovozne trake fizički odvojene jedna od druge vozilom kreće kolovoznom trakom namijenjenoj za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera (član 30 stav 3);

4) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 50 do 70 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće

brzinom koja je za 70 do 90 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

5) vozač koji započne preticanje ili obilaženje ako time ugrozi bezbjednost saobraćaja ili omete saobraćaj iz suprotnog smjera (član 49 stav 3 tačka 4);

6) vozač koji započne preticanje ili obilaženje ako po izvršenom preticanju ili obilaženju ne može da se vrati u saobraćajnu traku kojom se kretao bez ometanja ili ugrožavanja ostalih učesnika u saobraćaju (član 49 stav 3 tačka 5);

7) vozač koji započne preticanje ili obilaženje na početku prevoja, na prevoju, u nepreglednoj krivini ili u tunelu (član 49 stav 3 tač. 7 i 8);

8) vozač motornog vozila kojem je pridodato priključno vozilo u kojem se prevoze putnici, izuzev autobusa u javnom gradskom, odnosno prigradskom prevozu (član 63 stav 7);

9) vozač koji na prelazu puta preko željezničke pruge ne propusti šinsko vozilo koje se kreće po željezničkoj pruzi (član 98 stav 1);

10) učesnik u saobraćaju koji se ne zaustavi pred prelazom puta preko željezničke pruge, ako je uređaj za zatvaranje saobraćaja počeo da se spušta ili je spušten ili ako se daju svjetlosni ili zvučni znaci koji upozoravaju da će taj uređaj početi da se spušta, odnosno kada je svjetlosnim saobraćajnim znakom, kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou bez branika, zabranjen prolaz (član 99);

11) učesnik u saobraćaju koji prilikom prelaženja preko željezničke pruge u istom nivou postupi suprotno članu 100 ovog zakona;

12) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje sa vozilom koje je opterećeno preko nosivosti upisane u saobraćajnu dozvolu ili preko najvećeg osovinskog opterećenja pojedinih osovina određenih od strane proizvođača vozila ili preko osovinskog opterećenja propisanog tehničkim normativima za vozilo ili preko najveće dozvoljene ukupne mase ili preko mogućnosti koje dozvoljavaju osobine puta utvrđene saobraćajnim znakom ili tako da vozilo sa teretom premašuje najveće dozvoljene dimenzije za pojedine vrste vozila (član 111 stav 1);

13) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na kome teret nije smješten i obezbijeđen tako da pri vožnji ostaje u položaju postavljenom prilikom utovara i ne ispunjava uslove predviđene u članu 111 stav 2 ovog zakona;

14) vozač koji vanredni prevoz vrši bez dozvole (član 114 stav 2);

15) vozač koji se turističkim vozom kreće van trase koju je odredio nadležni organ jedinice lokalne samouprave ili koji ne posjeduje vozačku dozvolu za upravljanje vozilima "B+E" kategorije (član 120 st. 1 i 2);

16) vozač koji vrši probnu vožnju bez odobrenja nadležnog organa, pri kojoj se, radi ispitivanja novoproducenog ili prepravljelog motornog, odnosno priključnog vozila, mora odstupiti od pravila o bezbjednosti saobraćaja na putevima propisanih ovim zakonom (član 121 stav 1);

17) lice koje kao organizator dozvoli da takmičare na priredbi i učesnike drugih aktivnosti prate vozila koja nijesu obilježena posebnom oznakom koju odredi organizator ili primjerak oznake organizator ne dostavi nadležnom organu, najkasnije pet dana prije početka priredbe (član 128);

18) lice koje kao organizator, po završetku sportske, odnosno druge priredbe ili aktivnosti na putu, odmah, a najkasnije u roku od 24 sata, ne ukloni sa puta saobraćajne znakove i druge oznake, uređaje, predmete i objekte koji su bili

postavljeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne postavi na put saobraćajnu signalizaciju, predmete i objekte koji su bili uklonjeni radi održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti ili ne popravi i dovede u prvobitno stanje put i objekte na putu ako su oštećeni prilikom održavanja priredbe, odnosno obavljanja aktivnosti (član 129 stav 1);

19) lice koje neovlašćeno postavi, ukloni, ošteti ili izmijeni značenje saobraćajne signalizacije, kao i opreme puta ili postavlja table, znakove, svjetla, stubove ili druge slične predmete kojima se zaklanja ili umanjuje uočljivost postavljene saobraćajne signalizacije ili postavi predmete koji svojim oblikom, bojom, izgledom ili mjestom postavljanja podražavaju ili liče na saobraćajnu signalizaciju ili zasljepljuju učesnike u saobraćaju ili odvrćaju njihovu pažnju u mjeri koja ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 135 st. 2, 3 i 4);

20) učesnik u saobraćaju koji se ne zaustavi kada se semaforom kojim se najavljuje približavanje voza prelazu puta preko željezničke pruge u istom nivou daju svjetlosni ili svjetlosni i zvučni znaci propisani članom 150 ovog zakona;

21) vozač koji ne zaustavi vozilo na propisani znak ili naredbu ovlašćenog policijskog službenika ili drugog zakonom ovlašćenog lica za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja (član 164 stav 1);

22) lice koje upravlja motornim vozilom u saobraćaju na putu, a koje nema važeću vozačku dozvolu ili stranu vozačku dozvolu i međunarodnu vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojom upravlja (član 176 stav 1);

22a) vozač, mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,5 do 1 g/kg (čl. 182 i 182a);

23) vozač, odnosno instruktor vožnje koji se ne podvrgne kontrolnom zdravstvenom pregledu (član 184 stav 2);

24) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje vozilom koje ne ispunjava propisane uslove u pogledu dimenzija, ukupne mase, osovinskog opterećenja ili nema ispravne propisane uređaje za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, tahograf, pneumatike ili nema ugrađen tahograf (član 242);

25) kontrolor vozila koji tehnički pregled vozila ne vrši na propisan način i u skladu sa pravilima struke ili ovjeri tehnički pregled vozila koje nije tehnički ispravno (član 258);

26) lice koje obavlja tehnički pregled vozila, a nema važeću licencu za kontrolora koju izdaje nadležni organ (član 261 stav 1);

27) vozač, odnosno vlasnik vozila koji ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne podvrgne vozilo kontrolnom tehničkom pregledu (član 266);

28) vozač ili instruktor vožnje koji je privremeno isključen iz saobraćaja ukoliko se vozilom uključi u saobraćaj za vrijeme dok traju razlozi zbog kojih je isključen iz saobraćaja (član 290);

29) vozač koji, bez odlaganja, ne postupi po nalogu ovlašćenog lica i ne omogući mjerenje osovinskog opterećenja i ukupne mase vozila (član 300);

30) vozač koji se uključi u saobraćaj vozilom koje je isključeno iz saobraćaja, prije prestanka razloga za isključenje (član 301).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, vozaču, odnosno instruktoru vožnje, izuzev slučajeva predviđenih u tač. 2, 17, 18, 19, 25 i 26, određuju se, pored novčane kazne, tri kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će, se pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 1, 4 do 7, 20, 21, 23, 24 i 27 do 30 ovog člana, učiniocu će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od trideset dana do tri mjeseca, a za ostale prekršaje iz stava 1 ovog člana, ova mjera se može izreći u istom trajanju.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od dva do šest mjeseci.

Član 320

Novčanom kaznom od 80 eura do 350 eura kazniće se za prekršaj:

1) učesnik u saobraćaju koji ostavi na putu vozilo koje nije u upotrebi, nanosi ili baca otpatke, predmete ili materije koje mogu ometati ili ugroziti bezbjednost saobraćaja ili zagaditi ili ugroziti okolinu (član 15 stav 1);

2) vozač koji se ne kreće desnom stranom kolovoza u smjeru kretanja ili koji vozilo u kretanju ne drži što bliže desnoj ivici kolovoza i na dovoljnoj udaljenosti od desne ivice kolovoza, tako da, s obzirom na brzinu kretanja vozila, uslove saobraćaja i na stanje i karakteristike puta, ne ugrožava druge učesnike u saobraćaju i ne izlaže sebe opasnosti (član 29 st. 1 i 2);

3) vozač koji na putu sa kolovoza za saobraćaj vozila u oba smjera, na kome postoje najmanje četiri trake, prelazi vozilom na kolovoznu traku namijenjenu za saobraćaj vozila iz suprotnog smjera (član 30 stav 1);

4) vozač koji se na putu sa kolovozom za saobraćaj u oba smjera, na kome postoje tri saobraćajne trake, kreće saobraćajnom trakom koja se nalazi uz lijevu ivicu puta u pravcu kretanja vozila (član 30 stav 2);

5) vozač koji brzinu kretanja svog vozila ne prilagodi karakteristikama i stanju puta, vidljivosti, preglednosti, atmosferskim prilikama, stanju vozila i tereta, gustini saobraćaja i drugim saobraćajnim uslovima, tako da vozilo ne može blagovremeno da zaustavi pred svakom preprekom koju pod datim okolnostima može da vidi ili predvidi, odnosno da vozilom upravlja na način kojim ne ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 35 stav 1);

6) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 30 do 50 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 50 do 70 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

7) vozač koji u pogledu propuštanja vozila postupi na način suprotan članu 40 ovog zakona;

8) vozač koji vrši preticanje suprotno članu 47 stav 1 ovog zakona;

9) vozač koji sa lijeve strane pretiče vozilo koje je na kolovozu zauzelo takav položaj i čiji vozač daje takav znak da se sa sigurnošću može zaključiti da to vozilo skreće ulijevo (član 47 stav 2);

10) vozač koji sa lijeve strane pretiče vozilo koje se kreće po šinama postavljenim na sredini kolovoza (član 47 stav 3);

11) vozač koji povećava brzinu kretanja svog vozila dok ga drugo vozilo pretiče (član 48 stav 2);

12) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje kolone vozila (član 49 stav 3 tačka 1);

13) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje kada je vozač vozila koje se kreće iza njega otpočeo preticanje (član 49 stav 3 tačka 2);

14) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje kada je vozač vozila koje se na istoj saobraćajnoj traci kreće ispred njega dao znak za preticanje ili obilaženje (član 49 stav 3 tačka 3);

15) vozač koji započne preticanje ili obilaženje saobraćajnom trakom za prinudno zaustavljanje vozila (član 49 stav 3 tačka 6);

16) vozač koji otpočne preticanje ili obilaženje vozila koje se približava pješačkom prelazu ili ga prelazi ili vozila koje se zaustavilo ili zaustavlja radi propuštanja pješaka na pješačkom prelazu (član 49 stav 3 tač. 9 i 10);

17) vozač koji započne preticanje ili obilaženje drugog vozila neposredno ispred i na prelazu puta preko željezničke ili tramvajske pruge ili vozila pod pratnjom (član 49 stav 3 tač. 11 i 12);

18) vozač koji pretiče drugo vozilo neposredno ispred raskrsnice ili na raskrsnici koja nije sa kružnim tokom saobraćaja suprotno članu 51 ovog zakona;

19) vozač motornog vozila koji prilikom vučenja priključnog vozila postupi na način suprotan članu 63 st. 1 i 4 ovog zakona;

20) vozač koji pomoću užeta vuče motorno vozilo na kojem je neispravan uređaj za upravljanje ili uređaj za zaustavljanje, teretno vozilo ili autobus (član 66 stav 2);

21) vozač koji krutom vezom vuče motorno vozilo kojem je neispravan uređaj za upravljanje, odnosno motorno vozilo čija je ukupna masa veća od ukupne mase vučnog vozila, ako mu je neispravna radna kočnica (član 66 stav 3);

22) vozač radne mašine koja prelazi granice dozvoljenih dimenzija, ukupne težine ili osovinskog opterećenja koja se kreće u saobraćaju na putu bez posebne dozvole za vanredni prevoz (član 81);

23) vozač koji ne zaustavi vozilo ispred obilježenog pješačkog prelaza kada mu je datim svjetlosnim znakom ili znakom policijskog službenika zabranjen prolaz ili ukoliko mu je na takvom prelazu datim znakom dozvoljen prolaz, a ne propusti pješaka koji je već stupio na pješački prelaz (član 97 stav 1);

24) učesnik u saobraćaju koji u odnosu na vozila pod pratnjom postupi suprotno čl. 105 i 106 ovog zakona;

25) učesnik u saobraćaju koji u odnosu na vozila sa prvenstvom prolaza postupi suprotno čl. 107, 108 i 109 ovog zakona;

26) vozač koji na raskrsnici ili na drugom mjestu na kojem je saobraćaj posebno regulisan uređajima za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova prođe svjetlosni saobraćajni znak kada mu je tim znakom zabranjen prolaz (član 143);

27) vozač koji vozilom prođe semafor na kome je upaljeno crveno ili žuto svijetlo, a na kome je dodat dopunski znak u obliku zelene strelice i pritom ne krene u pravcu označenom zelenom svjetlećom strelicom ili ometa saobraćaj vozila koja se kreću po putu na koji ulazi ili ne propusti pješake koji prelaze preko kolovoza (član 144);

28) vozač koji se kreće saobraćajnom trakom kojom mu je svjetlosnim saobraćajnim znakom zabranjeno kretanje, odnosno koji ne promijeni saobraćajnu

traku kojom se kreće kada je to određeno žutom trepćućom strelicom (član 146 st. 4 i 5);

29) vozač vozila koje se kreće saobraćajnom trakom namijenjenoj za kretanje tramvaja i vozila javnog prevoza putnika koji prođe svjetlosni saobraćajni znak iz člana 148 ovog zakona, kada mu je tim znakom zabranjen prolaz (član 148);

30) lice koje je učestvovalo u saobraćajnoj nezgodi ili se zateklo ili naišlo na mjesto saobraćajne nezgode u kojoj ima povrijeđenih ili poginulih lica ili je nastupila velika materijalna šteta koje ne postupi u skladu sa čl. 165 i 166 ovog zakona;

30a) učesnik saobraćajne nezgode koji napusti mjesto na kome se saobraćajna nezgoda dogodila, a to ne zahtijevaju zdravstveni razlozi ili se radi o saobraćajnoj nezgodi sa manjom materijalnom štetom i kad je sa drugim učesnikom saobraćajne nezgode postignut sporazum o popunjavanju evropskog izvještaja o saobraćajnoj nezgodi (član 165a);

31) vozač, odnosno vlasnik vozila koji, nakon obavljenog uviđaja, vozilo, teret ili drugi materijal rasut po putu u toku saobraćajne nezgode, bez odlaganja, ne ukloni sa kolovoza (član 175 stav 1);

32) vozač koji ima više od jedne vozačke dozvole (član 177 stav 6);

33) vozač koji prilikom upravljanja vozilom na putu ne koristi pomagala koja su upisana u vozačku dozvolu (član 178 stav 2);

34) instruktor vožnje koji započne osposobljavanje kandidata za vozača koji nije priložio ljekarsko uvjerenje, kandidata koji ne ispunjava starosni uslov ili ukoliko započne praktičnu obuku kandidata koji nije položio teorijski ispit ili za vrijeme za koje kandidatu traje zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom ili za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta (član 211);

35) instruktor vožnje koji praktičnu obuku kandidata za vozača ne sprovodi na način propisan članom 213 ovog zakona;

36) instruktor vožnje koji obavlja obuku kandidata za vozače koji se ne osposobljavaju u auto školi ili srednjoj stručnoj školi (član 226 stav 1);

37) instruktor vožnje koji ne vodi na propisan način evidencije o izvršenoj praktičnoj obuci (član 227 stav 4);

38) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na motorni pogon i/ili priključnim vozilom koje nije registrovano (član 268);

39) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na motorni pogon i/ili priključnim vozilom poslije isteka važenja saobraćajne dozvole izdate za to vozilo ili nakon isteka roka važenja privremene registracije (čl. 280 i 284).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana vozaču, odnosno instruktoru vožnje, izuzev slučajeva predviđenih u tač.1 i 2 ovog člana, pored novčane kazne, određuju se dva kaznena boda.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana učiniocu se može izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 3 do 6, 12, 16, 26, 27 i 32, učiniocu će se izreći zaštitna mjera zabrane upravljanja u trajanju do dva mjeseca, a za ostale prekršaje iz stava 1 ovog člana, ova mjera se može izreći u istom trajanju.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do četiri mjeseca.

Član 321

Novčanom kaznom od 70 eura do 250 eura kazniće se za prekršaj:

1) učesnik u saobraćaju koji, bez odlaganja, sa puta ne ukloni predmet, odnosno materiju koja se na kolovozu našla njegovim činjenjem, kao i predmet, odnosno materiju koja potiče sa vozila kojim upravlja (član 15 stav 2);

2) vozač koji, s obzirom na brzinu kretanja vozila i drugih okolnosti saobraćaja, vozilo drži na takvom odstojanju i rastojanju od drugog vozila, odnosno drugog učesnika u saobraćaju i time izazove opasnost ili ometa druge učesnike u saobraćaju (član 16);

3) vozač koji se ne kreće smanjenom brzinom pored vozila za javni prevoz putnika ili autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe, zaustavljenog na stajalištu i na takvom rastojanju da ne ugrožava lica koja u to vozilo ulaze, odnosno izlaze, a po potrebi i ne zaustavi svoje vozilo (član 19 stav 1);

4) vozač koji pomjeri vozilo udesno ili ulijevo, mijenja saobraćajnu traku, pretiče, obilazi, zaustavlja, skreće, okreće se polukružno, vozi unazad, prestrojava se ili vrši drugu sličnu radnju, a da se prethodno nije uvjerio da to može učiniti na bezbjedan način (član 26 stav 2);

5) vozač koji se uključi u saobraćaj na putu suprotno članu 27 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;

6) vozač koji započne preticanje ili obilaženje drugog vozila saobraćajnom trakom za spora vozila ili na mjestu gdje je to zabranjeno saobraćajnom signalizacijom (član 49 stav 3 tač. 13 i 14);

7) vozač koji započne preticanje ili obilaženje na način da vozilom prelazi preko neisprekidane uzdužne linije pri čemu koristi saobraćajnu traku namijenjenu za kretanje vozila iz suprotnog smjera (član 49 stav 3 tačka 15);

8) lice koje upravlja vučenim vozilom na motorni pogon koje se vuče pomoću užeta ili krute veze, ako nema odgovarajuću dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije kojoj pripada vozilo koje se vuče (član 66 stav 4);

9) vozač vozila na motorni pogon koji na putu vuče neispravno vozilo na motorni pogon krećući se brzinom većom od 40 km/h (član 69 stav 2);

10) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja radnom mašinom sa priključnim vozilom ili motokultivatorom koji nema ispravne uređaje za upravljanje ili uređaje za zaustavljanje (član 80);

11) roditelj ili staratelj koji dozvoli djeci da voze bicikl na način suprotan članu 86 ovog zakona;

12) vozač koji se vozilom približava prelazu puta preko željezničke pruge kretanje vozila ne prilagodi tako da ga može zaustaviti ispred uređaja za zatvaranje saobraćaja na prelazu ili ispred uređaja za davanje znakova kojima se najavljuje približavanje voza, odnosno da može da zaustavi vozilo prije nego što stupi na željezničku prugu (član 98 stav 2);

- 13) učesnik u saobraćaju koji se autoputem ili putem rezervisanim za saobraćaj motornih vozila kreće suprotno članu 101 ovog zakona;
- 14) vozač koji se na autoputu, odnosno putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila ne uključi, odnosno isključi prilaznim putem namijenjenim samo za uključenje na taj put, odnosno isključenje sa puta (član 102 stav 1);
- 15) vozač koji se vozilom na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila kreće trakom za prinudno zaustavljanje vozila (član 103 stav 2);
- 16) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na kome teret u rasutom stanju nije prekriven, izuzev priključnog vozila za traktor (član 111 stav 3);
- 17) vozač koji upravlja motornim vozilom na kome teret prelazi najudaljeniju tačku na prednjoj strani vozila više od jedan metar, na zadnjoj strani vozila više od jedne šestine svoje dužine ili više od 1,5 metar, pri čemu teret preostalim dijelom dužine nije oslonjen na tovarni prostor ili da teret na vozilu bočno prelazi za više od 0,40 m spoljnu ivicu prednjeg ili zadnjeg svijetla za označavanje vozila, a nije označen u skladu sa ovim zakonom (član 112 st. 1, 2, 3 i 4);
- 18) vozač vozila koje je namijenjeno za izvođenje radova van puta, kada u saobraćaju na putu ima instalirana oruđa za izvođenje radova koja nijesu u sklopu vozila, već izmjenjivo sredstvo za rad, nijesu propisno označena u skladu sa članom 110 stav 1 ovog zakona (član 113 stav 1);
- 19) lice koje utovar ili istovar tereta na putu obavlja tako da ometa, odnosno ugrožava ostale učesnike u saobraćaju (član 113 stav 2);
- 20) vozač koji motornim ili priključnim vozilom u saobraćaju na putu vrši prevoz lica suprotno članu 115 ovog zakona;
- 21) vozač koji u zatvorenom prostoru vozila koje se ne može otvoriti iznutra ili u priključnom vozilu za stanovanje (kamp prikolica) vrši prevoz lica, izuzev policijskih, vojnih ili vozila organa za izvršenje krivičnih i prekršajnih sankcija (član 116);
- 22) vozač koji započne kretanje vozila ukoliko vrata nijesu zatvorena ili tokom kretanja vozila vrata drži otvorena ili vozač koji započne kretanje vozilom prije nego putnici bezbjedno uđu, odnosno izađu iz vozila (član 119 st. 1 i 2);
- 23) vozač vozila koji na spoljnim djelovima vozila i priključnog vozila vozi lica na platformi za stajanje ili sjedjenje ili na posebnim držačima ukoliko se vozilom kreće brzinom većom od 30 km/h (član 118 stav 3);
- 24) vozač koji probnu vožnju obavlja vozilom u vrijeme i na način koji nisu predviđeni odobrenjem iz člana 121 stav 1 ovog zakona ili motornim vozilom koje nije propisno obilježeno (član 121 st. 5 i 6);
- 25) vozač koji prođe svjetlosni saobraćajni znak za regulisanje pristupa vozila kada mu je tim znakom zabranjen prolaz (član 145);
- 26) vozač koji se vozilom kreće u pješačkoj zoni ili se u vremenskom periodu kada je to dozvoljeno pješačkom zonom kreće brzinom većom od brzine pješaka (član 159);
- 27) učesnik u saobraćaju koji na putu ili pored njega ispušta, odnosno odlaže materije ili otpad kojim se ugrožava život i zdravlje ljudi, životinja, biljaka ili zagađuje životna sredina (član 162 stav 4);
- 28) lice koje tehnička sredstva za usporavanje saobraćaja postavi na državnim putevima, izuzev u slučajevima predviđenim članom 163 stav 4 ovog zakona ili ih ne obilježi odgovarajućom saobraćajnom signalizacijom ili postavi tehnička sredstva koja po vrsti, izgledu, tehničkim karakteristikama i načinu postavljanja ne ispunjavaju uslove iz člana 163 ovog zakona;

29) učesnik u saobraćaju koji ne postupi po znaku ili naredbi koju daje ovlašćeni policijski službenik ili drugo zakonom ovlašćeno lice za neposredno regulisanje ili kontrolu saobraćaja (član 164 stav 1);

30) instruktor vožnje koji počne sa časom praktične obuke ukoliko kandidat za vozača nije stavio na uvid ljevakarsko uvjerenje, potvrdu o položenom teorijskom ispitu i ličnu kartu ili drugu ispravu na osnovu koje se može utvrditi identitet kandidata ili kada se za vrijeme obavljanja praktične obuke u vozilu, osim instruktora, kandidata i lica koje vrši nadzor nad radom, nalazi još neko lice (član 216);

31) kandidat za vozača koji obavlja praktičnu obuku ili polaže vozački ispit u vrijeme trajanja zaštitne mjere, odnosno mjere bezbjednosti zabrane upravljanja motornim vozilom, kao i za vrijeme dok mu je vozačka dozvola oduzeta (član 211 stav 3);

32) instruktor vožnje koji obavi više od sedam školskih časova praktične obuke kandidata za vozače u toku radnog dana ili koji čas praktične obuke izvodi u trajanju kraćem od 60 minuta ili ukoliko ne koristi odmor na način predviđen članom 227 ovog zakona;

33) vlasnik koji ne podvrgne vanrednom tehničkom pregledu, prije puštanja u saobraćaj, vozilo na kojem su u saobraćanoj nezgodi ili na drugi način oštećeni vitalni sklopovi i uređaji bitni za bezbjedno učestvovanje vozila u saobraćaju, odnosno koje nakon toga nije bilo u voznom stanju, kao i vozilo koje je isključeno iz saobraćaja zbog tehničke neispravnosti utvrđene na kontrolnom tehničkom pregledu (član 265);

34) vlasnik vozila ili vozač kome je vozilo povjereno na upravljanje daje na upravljanje drugom licu vozilo koje nije registrovano ili vozilo kome je isteklo vrijeme važenja saobraćajne dozvole (član 280 stav 3);

35) vozač koji ima prebivalište u Crnoj Gori, a upravlja na putevima u Crnoj Gori vozilom registrovanim u drugoj državi, izuzev lica predviđenih članom 286 stav 2 ovog zakona (član 286).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana vozaču, odnosno instruktoru vožnje, izuzev slučajeva predviđenih u tač. 1, 11, 19, 28 i 29, određuje se, pored novčane kazne, jedan kazneni bod.

Ako je prekršajem iz stava 1 ovog člana izazvao neposrednu opasnost za druge učesnike u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se, pored kaznenih bodova iz stava 2 ovog člana, odrediti dva dodatna kaznena boda.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana učiniocu se može izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju do dva mjeseca.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kojim je izazvana neposredna opasnost za drugog učesnika u saobraćaju ili prouzrokovana saobraćajna nezgoda, učiniocu će se izreći i zaštitna mjera zabrane upravljanja motornim vozilom u trajanju od 30 dana do tri mjeseca.

Član 322

Novčanom kaznom od 50 eura do 150 eura kazniće se za prekršaj:

1) učesnik u saobraćaju koji, ukoliko je u mogućnosti i ako time ne ometa bezbjednost saobraćaja, ne ukloni sa kolovoza predmete ili prepreke na koje naiđe koji ugrožavaju bezbjednost saobraćaja, a ako nije u mogućnosti, ne obavijesti o tome, bez

odlaganja, nadležni organ, odnosno privredno društvo ili preduzetnika koje je zaduženo za održavanje puta (član 15 stav 3);

2) vozač koji ne zaustavi vozilo iza vozila javnog prevoza putnika ili iza autobusa kojim se vrši prevoz za sopstvene potrebe, zaustavljenog na stajalištu kada lica koja ulaze, odnosno izlaze iz tog vozila moraju da pređu preko saobraćajne trake, biciklističke staze ili trake kojom se vozilo kreće (član 19 stav 3);

3) vozač koji na putu sa po jednom saobraćajnom trakom u oba smjera ne zaustavi vozilo kada naiđe na vozilo kojim se prevoze djeca, kada je to vozilo zaustavljeno na putu radi ulaženja ili izlaženja djece (član 20 stav 1);

4) vozač koji za vrijeme vožnje koristi audio, odnosno video uređaje na način da ne čuje zvučne signale drugih učesnika u saobraćaju ili preduzima druge radnje koje ometaju njegovu pažnju pri upravljanju vozilom (član 22 stav 2);

5) lice koje se prevozi vozilom, ako ometa vozača u upravljanju vozilom ili utiče na njega da upravlja vozilom na način kojim se umanjuje bezbjednost saobraćaja (član 22 stav 3);

6) vozač koji za kretanje vozila ne koristi površinu namijenjenu za saobraćaj one vrste vozila kojim upravlja, osim u slučajevima predviđenim ovim zakonom (član 28 stav 1);

7) vozač koji se na putu za saobraćaj vozila u jednom smjeru vozilom kreće u zabranjenom smjeru (član 30 stav 4);

8) vozač koji vozi sporo u mjeri u kojoj ometa normalno odvijanje saobraćaja ili se usljed toga iza njegovog vozila kojim upravlja formirala kolona vozila, a na prvom odgovarajućem mjestu ne omogući vozilima koja se kreću iza vozila da ga bezbjedno preteknu, običu ili prođu (član 35 stav 2);

9) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 20 do 30 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 40 do 50 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

10) vozač koji prilikom skretanja postupi na način suprotan članu 39 ovog zakona;

11) vozač koji vrši polukružno okretanje vozila u tunelu, na mostu, vijaduktu, podvožnjaku, nadvožnjaku, kao i u uslovima smanjene vidljivosti, odnosno na mjestu gdje je nedovoljna preglednost, na dijelu puta koji nema dovoljnu širinu za polukružno okretanje tog vozila (član 44);

12) vozač koji vrši mimoilaženje na način suprotan članu 45 ovog zakona;

13) vozač koji započne obilaženje zaustavljene kolone na putu koji se nakon toga ne može bezbjedno uključiti na saobraćajnu traku namijenjenu kretanju vozila u smjeru u kojem se kreće (član 49 stav 4);

14) vozač koji pretiče drugo vozilo, a svoje vozilo ne drži na potrebnom rastojanju ili odstojanju od vozila koje pretiče, tako da ga ne ometa ili ugrožava druge učesnike u saobraćaju (član 49 stav 6);

15) vozač koji nakon preticanja ili obilaženja, čim to bude moguće, vozilom ne zauzme položaj na saobraćajnoj traci kojom se kretao prije preticanja, odnosno obilaženja, a da time ne ometa ili ugrožava ostale učesnike u saobraćaju (član 50);

16) vozač koji objekat, uređaj ili površinu koja nije namijenjena za saobraćaj vozila, a nalazi se na sredini kolovoza, ne obilazi sa desne strane (član 52 stav 1);

17) vozač koji pri zaustavljanju ili parkiranju vozila postupi na način suprotan članu 58 ovog zakona;

18) vozač koji ostavlja vozilo na putu, a koji prije nego napusti vozilo ne preduzme sve potrebne mjere kojima se sprječava da se vozilo samo pokrene sa mjesta na kojem je zaustavljeno, odnosno parkirano, kao i druge mjere predviđene članom 62 ovog zakona;

19) vozač koji sa vozilom vuče neispravno vozilo na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila, osim u slučaju iz člana 64 stav 2 ovog zakona (član 64 stav 1);

20) vozač vozila koje vuče vozilo na motorni pogon noću ili danju u slučaju smanjene vidljivosti na način suprotan članu 68 ovog zakona;

21) vozač koji neispravno vozilo na motorni pogon vuče pomoću užeta, ako je odstojanje između vučnog i vučenog vozila kraće od tri metra, a duže od pet metara ili ako se vuče pomoću krute veze koja je duža od pet metara (član 69 stav 1);

22) vozač koji vuče teretno vozilo ili skup vozila, odnosno traktor sa priključnim vozilom kad su sa teretom na način suprotan članu 70 ovog zakona;

23) vozač motornog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg ili čija je dužina veća od sedam metara, kada se kreće na javnom putu van naselja koji ima samo jednu saobraćajnu traku za saobraćaj vozila u jednom smjeru, ne drži odstojanje između svog i vozila koje se kreće ispred njega, koje omogućava bezbjedno preticanje od strane vozila koja se kreću iza njega, osim kada vrši preticanje ili se priprema za preticanje (član 77);

24) vozač koji u saobraćaju na putu noću ili danju u uslovima smanjene vidljivosti nema na prednjoj strani traktora, radne mašine ili motokultivatora upaljena oborena svijetla, a na zadnjoj strani poziciona svijetla i katadioptere (član 79 stav 3);

25) vozač bicikla, mopeda, tricikla ili motocikla koji upravlja vozilom na način kojim se umanjuje stabilnost vozila ili ometa druge učesnike u saobraćaju (član 88);

26) vozač bicikla, mopeda, tricikla, odnosno motocikla koji prevozi lice koje je pod uticajem alkohola, psihoaktivnih supstanci ili koje iz drugog razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima (član 89 stav 5);

27) lice iz člana 96 stav 2 ovog zakona koje nije propisno obilježeno ili nije obilježilo mjesto na kome preduzima radnju na način da se omogući bezbjednost svih učesnika u saobraćaju (član 96 stav 3);

28) vozač koji u odnosu na pješaka koji je stupio ili stupa na obilježeni pješački prelaz ili pokazuje namjeru da će stupiti na pješački prelaz postupi suprotno članu 97 st. 2 do 5 ovog zakona;

29) vozač koji se motornim vozilom uključuje ili isključuje iz saobraćaja na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila ukoliko postupi suprotno članu 102 st. 2 i 3 ovog zakona;

30) vozač vozila na kome su ugrađeni, postavljeni ili se koriste uređaji za davanje posebnih zvučnih ili svjetlosnih znakova koji se smiju ugrađivati samo na vozilima pod pratnjom ili vozilima sa prvenstvom prolaza (čl. 105 i 107);

31) vozač na čijem vozilu teret koji prelazi najudaljeniju tačku na zadnjoj strani vozila nije propisno označen (član 112 stav 3);

31a) vozač koji učestvuje u saobraćaju na putu vozilom koje nema zimsku opremu, a na snazi je naredba (član 132 stav 4);

32) vozač koji se u zoni usporenog saobraćaja vozilom kreće tako da ometa kretanje pješaka i biciklista, odnosno brzinom većom od brzine kretanja pješaka ili brzinom većom od 10 km/h (član 160 stav 1);

33) lice koje je učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je neko lice zadobilo tjelesne povrede, poginulo ili je nastupila materijalna šteta, koje se udaljilo sa mjesta nezgode jer mu je bila neophodna hitna medicinska pomoć ili radi prevoženja povrijeđenog do najbliže zdravstvene ustanove, a ne vrati se na mjesto nezgode odmah, ukoliko to dozvoljavaju zdravstvene sposobnosti ili se ne javi nadležnom organu (član 166 stav 4);

34) učesnik saobraćajne nezgode u kojoj je nastala manja materijalna šteta koji postupi suprotno čl. 169 i 170 ovog zakona;

35) vozač koji motornim vozilom upravlja nakon isteka roka važenja vozačke dozvole (član 176 stav 1);

36) vozač koji upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila kojima se obavlja javni prevoz, instruktori vožnje, kao i vozač kojem je upravljanje motornim vozilom osnovno zanimanje, koji se ne podvrgne periodično zdravstvenom pregledu radi utvrđivanja zdravstvene sposobnosti za vozača u roku koji ne može biti duži od tri godine, odnosno u kraćem roku koji je naveden u nalazu i mišljenju prethodnog ljekarskog uvjerenja (član 181 st. 1 i 3);

37) vozač koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu ukoliko u organizmu ima alkohola u koncentraciji od 0,3 g/kg do 0,5 g/kg odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 182 st. 2, 3 i 4 i član 182a);

38) vozač koji upravlja motornim vozilom, odnosno skupom vozila kojima se obavlja javni prevoz, instruktor vožnje, kao i vozač kojem je upravljanje motornim vozilom osnovno zanimanje koji u tom svojstvu upravlja vozilom čiji vlasnik, odnosno korisnik nije pravno lice, ukoliko kod sebe nema ljekarsko uvjerenje ili ga ne da na uvid ovlašćenom licu (član 183 stav 5);

39) vozač koji u saobraćaju na putu učestvuje vozilom koje nema ispravne uređaje i opremu osim uređaja za upravljanje, uređaje za zaustavljanje, tahograf i pneumatike (član 242);

40) vozač koji učestvuje u saobraćaju sa motornim ili priključnim vozilom iz čl. 247 i 248 ovog zakona bez posjedovanja potvrde o izvršenom ispitivanju motornog ili priključnog vozila (čl. 247 i 248);

41) vozač vozila iz člana 264 stav 4 ovog zakona koje nije podvrgnuto redovnom šestomjesečnom tehničkom pregledu (član 264 stav 4);

42) vozač vozila kojem je ovlašćeni policijski službenik privremeno zabranio kretanje vozilom do 30 minuta, iz razloga što se iza njegovog vozila zbog spore vožnje stvorila kolona vozila, koji ne postupi po ovoj naredbi (član 305);

42a) lice koje svoj znak pristupačnosti da na korišćenje drugom licu ili koje ga koristi suprotno odredbama člana 18 st. 3 i 4 ovog zakona.

Član 323

Novčanom kaznom od 50 eura do 120 eura kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji za vrijeme vožnje koristi telefonski uređaj (član 22 stav 1);

1a) mladi vozač i vozač početnik koji upravlja vozilom u saobraćaju na putu koji je pod dejstvom opojnih droga, drugih psihoaktivnih supstanci ili je pod dejstvom alkohola u koncentraciji od 0,1 g/kg do 0,3 g/kg (član 182a);

2) vozač koji u motornom vozilu na prednjem sjedištu do vozača prevozi dijete mlađe od 12 godina (osim u slučaju iz člana 25 stav 3 ovog zakona) ili lice koje je pod

uticajem alkohola ili psihoaktivnih supstanci ili lice koje iz drugih razloga nije sposobno da upravlja svojim postupcima (član 25 stav 1);

3) vozač koji naglo mijenja brzinu vožnje, osim u slučaju izbjegavanja neposredne opasnosti (član 26 stav 1 i član 32 stav 1);

4) vozač koji neposredno prije uključivanja vozilom u saobraćaj sa zemljanog puta, gradilišta ili sličnih površina na kolovoz sa asfaltnim zastorom ne zaustavi vozilo i ukloni blato sa točkova ili ne ukloni blato sa kolovoza koje je nanio točkovima vozila kojim upravlja (član 27 st. 4 i 5);

5) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je za 10 do 20 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 30 do 40 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

6) vozač koji na dovoljnoj udaljenosti ispred raskrsnice vozilom ne izvrši prestrojavanje i zauzme položaj na saobraćajnoj traci predviđenoj za prolazak kroz raskrsnicu u smjeru u kojem želi nastaviti kretanje (član 41 stav 2);

7) vozač koji vrši polukružno okretanje vozila na mjestima gdje je to saobraćajnim znakom zabranjeno (član 44);

8) vozač koji na dijelu puta sa velikim uzdužnim nagibom, na kojem je mimoilaženje vozila nemoguće ili je veoma otežano, postupi suprotno članu 46 ovog zakona;

9) vozač koji zaustavi, odnosno parkira vozilo na mjestu na kome ugrožava bezbjednost drugih učesnika u saobraćaju ili predstavlja smetnju za normalno odvijanje saobraćaja ili kretanje pješaka (član 56 stav 1);

10) vozač koji je zbog neispravnosti na vozilu, saobraćajne nezgode ili drugog opravdanog razloga bio prinuđen da vozilo zaustavi na kolovozu ili šinama, a postupi suprotno članu 57 ovog zakona;

11) vozač koji zaustavi ili parkira vozilo na mjestima suprotno članu 60 stav 1 ovog zakona;

12) vozač motornog vozila koji noću za vrijeme vožnje u saobraćaju na putu ne koristi uključena velika svjetla, odnosno oborena svjetla u slučajevima predviđenim članom 71 stav 3 ovog zakona (član 71 st. 2 i 3);

13) vozač koji ne drži potrebno odstojanje od vozila koje se kreće ispred njega, tako da može blagovremeno da uspori ili da se zaustavi, ako vozilo ispred njega uspori ili se zaustavi (član 76);

14) vozač koji u saobraćaju na putu na motokultivatoru, traktoru ili radnoj mašini ima priključak za izvođenje radova koji nije namijenjen njihovoj namjeni ili ukoliko u saobraćaju na putu radnom mašinom vuče priključno vozilo (član 79 st. 1 i 2);

15) vozač radne mašine ili motokultivatora koji se na ravnom putu mogu kretati brzinom većom od 20 km/h a nemaju stop svjetla (član 79 stav 4);

16) vozač koji na priključnom vozilu koje vuče motokultivator u saobraćaju na putu prevozi više od tri lica koja utovaruju ili istovaruju teret ili obavljaju poljoprivredne radove (član 82);

17) vozač ili putnik motocikla, moped, tricikla ili četvorocikla koji za vrijeme vožnje na glavi ne nosi zakopčanu homologovanu zaštitnu kacigu na način utvrđen deklaracijom proizvođača ili umjesto zaštitne kacige za ovu vrstu vozila koristi zaštitne kacige za bicikliste ili druge namjene (član 89 st. 1 i 2);

18) pješak koji se na putu koji ima trotoar ili drugu površinu namijenjenu za kretanje pješaka, odnosno površinu pored kolovoza pogodnu za kretanje pješaka ne kreće tim površinama ili koji se prilikom obilaženja prepreke na trotoaru prethodno ne uvjeri da stupanjem na kolovoz ne ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 92);

19) pješak koji na pješačkom prelazu postupi suprotno članu 95 st. 1, 2 i 3 ovog zakona;

20) pješak koji prilikom prelaženja preko kolovoza na mjestu na kome ne postoji obilježen pješački prelaz ometa saobraćaj vozila (član 95 stav 4);

21) vozač koji svojim vozilom presiječe organizovanu kolonu pješaka koja se kreće po kolovozu (član 97 stav 6);

22) vozač motornog vozila koji se na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa više saobraćajnih traka namijenjenih kretanju vozila u jednom smjeru, vozilom ne kreće krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim prilikom preticanja ili ukoliko ista nije zauzeta vozilima koja se kreću u koloni ili ukoliko se vozilom kreće saobraćajnom trakom za prinudno zaustavljanje vozila (član 103 st. 1 i 2);

23) vozač teretnog vozila čija je najveća dozvoljena masa veća od 3.500 kg i skupova vozila čija je dužina veća od sedam metara koji na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa tri ili više saobraćajnih traka namijenjenih za saobraćaj u jednom smjeru ne koristi samo dvije saobraćajne trake koje se prostiru uz desnu ivicu kolovoza ili na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila sa dvije saobraćajne trake namijenjene za kretanje vozila u jednom smjeru ne kreće se krajnjom desnom saobraćajnom trakom, osim prilikom preticanja (član 103 st. 4 i 5);

24) vozač motornog vozila koji na autoputu ili putu rezervisanom za saobraćaj motornih vozila vrši polukružno okretanje, zaustavi ili parkira vozilo suprotno članu 104 ovog zakona;

25) vozač koji na mopedu, motociklu, triciklu ili četvorociklu prevozi dijete mlađe od 12 godina (član 117 stav 2);

26) vozač koji učestvuje u saobraćaju na putu vozilom koje u zimskom periodu nema zimsku opremu (član 132);

27) učesnik u saobraćaju koji se ne pridržava ograničenja, zabrana ili obaveza izraženih saobraćajnom signalizacijom ili ne postupi u skladu sa njihovim značenjem (član 133 stav 3);

28) pješak, odnosno vozač bicikla koji započne prelazak ili pređe kolovoz kada mu je svjetlosnim saobraćajnim znakom kojim se reguliše kretanje pješaka prelazak zabranjen (član 147 stav 6);

29) vozač koji za vrijeme upravljanja motornim vozilom, odnosno skupom vozila kod sebe nema važeću vozačku dozvolu ili je na zahtjev ovlašćenog lica ne da na uvid (član 178 stav 1);

30) instruktor vožnje koji obuku kandidata za vozače vrši na vozilu koje nije označeno posebnom tablicom (član 229);

31) vozač koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom u koje su ugrađeni uređaji i oprema za tečni naftni gas ili prirodni gas, a ne posjeduje potvrdu o tehničkoj ispravnosti ugrađenih uređaja i opreme za tečni naftni gas i prirodni gas (član 250 stav 1);

32) vozač vozila iz člana 268 stav 2 ovog zakona koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na motorni pogon ili priključnim vozilom koje nije označeno probnim tablicama ili ako je probnim tablicama istekao rok važenja (član 268);

33) vlasnik vozila koji ne ukloni registarske tablice sa vozila u roku od 30 dana od dana isteka važenja registracije ili koji ne prijavi promjenu bilo kojeg podatka koji je upisan u saobraćajnu dozvolu u roku od 15 dana (član 271 stav 3 i član 272 stav 6);

34) vozač koji nema kod sebe važeću saobraćajnu dozvolu za vozilo kojim upravlja ili je ne pokaže na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika (član 276 stav 2);

35) vozač vozila koji na vozilu nema registarske tablice ili nema propisan broj registarskih tablica ili ako su na vozilu tako postavljene da se ne vide dobro ili nijesu čitljive ili na vozilo postavi registarske tablice koje nijesu izdate za to vozilo (čl. 277 i 279).

Član 324

Novčanom kaznom od 30 eura do 100 eura kazniće se za prekršaj:

1) vozač koji upravlja vozilom za organizovani prevoz djece koje nije obilježeno posebnim znakom (član 20 stav 3);

2) vozač koji za vrijeme vožnje u naselju ne omogući vozilu javnog prevoza putnika ili posebno obilježenom vozilu za organizovani prevoz djece uključivanje u saobraćaj kada to vozilo kao stajalište (član 21 stav 1);

3) vozač vozila javnog prevoza putnika ili posebno obilježenog vozila za organizovani prevoz djece koji prilikom uključivanja u saobraćaj pomoću pokazivača pravca ne najavi blagovremeno svoju namjeru da se uključi u saobraćaj ili da uključivanje izvrši na način kojim se ugrožavaju drugi učesnici u saobraćaju (član 21 stav 2);

4) vozač i/ili putnici u motornom vozilu u kojem su ugrađeni, odnosno postoje mjesta za ugradnju sigurnosnih pojaseva, koji u saobraćaju na putu ne koriste sigurnosni pojas na način koji je predvidio proizvođač vozila (član 24 stav 1);

5) vozač koji dijete do pet godina starosti ne prevozi u bezbjednosnom sjedištu, odnosno korpi koja je za vozilo pričvršćena sigurnosnim pojasom ili posebnim kopčama u vozilu, osim u vozilima za javni prevoz putnika ili dijete u bezbjednosnom sjedištu-korpi nije vezano (član 25 st. 2 i 4);

6) vozač koji prije vršenja određenih radnji vozilom ne obavijesti jasno i blagovremeno druge učesnike u saobraćaju o svojoj namjeri davanjem znaka pomoću pokazivača pravca ili ako oni ne postoje znak rukom (član 26 stav 3);

7) vozač vozila koje se na putu u naselju sa najmanje dvije saobraćajne trake za isti smjer kreće saobraćajnom trakom koja se ne nalazi uz desnu ivicu kolovoza, a pri tome ometa vozila koja se kreću iza njegovog vozila (član 29 stav 3);

8) vozač koji se vozilom kreće unazad na način suprotan članu 31 ovog zakona;

9) vozač koji se vozilom na putu u naselju kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene brzine, odnosno vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je za 10 km do 30 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);

10) vozač motornog i priključnog vozila iz člana 38 ovog zakona koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom koje nema propisanu oznaku najveće dozvoljene brzine za to vozilo (član 38 stav 3);

- 11) vozač koji vozilom uđe u raskrslu, iako ima prvenstvo prolaza ili mu je uređajem za davanje svjetlosnih saobraćajnih znakova to dozvoljeno, ako se zbog gustine saobraćaja zaustavi na raskrsnici ili pješačkom prelazu i time omete ili onemogući saobraćaj vozila, odnosno kretanje pješaka (član 42);
- 12) vozač koji je vozilom ušao u raskrslu na kojoj je saobraćaj regulisan semaforom prilikom napuštanja raskrsnice postupi suprotno članu 43 ovog zakona;
- 13) vozač koji svojim vozilom vuče vozilo na motorni pogon na način suprotan članu 67 ovog zakona;
- 14) vozač kome na motornom vozilu nijesu uključena poziciona svijetla za svo vrijeme kada je uključeno veliko, oboreno, odnosno svijetlo za maglu ili kome na vozilu noću i danju u uslovima smanjene vidljivosti nijesu uključena zadnja poziciona svijetla (član 72 st. 1 i 2);
- 15) vozač vozila na motorni pogon koji za vrijeme magle ne upotrebljava propisana svijetla ili ako ta svijetla upotrebljava na način suprotan članu 73 ovog zakona;
- 16) vozač koji na zaustavljenom ili parkiranom vozilu na kolovozu, noću i u uslovima smanjene vidljivosti, nema uključena poziciona, odnosno parkirna svijetla, osim u slučaju iz člana 74 stav 2 ovog zakona (član 74 stav 1);
- 17) vozač zaprežnog vozila koji postupi suprotno članu 83 ovog zakona;
- 18) lica koja postupe suprotno odredbama čl. 84 i 85 ovog zakona;
- 19) vozač bicikla, mopeda, tricikla ili motocikla koji postupi suprotno članu 87 ovog zakona;
- 20) vozač bicikla koji za vrijeme vožnje na magistralnom ili regionalnom putu na glavi ne nosi zaštitnu kacigu ili na javnom putu izvan naselja noću i u uslovima smanjene vidljivosti ne koristi prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama (član 89 st. 3 i 4);
- 21) lice koje se na magistralnom ili regionalnom putu obučava ili vrši obuku drugog lica za vožnju bicikla (član 89 stav 6);
- 22) vozač bicikla, mopeda ili motocikla koji u saobraćaju na putu vuče priključno vozilo tako da ne ispunjava uslove propisane članom 90 ovog zakona;
- 23) pješak koji iznenada stupi na kolovoz ili se nepotrebno zadržava na kolovozu ili se kreće po kolovozu suprotno članu 91 ovog zakona;
- 24) pješak koji se na putu sa pješačkim prelazom ili posebno izgrađenim prelazom, odnosno prolazom za pješake ne kreće tim prelazom, odnosno prolazom, ako nijesu od njega udaljeni više od 100 metara (član 94 stav 3);
- 25) pješak koji stupi ili se kreće po kolovozu autoputa ili puta rezervisanog za saobraćaj motornih vozila, izuzev u slučajevima predviđenim članom 96 stav 2 ovog zakona (član 96);
- 26) vozač koji u slučaju zastoja saobraćaja na autoputu na kojem ne postoji saobraćajna traka za prinudno zaustavljanje, postupi suprotno članu 103 stav 6 ovog zakona;
- 27) vozač vozila koje se upotrebljava prilikom izvođenja radova, odnosno aktivnosti na putu ili vozila koje učestvuje u saobraćaju na putu, ukoliko nema uključeno žuto rotaciono ili trepćuće svijetlo u slučajevima predviđenim članom 110 st. 1 i 2 ovog zakona.

Član 325

Novčanom kaznom od 30 eura do 60 eura kazniće se za prekršaj:

- 1) učesnik u saobraćaju koji zbog ulaska, odnosno izlaska iz vozila treba da stupi na kolovoz, a prethodno se ne uvjeri da stupanjem na kolovoz ne ometa saobraćaj i ne ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 19 stav 2);
- 2) vozač koji u putničkom vozilu ne posjeduje jedan odgovarajući prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama, a u teretnom vozilu ili autobusu dva takva prsluka, kada učestvuje u saobraćaju (član 24 stav 2);
- 2a) vozač koji u putničkom i teretnom vozilu ne posjeduje jedan komplet prve pomoći, a u autobusu dva kompleta prve pomoći, kad učestvuje u saobraćaju (član 24 stav 3);
- 3) vozač koji se vozilom na putu van naselja kreće brzinom koja je do 10 km/h veća od dozvoljene brzine odnosno mladi vozač i vozač početnik (član 36 stav 1 i čl. 37, 37a i 38);
- 4) vozač koji prilikom davanja zvučnih znakova upozorenja ne postupi na način propisan članom 53 ovog zakona;
- 5) vozač koji na javnom putu ne uključi sve pokazivače pravca na vozilu u slučajevima predviđenim članom 55 ovog zakona;
- 6) lice koje na zaustavljenom ili parkiranom vozilu otvara vrata i time ometa kretanje drugih učesnika u saobraćaju ili ugrožava bezbjednost saobraćaja (član 59 stav 2);
- 7) vozač motornog, odnosno priključnog vozila, osim motocikla bez bočnog sjedišta i mopeda, koji vozilo koje je zaustavljeno na kolovozu ne obilježi sigurnosnim trouglom na način propisan članom 61 ovog zakona;
- 8) vozač motornog vozila koji svojim vozilom vuče drugo motorno vozilo koje može samo da se kreće ili svojim vozilom vuče motocikl, moped, laki ili teški tricikl (član 65);
- 9) vozač motornog vozila kome danju za vrijeme vožnje u saobraćaju na putu na vozilu nijesu uključena oborena svijetla ili dnevna svijetla (član 71 stav 1);
- 10) vozač kome su na motornom vozilu za vrijeme vožnje zaklonjeni ili zaprljani svijetla ili katadiopteri u mjeri da su neuočljivi za ostale učesnike u saobraćaju (član 72 stav 3);
- 11) lice koje se kreće noću ili u uslovima smanjenje vidljivosti postupi suprotno članu 75 ovog zakona; davanje svjetlosnih znakova (stop svijetla i pokazivače pravca), ako on ili pratilac o promjeni pravca kretanja vozila blagovremeno ne da znak rukom (član 79 stav 6);
- 13) vozač bicikla koji postupi suprotno članu 86 ovog zakona;
- 14) vodič organizovane kolone pješaka koji pri kretanju kolone u saobraćaju na putu ne postupi na način propisan članom 93 ovog zakona;
- 15) pješak koji preko kolovoza ili biciklističke staze prelazi suprotno članu 94 st. 1 i 2 ovog zakona;
- 16) vozač koji ne prilagodi brzinu i način kretanja svog vozila sa povećanom oprežnošću u situaciji kada se susretne sa vozilom koje ima uključeno žuto trepćuće ili rotaciono svijetlo ili upotrijebi žuto rotaciono ili trepćuće svijetlo u slučajevima koji nijesu predviđeni ovim zakonom (član 110 st. 4 i 5);
- 17) vozač bicikla mlađi od 18 godina koji na biciklu prevozi dijete mlađe od osam godina (član 117 stav 1);

18) vozač bicikla koji prevozi na biciklu dijete mlađe od osam godina, ukoliko na biciklu nema ugrađeno posebno sjedište koje je čvrsto spojeno sa biciklom i prilagođeno visini i težini djeteta ili ukoliko se dijete ne nalazi u sjedištu ili ukoliko dijete na glavi ne nosi propisanu i zakopčanu zaštitnu kacigu (član 117 stav 1);

19) lice koje prilikom izvođenja radova na putu ili obavljanja drugih poslova na putu, na dijelu koji nije zatvoren za saobraćaj, na sebi nema prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama (član 156 stav 1);

20) učesnik u saobraćaju koji omete radnika koji obavlja radove na putu ili pored puta ili koji ne ukloni svoje vozilo na zahtjev izvođača radova (član 156 stav 2);

21) vozač motornog vozila koji u saobraćaju na putu upravlja vozilom na osnovu strane vozačke dozvole, ukoliko ne posjeduje međunarodnu vozačku dozvolu za upravljanje vozilom one kategorije vozila kojim upravlja (član 176).

Član 326

Novčanom kaznom od 20 eura kazniće se za prekršaj:

1) vozač vozila za organizovani prevoz djece koji za vrijeme ulaska i izlaska djece iz vozila ne uključi sve pokazivače pravca (član 20 stav 2);

2) vozač bicikla koji za vožnju koristi kolovoz na kojem ne postoji posebna staza, odnosno traka za vožnju bicikla, u širini većoj od jednog metra od desne ivice kolovoza (član 34);

3) vozač koji se nalazi van svog vozila na kolovozu, ako ne nosi prsluk sa svjetlosno reflektujućim osobinama (član 61 stav 5);

4) vozač motornog vozila na kome je ugrađen uređaj za vuču priključnog vozila koji nije zglobno rastavljiv te se nakon korišćenja ne može demontirati ili ako je motorno vozilo opremljeno zglobno rastavljivim vučnim uređajem za vuču priključnog vozila (Euro kuka), a učestvuje u saobraćaju sa postavljenim vučnim uređajem, a pri tom ne vuče priključno vozilo (član 63 st. 5 i 6);

5) lice koje za vrijeme kretanja vozila uskače u vozilo, iskače iz vozila, otvara vrata, naginje se ili istura djelove tijela iz vozila ili se vozi na spoljnim djelovima vozila ili traktorskim prikolicama, izuzev lica predviđenih članom 118 stav 2 ovog zakona (član 118 stav 1);

6) lice koje u vozilu u kom se vrši javni prevoz putnika puši ili razgovara sa vozačem (član 119 stav 3);

7) vozač motornog vozila koji ne isključi motor na zahtjev ovlašćenog policijskog službenika ili drugog službenog lica ili kada je to određeno saobraćajnom signalizacijom ili kada je vozilo zaustavljeno na putu duže od tri minuta ili u tunelu duže od jednog minuta (član 162 stav 3).

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 327

Postupci započeti prije početka primjene ovog zakona okončaće se po propisima koji su važili do početka primjene ovog zakona.

Član 328

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1 ovog člana, primjenjivaće se važeći podzakonski akti ukoliko nijesu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 328a

Propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 329

Ustanove koje imaju odobrenje za osposobljavanje kandidata za vozača izdato prije početka primjene ovog zakona, a usklade svoje poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, mogu podnijeti zahtjev za izdavanje licence za rad auto škole u roku od jedne godine od dana početka primjene ovog zakona.

Ako ustanove iz stava 1 ovog člana ne podnesu zahtjev za izdavanje licence za rad auto škole u propisanom roku, prestaju sa radom.

Odobrenje za osposobljavanje kandidata za vozača izdato po ranijim propisima važi do donošenja odluke po zahtjevu iz stava 1 ovog člana.

Član 330

Dozvola za vozača-instruktora izdata po Zakonu o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list RCG", br. 72/05 i 27/06) važi do isteka roka njenog važenja, a najduže jednu godinu od početka primjene ovog zakona.

Član 331

Privredna društva i preduzetnici koja imaju odobrenje za obavljanje poslova tehničkih pregleda vozila izdato prije početka primjene ovog zakona, a usklade svoje poslovanje i djelatnost sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, mogu podnijeti zahtjev za izdavanje odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila, u roku od godinu dana od dana početka primjene ovog zakona.

Ako privredna društva i preduzetnici iz stava 1 ovog člana ne podnesu zahtjev za izdavanje odobrenja za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila u propisanom roku, prestaju sa radom.

Odobrenje za obavljanje poslova tehničkog pregleda vozila izdato po ranijim propisima važi do donošenja odluke po zahtjevu iz stava 1 ovog člana.

Član 332

Vozačke dozvole i saobraćajne dozvole izdate po ranijim propisima, mogu se upotrebljavati do isteka roka njihovog važenja.

Član 333

Licima koja su do dana početka primjene ovog zakona stekla pravo na upravljanje motornim vozilima, odnosno skupovima vozila određene kategorije, traktorima, radnim mašinama, motokultivatorima, biciklima sa motorom i tramvajima, u skladu sa Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list RCG", br. 72/05 i 27/06), na njihov zahtjev izdaće se vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilom, odnosno skupom vozila sljedećih kategorija:

- 1) A kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija A, A1, A2, T i AM;
- 2) B kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija B, B1, B+E, T i AM;
- 3) C kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija C, C1, B, B1, B+E, T i AM;
- 4) D kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija D, D1, C, C1, B, B1, B+E, T i AM;
- 5) potvrda o poznavanju saobraćajnih propisa T i AM;
- 6) C, D i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija B+E, C+E, C1+E, D+E i D1+E;
- 7) C i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija B+E, C+E i C1+E;
- 8) B i E kategorije - vozačka dozvola za upravljanje motornim vozilima kategorija B+E.

Član 334

Registraciona naljepnica propisana Zakonom o bezbjednosti saobraćaja na putevima ("Službeni list CG", broj 13/12) izdavaće se do 1. januara 2015. godine, a izdate će važiti do isteka vremena na koje su izdate.

Član 335

Pravno lice koje vrši poslove provjere homologacijske i ekološke ispravnosti vozila u skladu sa Odlukom o uslovima koje moraju da ispunjavaju korišćena motorna vozila koja se uvoze ("Službeni list RCG", broj 44/07) i Pravilnikom o načinu provjere ispunjenosti uslova, obrascu i sadržini certifikata i visini naknade za korišćena motorna vozila koja se uvoze ("Službeni list CG", broj 16/08), nastavlja da vrši te poslove do izbora pravnog lica kojem će biti povjereni poslovi homologacije vozila u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona.

Član 336

Pravna lica koja vrše poslove ispitivanja vozila na motorni pogon i priključnih vozila koja se prepravljaju ili bitnije popravljaju ili za koja nijesu poznati tehnički podaci potrebni za tehnički pregled i registraciju dužna su da usklade svoje poslovanje i djelatnost u skladu sa ovim zakonom i propisima donijetim za sprovođenje ovog zakona, u roku od šest mjeseci od dana početka primjene ovog zakona.

Član 337

Danom početka primjene ovog zakona prestaje da važi Zakon o bezbjednosti saobraćaja na putevima («Službeni list RCG», br. 72/05 i 27/06).

Član 338

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se nakon šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Broj 14-1/12-2/6

EPA 901 XXIV

Podgorica, 19. juna 2012. godine

Skupština Crne Gore 24. Saziva

Predsjednik,
Ranko Krivokapić, s.r.